

ПОЛИТИКИН

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD

Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 10,00 SEK, Норвешка 11,00 NOK

Данска 11,50 DKK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 200 GRD

ЗАБАВНИК

10. VIII 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 13 ДИН. • БРОЈ 2015

ЦИН ИЗ КАРДИФА

Фирма

Веровали или не!

ЖВАКАЋУ ГУМУ

У САД УВЕО ЈЕ ГЕНЕРАЛ АНТОНИО ЛОПЕЗ ДЕ САНТА АНА (1795-1877), ПРЕДСЕДНИК МЕКСИКА. ДОК СУ ГА 1837, КАО РАТНОГ ЗАРОБЉЕНИКА ПОСЛЕ БИТКЕ КОД АЛОМОА У ТЕКСАСУ ВОДИЛИ КРОЗ САД, ЖВАКАО ЈЕ ЦИКЛЕ, СМОЛУ ЈЕДНОГ ТРОПСКОГ ДРВЕТА. ЏОН АДАМС, ЊЕГОВ СЕКРЕТАР, КАСНИЈЕ ЈЕ ТОЈ СМОЛИ ДОДАО АРОМУ И ТАКО НАПРАВИО ПРВУ САВРЕМЕНУ ЖВАКАЋУ ГУМУ.

ПАЦИЈЕНТ „БРУТ“

КОЈИ ЈЕ ОПЕРИСАН ОД МРЕНЕ НА ОКУ НА УНИВЕРЗИТЕТСКОЈ КЛИНИЦИ ЗА ОКО И УХО У ДРИКАВИ ИЛИНОИС /САД/, ЈЕ СИБИРСКИ ТИГАР ТЕЖАК ВИШЕ ОД 80 КГ.

МАЧКА

ИЗГУБЉЕНА 560 КМ. ДАЛЕКО ОД СВОГ ДОМА У РАЛИЈУ У СЕВЕРНОЈ КАРОЛИНИ /САД/, ВРАТИЛА СЕ КУКИ ПОСЛЕ ДВЕ ГОДИНЕ.

ЛУЛЕ

НА КОЈЕ СУ ПУШИЛИ РИБАРИ ИЗ КОРНВОЛА /ЕНГЛЕСКА/ БИЛЕ СУ ИЗРАБЕНЕ ОД РАКОВИХ КЛЕШТА.

ВОЗОВИ

НАТОВАРЕНИ ШЕБЕРНОМ ТРСКОМ, ТРИДЕСЕТИХ ГОДИНА ОВОГ ВЕКА, ПРОЛАЗИЛИ СУ СРЕДИНОМ ГЛАВНЕ УЛИЦЕ ПОРТ-О-ПРЕНСА, ПРЕСТОНИКЕ ХАИТИЈА.

ЗА ТИБЕТАНЦЕ

ЈЕ ПЛАКЕЊЕ ЈЕЗИКА УЧТИВ ПОЗДРАВ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

сада се зна нешто више о експерименту који је изведен на „Био спутнику-9“ о чему је „Забавник“ писао: двонедељни пут у космос добро су поднеле не само шимпанзе Жакоња и Забијака већ и лабораторијски мишеви, преживеле су и рибице и даждевњаци као и планари-

је. Детаљна истраживања после атерирања сателита показала су и да се пљоснате глисте брже регенеришу у бестежинском стању него на Земљи.

једна јапанска фирма која се специјализовала за

музичке аутомате произвела је првог робота гитаристу на свету. На левој руци он има шест прстију – манипулатора, а на десној 73! Електронски гитариста у стању је да у исто време свира две или чак три музичке партије тако да звучи као оркестар. У меморију компјутера убачено је 50 програма који омогућавају да се на њему изведе исто толико музичких дела.

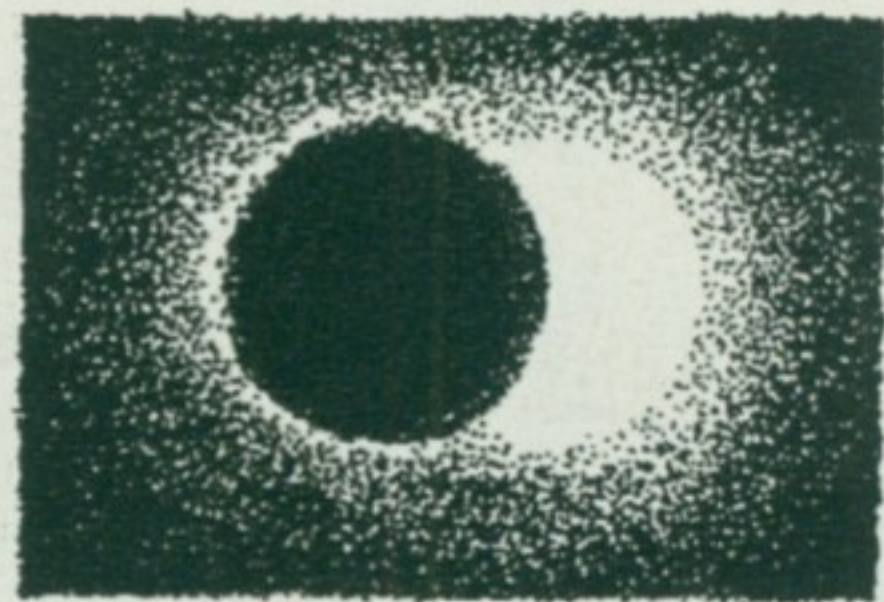
западњонемачки стручњаци направили су јединствену тканину у коју су

уградили водоотпорне капсуле са глауберовом сољу. Захваљујући њој текстил дуго задржава топлоту. Кад се загреје, со постаје течна и акумулира у себи 60 пута више енергије него вода, а кад се хлади, почиње да се стврдњава и испушта накупљену топлоту. Од овакве тканине може се шити не са-

мо одећа већ и ролетне за прозоре које ће прикупљати Сунчеву топлоту и загревати просторије у стану.

сарадници Циншјанске опсерваторије, највеће у Кини, саставили су једин-

ствен албум Месечевих помрачења у коме су сабрани резултати посматрања и истраживања од 1500. године до данас, а укључује и предвиђања ове појаве до 3000. године.

на Хавајима је све донедавно важио закон да је забрањено стављати новац у уши. Нимало чудно ако се зна да су жене овог острва просто обожавале да од новчића праве минђуше што се негативно одражавало на нормалан оптицај новца.

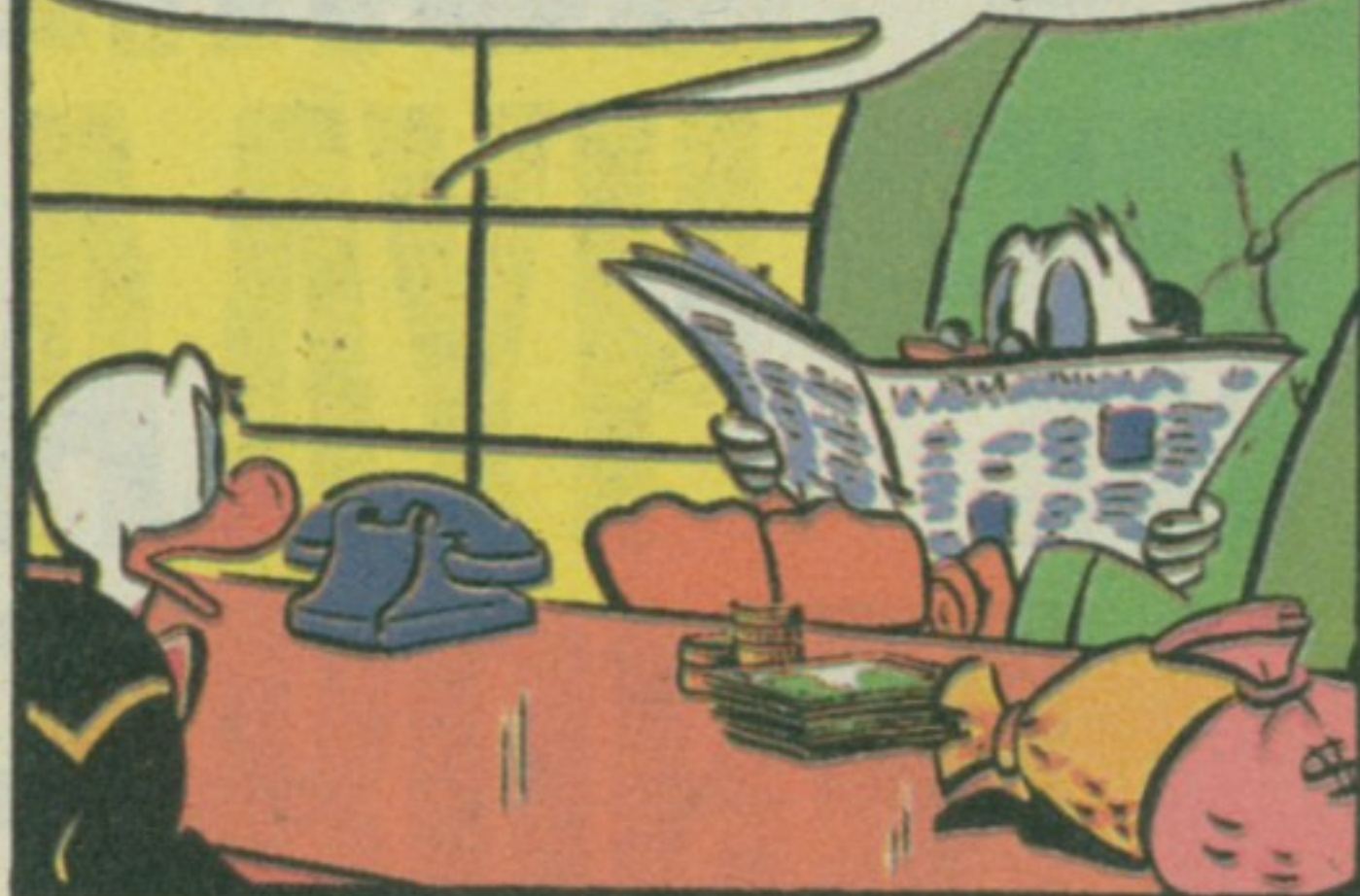
Илустровао: Горан Марковић

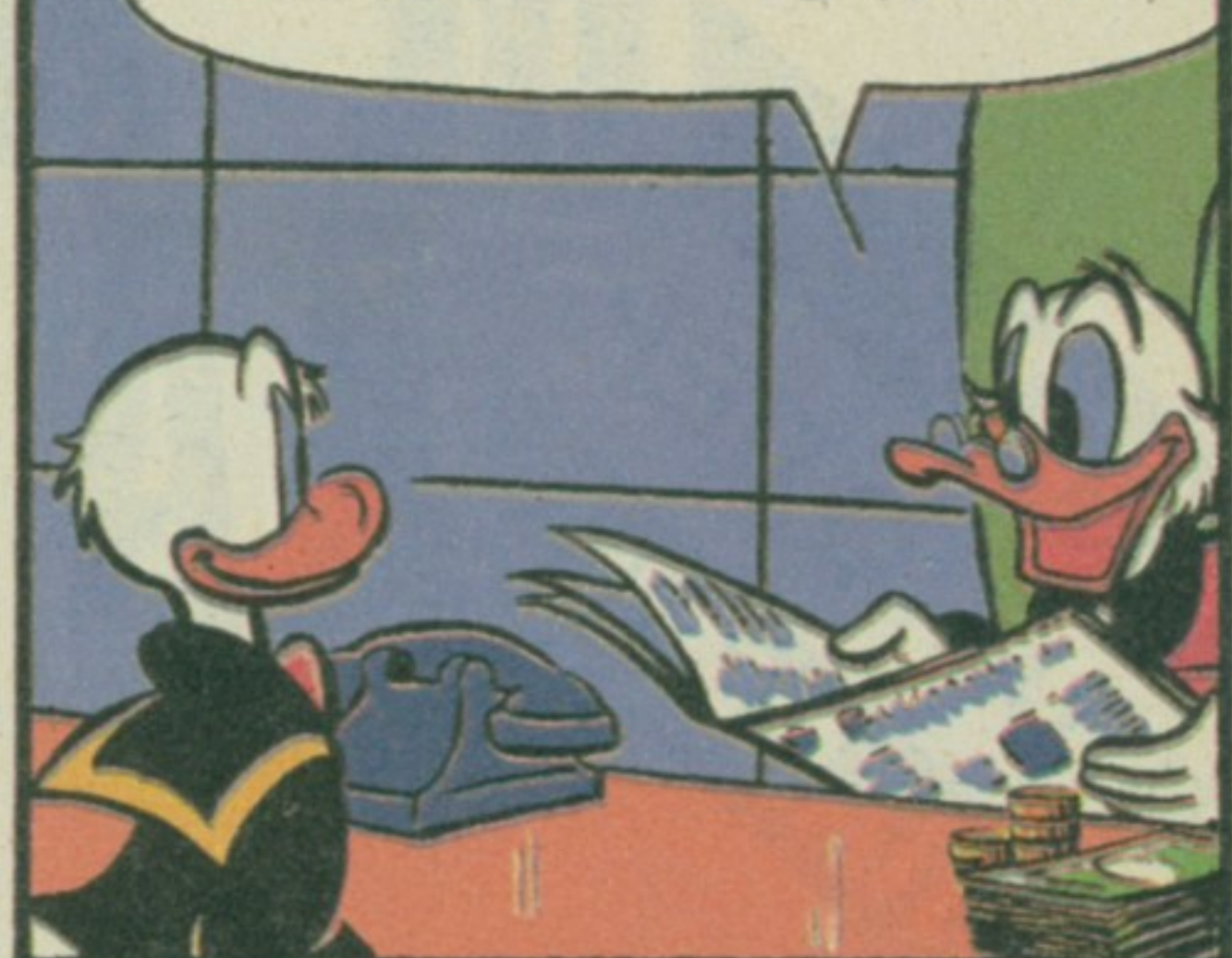
WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

СТРИЧЕ БАЈО, ТИ УВЕК ЗА-
РАДИШ СИЛНЕ ПАРЕ НА КУПО-
ВИНИ И ПРОДАЈИ АКЦИЈА!
У ЧЕМУ ЈЕ ТАЈНА?

НЕМА ТАЈНЕ! ПОКАЖУ
ТИ КАКО СЕ ТО РАДИ!

ЕВО, ОВО ИЗГЛЕДА ПРИМАМЉИВО!

ОВДЕ БАЈА ПАТАК! ЖЕЛЕО БИХ
ДА КУПИМ 50000 ДЕОНИЦА „ТРТЕ-
МРТЕ КОМПАНИЈЕ“ ЗА ДЕСЕТ ДИ-
НАРА ПО КОМАДУ!

СУТРАДАН...

АХХХ... АКЦИЈЕ
„ТРТЕМРТЕ КОМПАНИЈЕ“
СКОЧИЛЕ СУ НА ПЕДЕ-
СЕТ ДИНАРА ПО КОМА-
ДУ! ВРЕМЕ ЈЕ ДА ИХ
ПРОДАМ!

КАКО СИ ТО ИЗВЕО, СТРИЧЕ?
ТИ ИЗГЛЕДА УВЕК ЗНАШ КАД
ЋЕ НЕКЕ АКЦИЈЕ ДА ПОСКУ-
ПЕ!

ОНО ШТО ЈА ЗНАМ
ЈЕ ДА АКЦИЈЕ ПОС-
КУПЕ...

...ЧИМ СЕ САЗНА
ДА САМ ИХ ЈА КУПИО!

ПРВИ
ОБЛАКОДЕР
У ЈУГОСЛАВИЈИ

НЕ ДАЈ БОЖЕ ДА СЕ ЧУДА МНОЖЕ

Започело је кафаницом...

Какве ли занимљивости: највиша и најлепша зграда свог времена на Балкану носи име страћаре на чијем месту је подигнута, тачније кафане која се у њој налазила!

Палата „Албанија“ је поста-

ла симбол Београда, али се ни Београђанима не може одрећи сентиментална везаност за неугледну кафану „Албанија“ чије су рушење октобра 1936. доживели као „јецај душе“, како је, иначе, тај тренутак описао у новинама један надахнути читалац.

Претерано је рећи да су Београђани ронили сузе за „Албанијом“, но истина је да је рушење старе зграде почело у поноћ и да окупљена маса људи није крила тугу. Окупљање је почело још у раним вечерњим часовима. Јело се, пило и наздрављало дојучерашњој шкрипи олајсаног пода, расклиматаним столовима и изанђалом посућу увек скромне кафане „Албанија“.

Негодовањем је пропраћен долазак радника и звук десетак пијука који су пали на трошне зидове.

Непознати кум

Много година стајала је кафана „Албанија“ на готово најистакнутијем месту, у самом центру Београда. Улаз дотрајале зграде био је, захваљујући засеченом углу, окренут Теразијама а фасада према Коларчевој и Кнез-Михаиловој улици.

Не зна се када је саграђена и ко је био први власник, али је имала доста купаца који су се смењивали. За сваког од њих била је златан рудник. Књижевник Бранислав Нушић сликовито је описао: „Не постоји кафана са мање режије а више промета, нити постоји кафана коју посећује тако разнолика и тако мешовита публика као што је „Албанија“.

Кум кафане такође се не зна, али је просто несхватљиво да уопште некоме падне на памет назив „Албанија“ ка-

...а
завршило
палатом
„Албанијом“

Када је завршена, „Албанија“ је била највиша грађевина на Балкану али је изазивала страх код многих Београђана

JUGOSLOVENSKA KNJIGA

да средином прошлог века, па и касније, Србија није одржавала никакву везу са Албанцима и Албанијом, чак је настојала да што пре заборави и Турке који су јој колико до јуче загорчавали живот са калемегданске тврђаве!

Палата коју је требало подићи на месту срушене зграде замишљена је као „градитељско чудо“. Она то на неки начин и јесте: када је завршена 1939, била је највиша зграда на Балкану, по многима и у југоисточној Европи. Колико је само било потребно храбрости архитеката и мајстора да се све то изведе до краја. Јер, не треба заборавити – пред Други светски рат грађевинска искуства са облакодерима у нашој земљи нису постојала.

Зидање је финансирао Трговачки фонд у оквиру Хипотекарног завода. Тешко је утврдити колико је градња стајала. Говорило се да је у грађевину уложена фантастична свота. Не треба сумњати, и данас би таква зграда „прогутала“ огромну количину новца. Разлика је једино у томе што су ондашњи мајстори, иако и сами преплашени висином здања, успели да је заврше за само три године!

Издржала бомбу од 500 килограма

Повод зидању велелепне грађевине у срцу Београда била је годишњица преласка српске војске преко Албаније у Првом светском рату. Та голгота, међутим, није одредила име палате, оно је сасвим спонтано преузето од некадашње кафанице!

Пројектант зграде Миладин Прљевић имао је за оно време мало литературе на располагању. Користио се америчким искуствима. У раду на конструкцији и обради статике помагали су му архитекте Ђорђе Лазаревић и Бранко

Бон. Касније ће између њих, нарочито Бона и Прљевића доћи до спора око ауторства.

Предвиђено је (и остварено) да централни део зграде има 11 спратова (не рачунајући међуспрат и спрат у стаклу изнад партера), а бочни делови седам спратова.

Приликом градње коришћени су нови, до тада у нас никада примењивани захвати. Маса зграде изискивала је посебну дренажу терена и обраду темеља.

Прича о зидању „палате над палатама“ почела је да кружи Београдом чим је отворено градилиште. Што је зграда више израстала растао је и страх међу многим грађанима. Становници околних зграда били су готово престрављени. Нико их није могао разуверити да зграда не тоне иако је ту некада био мочваран терен. Ишли су у Општину да се жале. Сваки час су очекивали да се палата сруши и све наоколо разнесе!

Данас је такво понашање тешко схватити, али није необично што су тада многи заобилазили градилиште а једна жена, причало се, неколико пута палила свећу у близини гласно се молећи Свевишњем:

– Не дај, Боже, да се оваква чуда множе!

Ипак, све се срећно завршило. Палата „Албанија“ се одржала и чак издржала бомбардовање савезничке авијације 1944. јер се у згради налазио главни штаб немачке организације ТОТ. Бомба од 500 килограма ударила је право у бочну фасаду, али палата није поклекнула.

Иако подигнута пре пола века, висином од око 55 метара и изгледом, палата „Албанија“ и данас спада међу највише и најлепше београдске грађевине. Време јој ништа није одузело, напротив.

Миленко Тодоровић

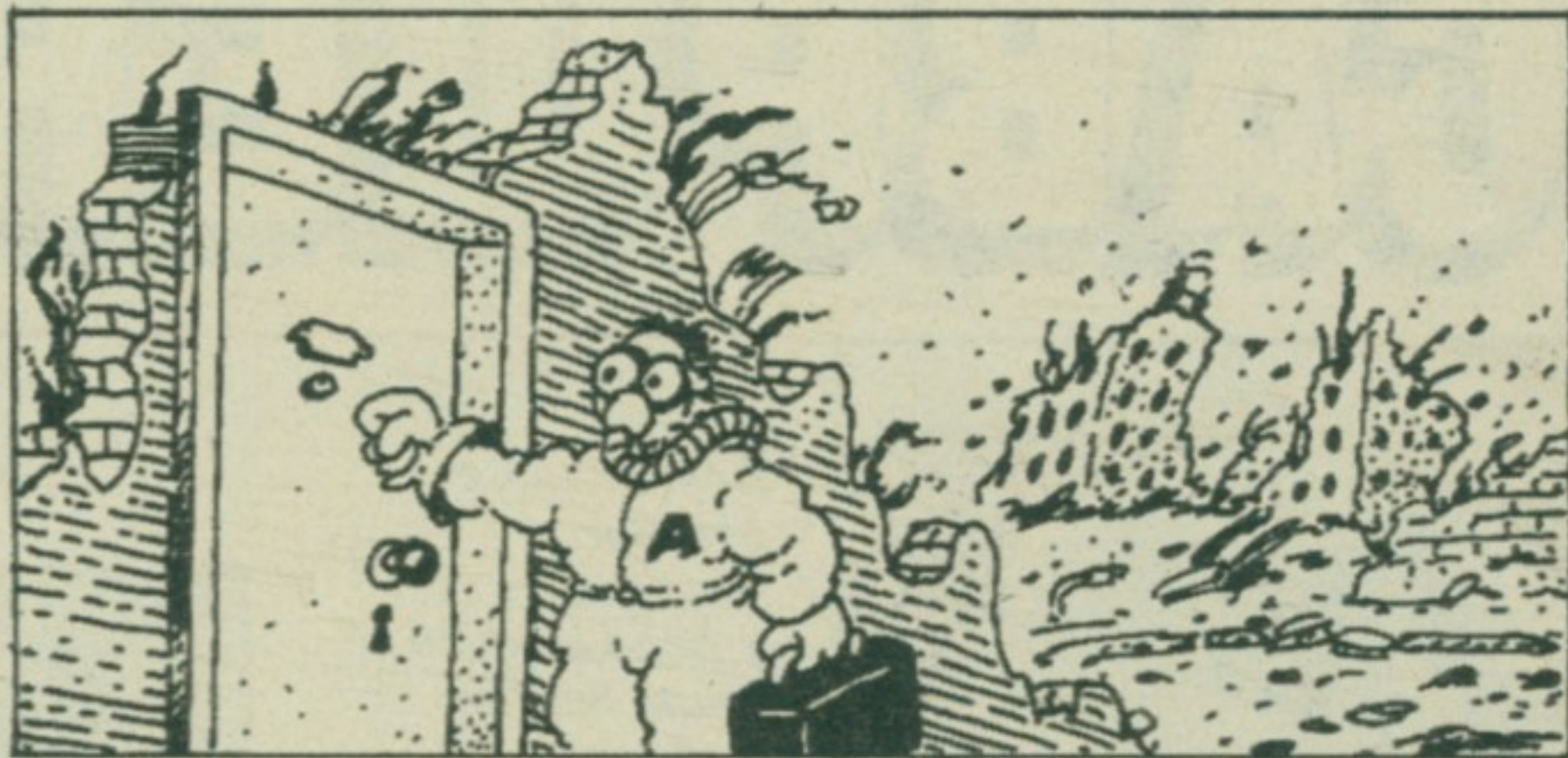
МА ШТА КАЖЕШ

А ГДЕ ЈЕ ИЗВИН'ТЕ?

Врховни суд савезне америчке државе Њу Хемпшајр ових дана треба да реши замршен случај намерног односно ненамерног подригивања. Све је почело када је полиција ухапсила извесног Цона Стилвотера из Конкорда и привела га у станицу под оптужбом да је возио у пијаном стању. Речено стање се, као што се зна, утврђује помоћу дувања у балон, само што у Стилвотеровом случају то напросто није било могуће извести. Кад год је требало да дуне, Цон би подригнуо. Полиција и тужлац сада тврде да је Стилвотер намерно подригивао како би избегао тест. Цонов адвокат чврсто стоји на становишту да нема сасвим поузданог начина да се утврди да ли је подригивање било намерно или нехотич-

но. Остаје да се види шта ће рећи Врховни суд. Ствар је ипак замршена. Зашто, рецимо, Цон ни једном није рекао „Извините“? ■

КУЦ-КУЦ, ПОРЕЗНИЦИ

Америчку Федералну пореску администрацију ништа не може изненадити о чему је недавно обавестила и грађанство. Дотична служба је, наиме, израдила Приручник у коме се налазе детаљни планови према којима ће се убирање пореза несмета-

но наставити већ тридесет дана после евентуалног нуклеарног напада. Американци су тронуте. Ретки преживели после катастрофе, у којој би погинуле десетине милиона њихових сународника, могли би са сигурношћу да рачунају да ће им на врата атомског склоништа убрзо закуцати ако нико други оно порезници. ■

УТИЦАЈ ИМЕНА НА КЛИМУ

Савезна америчка држава Северна Дакота граничи се са Канадом и због свог географског положаја има изу-

зетно оштру климу што, по мишљењу сенатора Тима Матхерна, нипошто не треба ударати на велика звона. У том смислу, сенатор је поднео заонски предлог да се Северној Дакоти промени име јер је ово садашње у свести осталих грађана САД везано за међаве и друге временске непогоде. По њему, Северна Дакота требало би од сада да се зове само Дакота што на језику Сијукса значи пријатељ. Метхерн је пропустио да објасни на који ће начин промена имена утицати на побољшање климатских услова. ■

ОВА ЛОПТА

ЈЕ

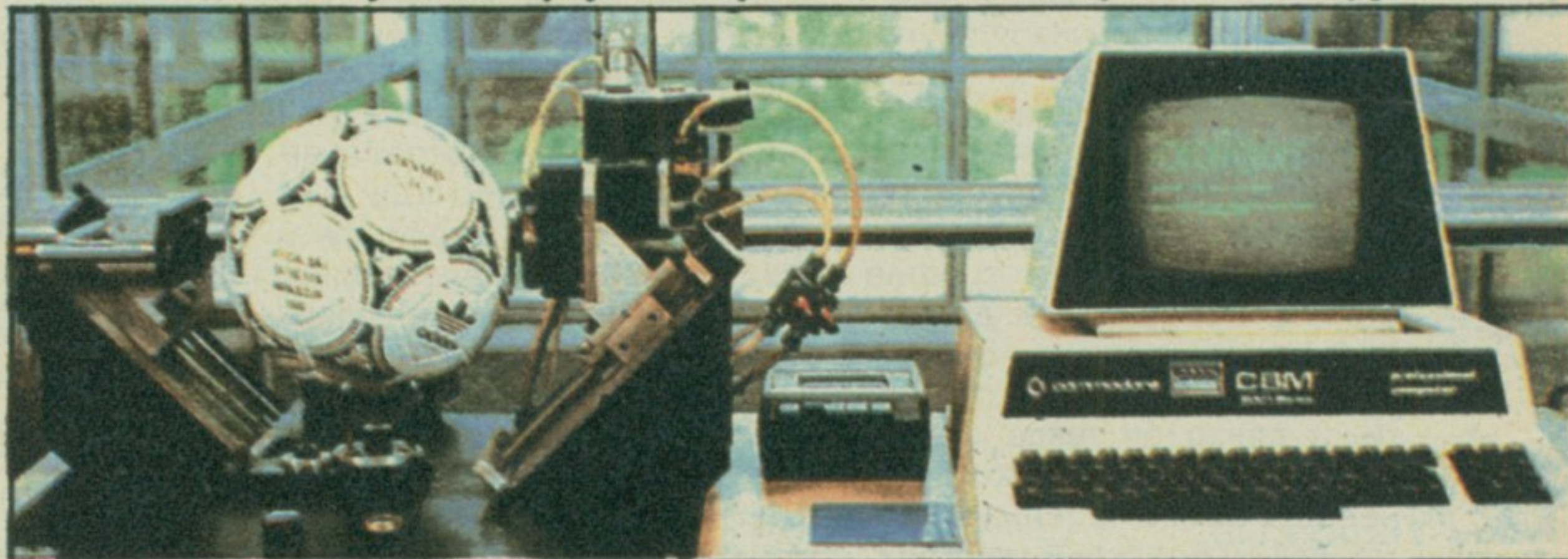
По правилима ФИФЕ она мора да има обим између 68 и 71 центиметар и тежину између 396 и 453 грама. Данас је то производ високе технологије, пројектован уз помоћ компјутера и провераван електронским сензорима. Више уопште није од коже већ од три или четири различите пластичне материје...

САВРШЕНСТВО

Испитивање отпора ваздуха у аеродинамичном каналу фабрике аутомобила. „Траке магле“ изнад лопте показују правац ваздушне струје

Мерење профила лопте на компјутеру показује да лопта ни данас није геометријски савршена, него само приближно округла

чешће у 18 трака које би се затим расподелиле у групе по три, под правим углом једна према другој, и шивењем спојиле у лопту.

Такве фудбалске лопте биле су у употреби све до шездесетих година нашег века. Мада су тренери и онда волели да кажу „лопта је округла“, то је било само приближно тачно, јер је грубо шивена лопта била препуна неравнина и удубљења.

Уз то, ма колико да су их клупски магационери чували и трљали машћу, кожне лопте су се лако натапале водом и постајале тешке као олово. Финална утакмица светског првенства 1954, рецимо, на стадиону „Ванкдорф“ у Берну, одиграна је по плуску. Када је немачки нападач Хелмут

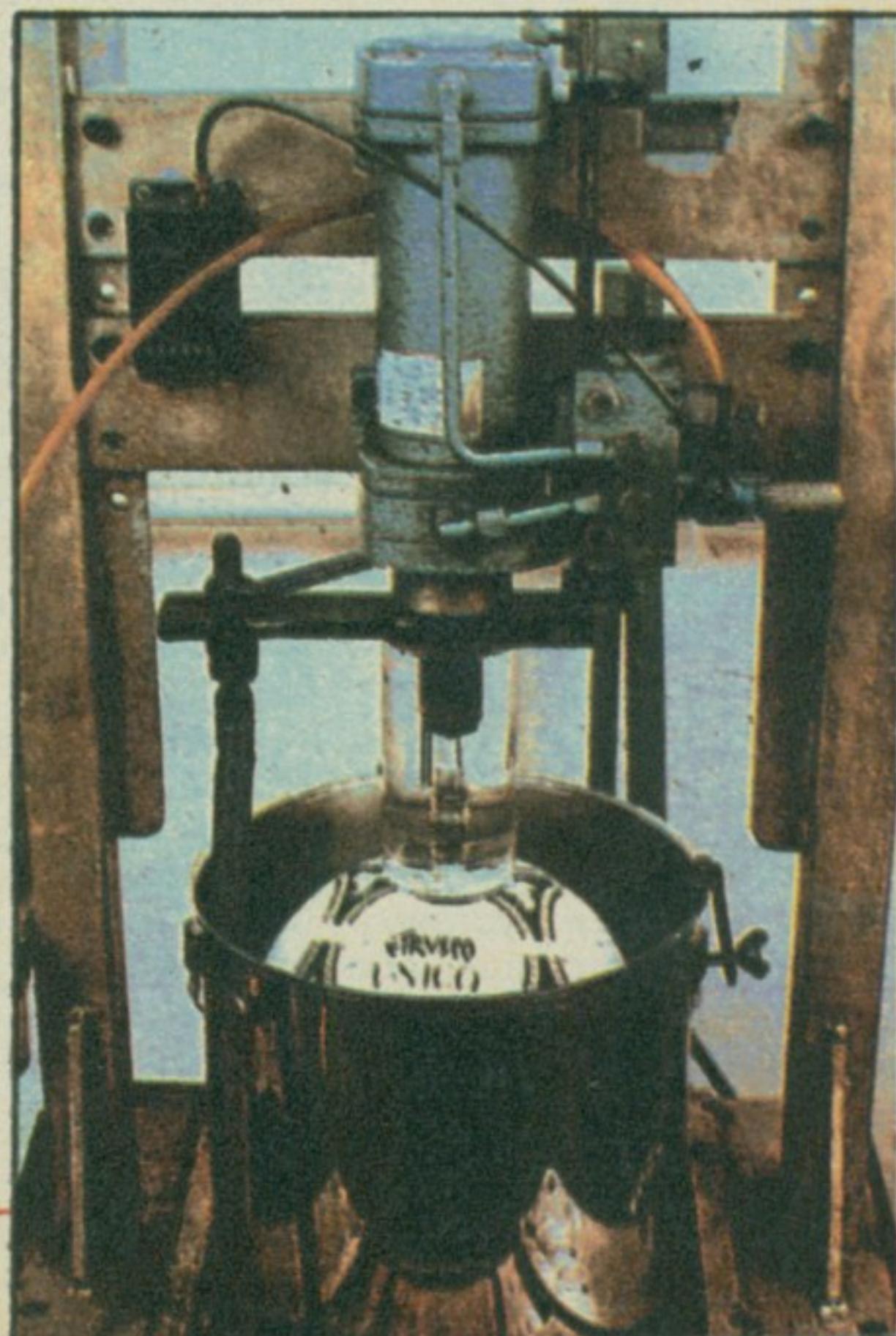
Ран савладао мађарског голмана Грошича и постигао одлучујући гол (3:2), та лопта је сигурно била знатно тежа од прописана 453 грама.

Треба знати да су ондашње фудбалске ципеле често на врху, изнутра, имале метални штитник за прсте. С данашњим ултралаким копачкама, ударати лопту отежало од воде било би право мучење.

Важна улога – телевизије

Крајем педесетих година Европљани су већ редовно на малим екранима гледали

Аутоматско „купање“ на машини која лопту зарони, држи одређено време под водом, а затим јој измери тежину

Добра, стара говеђа кожа отишла је у пензију, након што је, поред толико других значајних употреба, деценијама учествовала у историји најпопуларнијег спорта.

Искуство је показало да се сваки део говеђе коже није могао искористити за прављење лопти. Најугоднији је такозвани крупан део са леђа животиње. Ту кожу су секли на различите начине, понај-

Одозго надоле: лопте на светским првенствима од 1954. до 1974. (1962. и 1966. године играло се истом лоптом); Макс Морлок постиже други гол за Немачку у финалу првенства 1954; у Минхену 1974, Паул Брајтнер из пенала изједначује на 1:1 против Холандије; у Аргентини 1978, Карл-Хајнц Румениге са званичном лоптом, која је још од коже; лопте на светским првенствима од 1978. до ове године

преносе утакмица, али искључиво у црно-белој техници, и то с доста лошим квалитетом. Класичну кожну лопту, природне смеђе боје, било је веома тешко пратити на телевизији. Тако се јавља потреба за модерном „бубамаром“ – лоптом која ће бити јасно видљива на екрану, а уз то имати и друга битна својства: непромочивост, отпорност, највећу могућу еластичност, сигуран и праволинијски лет кроз ваздух.

Током шездесетих година фудбал је у целом свету прерастао из „забаве милиона“ у милионски бизнис. Ограде око терена и дресови играча прекрили су се рекламним натписима. Произвођачи лоп-

ти нису били наивни: схватили су да је време за лопту – која је све чешће била у крупном плану ТВ-камера – да је обезбеже својим знаком.

Међу њима се развила жестока конкуренција. Победу је однела једна стара фабрика обуће из немачког Херцогенаураха, близу Нирнберга, која је проширила производњу и на лопте и друге врсте спортског прибора, узимајући ново име: Адидас. Већ пуне две деценије Адидас је ексклузивни произвођач лопти за светска фудбалска првенства.

Почело је то 1970. године у Мексику. Тада се појавила прва „бубамара“, састављена не више од класичних 18 трака, него од многоугаоних делова – 12 црних петоугаоника окружених са 20 белих шестоугаоника. Мада је шара касније измењена, распоред делова остао је исти до данас, с тим што је крој усавршен уз помоћ графичког компјутера.

Лопта за светско првенство 1978. већ је имала и име – „танго“, у част домаћина, Аргентине. У произвођачкој спецификацији било је истакнуто да је нови модел „заштићен од изобличења захваљујући нарочитој обради коже“, „зашивен нераскидивим најлонским концем“ и „прекривен нарочитим полиуретанским слојем“. Аргентинци Кемпес и Бертони без грешке су одиграли „танго“ против својих противника у финалу – Холанђана.

Четири године касније, у Шпанији, лопта се звала „танго-Еспања“. Била је то побољшана верзија, од изузетно меко штављене, непромочиве коже, с новом техником ручног шивења. Име овог пута није донело срећу домаћину: у завршној утакмици, „Еспању“ су у немачку мрежу убацили Италијани: Роси, Тардели и Алтобели.

„Астека“, лопта с којом су у Мексику 1986. триумфовали Аргентинци под вођством Марадоне, изазвала је одлучујући преокрет: била је то прва у историји фудбалска лопта без коже. Њену усавршену верзију, „етруско унико“ (тако названу по Етрурцима, староседеоцима Италије) гледали смо на овогодишњем „Мондијалу“. Ако се изузме унутрашњи балон, од природног каучука, све је на тој лопти чиста синтетика. Омотач има три слоја. Најдоњи је саткан од импрегнираних техничких влакана, која лопти обезбеђује чврстину и стабилност облика. У средини је слој не-

опрена, сличан сунђерастој гуми, савршено непромочив. Преко њега превучено је неколико слојева полиуретана, неопходног за особине као што су одбојност, еластичност и отпорност на ударце.

Ништа без купања

Колико год је материјал супермодеран, толико је техника шивења традиционална. Петоуглови и шестоуглови спајају се ручно и никакве замене нема за оштру иглу и руку вештог кројача. Састављање правих делова иде лако; теже је кад је лопта већ скоро затворена, а најтеже у последњих осам рупица – четири бода која се морају извести „наслепо“. Кројач их лабаво провуче и везује крајеве у двоструки чвор, који затим повуче шилом тако да се конач затегне, а чвор склизне у унутрашњост лопте, постајући „невидљив“.

Готова лопта одлази на испитивање и провере свих врста. Компјутеризовани уређаји мери јој пречник из више разних углова, да би се проверило да ли је заиста савршено округла! Аеродинамичке особине – путања лета, отпор ваздуха – испитују се у „каналу ветрова“ једне фабрике аутомобила, тамо где дизајнери спортских кола утврђују најбољи облик каросерије. Уређаји звањ „шутер“ удара лопту и по неколико хиљада пута узастопце о зид, брзином од 200 километара на сат. Ако поднесе таква напрезања – много тежа – од свега чему би била изложена на терену – значи да је лопта заиста издржљива. Коначно, лопта се у неколико махова, на дуже и на краће време, потапа у кофу с водом и ту држи под притиском. То је тест непромочивости: извађена из воде, не сме бити ни грам тежа.

Ипак, све је то „теоријски“ део испита, а „практични“ тек предстоји. Примерке новог модела лопте „Адидас“ даје на проверу немачким репрезентативцима. Тек када су фудбалски професионалци рекли да су задовољни начином како лопта одскаче, да се с њом лако дрибљује, да навални играчи могу да упућују „бомбе“ а голман да их врати без клизања – тек тада је „етруско унико“ добио ознаку „званична лопта светског првенства ФИФЕ 1990“. Стручњаци „Адидаса“ могли су да пођу на заслужени одмор. Не задуго, наравно. Већ треба помишљати на нови, још савршенији модел за светско првенство 1994...

С. С.

Илустровао: Љубомир Милојевић - Љубац

МА ШТА КАЖЕШ

ХВАЛЕ ВРЕДНА ЕНЕРГИЈА

Калифорнијска полиција најзад је ухапсила најтраженијег дон жуана северноамеричког континента, трбушастог четрдесетпетогодишњака Луиса Карлучија. Пре него што је долијао непоправљиви заводник доживео је чак да се у окви-

ру серије „Нерешене мистерије“ његовим подухватима позабави моћна ТВ мрежа NBC. Подвизи о којима је реч односе се на чињеницу да је неодољиви Карлучи, према неким проценама, измамаио отприлике милион долара од 35 жена (списак, међутим, још није закључен). С њима, из разумљивих разлога, по правилу није остао дуго и из њихових живота, такође по правилу, нестајао је без трага и гласа, али увек са више него пристojном сумом у цепу. Успут је, опет према проценама, оставио за собом бар тридесет и петоро деце.

Задивљујућа животна енергија. А и сасвим уносан бизнис, мада мало напоран. ■

ЧИСТА ЛИТЕРАТУРА

„По мом мишљењу, има нечег блесавог у човеку који носи искључиво бела одела, поготову у Њујорку.“

(писац Норман Мајлер о писцу Тому Вулфу)

„Пса предводника остали стално покушавају да уједу за задњицу.“

(Том Вулф, одговор Норману Мајлеру)

То што ти задњица крвари уопште не значи да си предводник.

(Норман Мајлер, крај литерарног препуцавања) ■

ТИ ГНУСНИ И МРСКИ АУТОМАТИ...

Против такси-возача Тома Шенекера из Бруклина поднета је кривична пријава због његове навике да у прорезе за новац на аутоматима за паркирање широм Њујорка сипа кселину. Невоља је само што је Том ухапшен мало касно. Пре него што су га ухватили на делу уништио је две хиљаде „гнусних аутомата“ у вредности од триста хиљада долара. ■

Велике подвале

Шеснаестог октобра 1869. године на фарми Вилијама С. Њуела у селу Кардифу, удаљеном двадесетак километара од градића Сиракузе, савезна америчка држава Њујорк, два радника копала су бунар. На дубини од отприлике једног метра њихови ашови ударили су о велики камен необичног облика сличан људском стопалу. Отклонивши остатак земље, открили су, на своје велико запрепашћење – тако су бар изјавили – гипсани кип човека у лежећем положају дугачак три метра и 15 центиметара.

– То је Велики Индијанац! – повикао је један од копаца. Кип који су ископали постаће познат широм Америке као Џин из Кардифа.

Вест о „окамењеном човеку“ брзо се прочула и на Њуелову фарму нагрнуле су гомиле радозналаца оживљавајући индијанску легенду о каменом људима који су некада

ЏИН И

давно живели у долини. Други су се, опет, присећали „џинова на Земљи“ које помиње Стари завет..

Ватрена полемика

Два-три дана касније пошто се опоравио од „изненађења“ фармер Њуел је задивљујућом брзином на месту историјског открића подигао шатор и почео да продаје улазнице по цени од пола долара. Камени џин је привлачио на стотине посетилаца сваког дана, недељом чак до две и по хиљаде. Сви су се у чуду питали: „Шта ли је ово?“

Теорија о „окамењеном човеку“ убрзо је добила своје поборнике и противнике. Доктор Џон Бојнтон, наставник у Сиракузи, узалуд је тврдио да људско тело не може да се окамени и да је џиновска фигура обичан кип исклесан пре 200–250 година. И геолог Џејмс Хол слагао се да је џин прилично стар. Други су, оспоравајући њихове тврдње, указивали на хиљаде сићушних рупица по телу откопаног кipa које су толико личиле порам на кожи човека.

Изгледало је да једна
стара индијанска ле-
генда постаје ствар-
ност — а онда је исти-
на избила на видело

З КАРДИФА

Што се тиче шире јавности, која је и даље хрлила на фарму све задовољнијег господина Њуела, она је, очигледно, дошла до закључка да Џин из Кардифа, без обзира да ли је човек или кип, заслужује да буде виђен. Искористивши ту околност, Њуел је групи месних бизнисмена за 30.000 долара продао три четвртине удела у послу који је просто цветао. И — петог новембра новопечени власници пренели су џина у оближњу Сиракузу да би га видело што више света, а онда почели припреме за велику турнеју по источним градовима САД.

Међутим, сумње око порекла статуе биле су све озбиљније. Њујоршки лист „Хералд“ први је прогласио читаву ствар за подвалу тврдећи — додуше погрешно — да је „окамењеног човека“ из Кардифа само годину дана раније исклесао неки канадски вајар. Отнијел Марш, палеонтолог са Универзитета Јел, прогласио је Џина из Кардифа за „најочигледнију подвалу новијег датума“. Чак је и др Бојнтон, након другог прегле-

да, изјавио да је кип стар мање од годину дана.

Вешто смишљена подвала нагло је почела да се открива. Житељи Кардифа присетили су се да је Џорџ Хал, Њуелов шурак, иначе произвођач цигара из Бингхемтона, у новембру 1868. довезао на Њуелову фарму велики гвоздени сандук. Врло брзо сазнало се и да је Хал пре тога у Форт Доџу, у Ајови, купио читаву громаду гипса тешку око 1.300 килограма. Два каменоресца из Чикага признала су да су исклесали џиновски кип према Халовом нацрту, не заборављајући да помену и бушење рупица које су толико подсећале на поре људске коже, чекићем назубљеним челичним иглама.

Признање

Суочен с доказима, Хал је признао да је наручио статуу и, уз Њуелов пристанак, држао је закопану у земљи да би добила неопходну патину и, кад куцне час, деловала што уверљивије. Његови трошкови за извођење подвале износили су укупно 2.600 долара.

Признање Џорџа Хала само је допринело занимању јавности за Џина из Кардифа и повећало већ позамашну Халову зараду на подухвату. Пуна два месеца, од краја де-

цембра до почетка марта, статуа је била изложена у Њујорку привлачећи мноштво радозналаца.

Славни шоумен Барнум понудио је 60.000 долара да унајми џина, али је понуда одбијена. Начинио је дрвену копију која је, захваљујући његовој вештој реклами, привлачила већу пажњу од оригинала.

У фебруару 1870. кип је пребачен у Бостон, где је такође изазвао велику пажњу, али турнеја по мањим градовима Нове Енглеске показала се као неуспешна.

Путешествије чуда из Кардифа завршило је у једном магацину где је 30 година скупљало прашину. Статуу су поново почели да приказују на вашарима и карневалима, истина не често, променила је неколико власника а 1948. године најзад се скрасила у Фармерском музеју у Куперстауну, држава Њујорк. Ту је изложена на отвореном простору, у једном етнографском селу, веома сличном старом Кардифу.

Творац „Џина из Кардифа“ Џорџ Хал умро је, одавно заборављен, 1898. године. Мора да му је велико задовољство пружио сазнање да је успео да изведе једну од највећих подвала у Америци.

Г. В.

DIK
BROWNE

ХОГАР

СТРАШНИ

ЧОВЕК ЈЕ,
НА ЖАЛОСТ,
СУВИШЕ ВЕЛИКИ

КОРЊАЧЕ

ЛЕТЕ

У
НЕБО?

Оживљавању замрзнутих бића одавно маштају не само писци научне фантастике већ и научници. Али, док они први већ дужи време успешно шаљу своје јунаке у далеке светове не успављујући их, на пример кроз нулти простор, научницима не иде све тако глатко. Једини прави пут ка анбиози по њима је дубоко замрзавање, а ту се појављује невоља – то је вода која је главни састојак људског тела. Кад се живо ткиво замрзне, течност у ћелијама претвара се у лед, шири и кида нежне мембране ћелија. После одмрзавања то више није живо већ мртво ткиво. Може ли се то некако избећи? Научници су се за „савет“ обратили природи.

Има једна животиња која се уопште не боји замрзавања – то је шарена корњача:

сваке зиме она се једноставно замрзне, а у пролеће отопи и настави нормално да живи. Природњак Кенет Стори с Карлтонског универзитета у Отави сматра да се њена тајна крије у одређеним, још непознатим беланчевинама, којих има у међућелијској течности у организму шарене корњаче. Кад се течност у телу замрзне, она као да упије сву воду из ћелија („ефекат сунђера“) и ћелијске мембране остају целе. По речима канадског биолога оне се без воде смежурају као суве шљиве. Само, плодови се не могу оживети, а шарена корњача се отопи без икакве штете по здравље: њене ћелије поново упијају воду и исправе се. Ако научници успеју да од корњаче отму њену тајну, наступиће права револуција у пресађивању органа – сада они морају одмах да се

уграде са онога ко губи живот онеме коме доносе спас.

А анабиоза и путовања у друге галаксије? На жалост, за сада једини путници до далеких звезда могу да буду шарене корњаче. Од замрза-

вања и одмрзавања људи и даље ништа.

– Човек није корњача – каже са уздахом Кенет Стори. – Сувише смо велики и имамо сувише различитих врста ћелија...
В. М.

Откријте
НОВИ
СВЕТ
– „Свет
компјутера“

Најновији летњи двоброј овог листа доноси низ новитета везаних за компјутерску тематику који ће бити од значаја озбиљним корисницима компјутера, али и играчима компјутерских игара.

Из броја за јул/август издајамо:

– MS Windows 3.0 – представљамо најновију верзију овог софтверског пакета само неколико дана након његове светске премијере.

– Стигли су Word Perfect, Clipper, Dell, Microsoft, WordStar, Lotus, Borland и други. Легално тржиште програмских пакета све више се развија. Наведени произвођачи почињу са деловањем.

СЛАВНИ
МУЗИЧАРИ,
СЛАВНЕ И
ЗГОДЕ

КОНЦЕРТ ЗА БО

Лују Шпору, великом виолинисти, композитору и диригенту 19. века обратио се неки млади композитор са молбом да Шпор погледа једну његову партитуру и каже му своје мишљење. После извесног времена младић је поново дошао, а Шпор му рече:

— У вашој партитури има много доброг и много новог...

— Заиста! — усхићено ће младић.

— Да — настави Шпор — само, оно што је добро није ново, а ново није добро.

Опером „Стрелац вилењак“ Карла Марије фон Вебера (1786 — 1826) Немачка је добила своју прву националну оперу. Премијера, 1821. године у Берлину, доживела је огроман успех. Брзо се нашла на репертоарима свих немачких градова. Хајнрих Хајне, чувени песник, забележио је у то време: „Из свих кућа чујем мелодије из опере и свако звижди са сопственим варијацијама. Ја скоро верујем да је и пси на улици лају“.

И Вагнер је био усхићен Вебером и то још као осмогодишњак, кад је у Дрездену 1821. први пут чуо „Стрелца“: „Чим сам савладао прве вежбе на клавиру, пише он, почео сам тајно да учим увертиру из „Стрелца вилењака“. Мој учитељ ме је уловио у томе и рекао да од мене никада ништа неће бити. Имао је право, читавог живота нисам научио да свирам клавир“, закључио је Вагнер.

Вагнер и кокодакање

Једном је Лист био позван да диригује у провинцијском Алтенбургу. На проби је обоиста свирао увек сувише јако. Коначно се Лист наљути:

— Зар ви уопште не знате да свирате тихо?!

— Маестро, када бих ја знао да свирам и тихо не бих био овде, у Алтенбургу — тужно ће обоиста.

На једној проби Вагнерове опере „Мајстори певачи“, диригент Ханс Рихтер је довести понављао један соло са хорнистом, док овај најзад није одсвирао како треба.

Kamij Sen Sans bio je odličan pijanista, predstavnik prefinjene i elegantne francuske škole

— Тако, драги мој, сутра увече тачно тако да одсвирајте!

Хорниста мирно одговори:

— Сутра имам слободан дан, доћи ће мој колега.

Густав Малер (1860 — 1911) био је директор Бечке опере од 1897. до 1907. и за то време подигао је до неслућеног сјаја. Малер је волео савршенство: вечито незадовољан, стално је дотеривао своја дела чак и када су већ била штампана. Савршенство је тражио и од других. Тако је једној певачици чији је глас „пустио“ дао отказ, иако је знао да је она миљеница цара Франца Јосифа. Међутим, убрзо се појавио изасланик његовог царског величанства и наредио:

— Она има да пева!

— Добро — одговорио је Ма-

лер — али ја ћу на свим плакатама штампати поред њеног имена „по заповести Његовог Величанства Цара“!

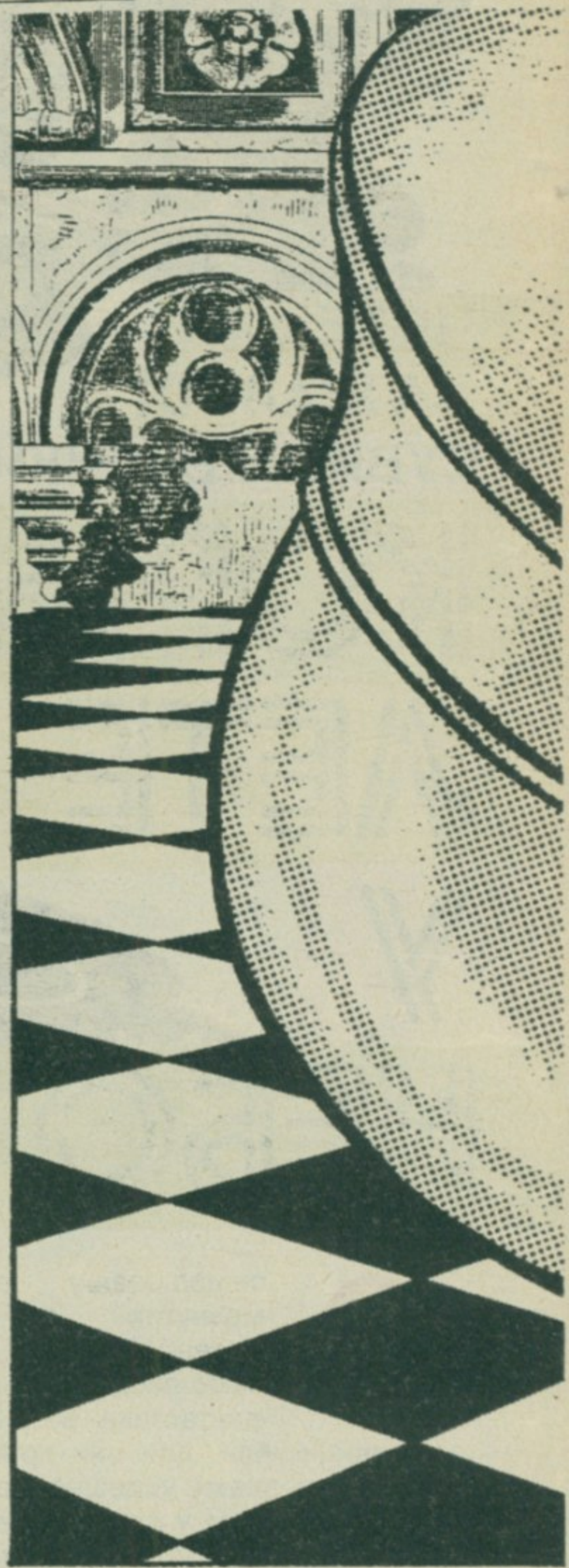
Када је у Паризу постављена Вагнерова опера „Тристан и Изолда“, Дебиси је позвао свог пријатеља Каплеа да заједно пођу на представу. Овај се опирао:

— На крају ћу још почети да вагнеријанишем!

— Не бојте се — узвратио је Дебиси — та зар нисте до сада толико пута јели пилетину, а нисте почели да кокодачете!

Клод Дебиси (1862 — 1918) је, иначе, био очаран Вагнером, а „Тристана“ просто није могао да се довољно наужи. Када је компоновао своје „Поподне једног фауна“, дело за које се инспирисао истоименом Малармеовом поемом, Дебиси је замолио свог учитеља Камија Сен Санса да погледа партитуру и да стави крстић на местима која му се

Чим је Карузо пустио глас, пас је почео ужасно да завија! Уметник се сав преплао...

не свиђају. Када се после неколико дана вратио по ноте, нашао их је без иједног крстића, сав се озарио од среће, али га је Сен Санс брзо „вратио на земљу“ рекавши:

— Да сам ставио крстић на свим оним местима где сам зашкргутао зубима, нашли бисте читаво гробље!

Пијаниста у смрдљивој хаљини

Ово, разуме се, треба схватити само као духовиту шалу, јер „Поподне“ је у оно време

БОГАТАШКОГ ПСА

дочекано као изненађујуће нова музика, лака и прозрачна, пуна блиставих боја, а то је остало и до данас.

Такво је и Дебисијево „Море“. На премијери те своје композиције, аутор је упитао колегу Ерика Сатија како му

се допао први став који се зове „Од јутра до поднева на мору“. Сати је казао:

— Око пола једанаест је било заиста дивно!

Марио Ланца је био одличан певач, али слаб глумац. На једној проби љубавне сцене редитељ му рече:

— Зашто сте тако уочени, зар Ви никада нисте водили љубав?

— Јесам, одговорио је Ланца, само тада нисам певао...

Ништа мање славни Карузо на врхунцу своје славе није прихватао позиве да пева по приватним пријемима. Али, једнога дана стигао му је позив једног мултимилionера са приложеним чеком на такву своту, да Карузо није одолео и у заказано време појавио се у резиденцији. Домаћин га уведе у салон где је стајао клавир. На највеће изненађење уметника, сем клавиристе није било ниједног госта. Поред клавира седео је само још пас. Карузо упита домаћина шта жели да му отпева, а овај рече да му је свеједно. Певач, још зачуђенији, погледа у клавирistu, договори се с њим око арије и — само што је пустио глас пас поче ужасно да завија. Уметник се уплашио, прекинуо певање, али, домаћин се само насмеја и рече:

— Господине Карузо, мој пас завија чим чује музику. Мене је занимало да ли ће можда при вашем дивном гласу ипак да залаје!

Познати пијаниста Владимир де Пахман (1848 — 1933), родом из Одесе, био је чувен и по понашању на концертима. Није било ретко да после френетичног аплауза, Де Пахман изгрди публику: „Не, немојте аплаудирати, ви ништа не разумете. Ја сам врло лоше свирао, одсвираћу вам то поново и надам се овога пута боље...“

Последњих година прошлога века Де Пахмана су сматрали за највећег Шопенисту, али, велики део његове славе почивао је на будалаштинама и испадима. Де Пахман је на концертима причао, мрмљао, гестикулирао и проповедао. Бернард Шо је после једног његовог наступа написао: „Господин Пахман је приредио свој добро познати пантомимичарски концерт уз узгредно присуство Шопенове музике“.

Де Пахман је имао обичај да прима посетиоце у некој ужасно смрдљивој кућној халини: „Ово је некада припадало Шопену“ — објашњавао је. Када би се једна исцепала, појавила би се друга која је исто тако припадала Шопену. Носио је и чарапe које су припадале Шопену, рукавице које су припадале Шопену, а вероватно и доње рубље које је припадало Шопену... Неки колега напокон је Де Пахману пришио надимак — Шопензе, што је била кованица од Шо(пен) и (шим)панзе...

Музикус

Илустровао: Растко Ђирић

Седмог јула ове године Енглеска банка пустила је у оптицај нову новчаницу од пет фунти на којој је екипа врхунских стручњака радила пуне три године. Резултат је, тврди се, банкнота коју ће бити тешко фалсификовати – бар извесно време.

Према званичној процени банке, супербезбедна новчаница може се сматрати таквом још око пет година (до 1995) и не много месеци преко тога. При том се рачуна и на то да би, како сада ствари стоје, трошкови фалсификовања „петице“ далеко надмашили њену вредност на црној берзи. Процењује се, наиме, да би свака фалсификована банкнота коштала „штампаре“ фунту и по.

Чак и уколико је процена да се фалсификовани новац на тржишту ретко продаје за више од 20 процената од своје вредности тачна, мишљење банкарка треба примити с дозом резерве. Фалсификатори се, наиме, ретко баве званичним рачуницама изузев када им служе да их изиграју.

Осумњичени су ишчезли

Јуна 1982. године инспектор Питер Ајерленд из полицијске станице Орпингтону у

Од две велике операције фалсификовања британске валуте бар једна заслужује да се о њој сними филм. Ако ни због чега другог онда зато што Скотланд Јард никада није открио ни фалсификатора ни човека који је с тим лажним новцем извео савршену пљачку

ЛАЖНЕ ФУНТЕ

ТАЈНА УМЕТНОСТ
– ТАЈНИ УМЕТНИЦИ

ЗА

ПРАВЕ

ДИЈАМАНТЕ

Нема те новчанице која је тако савршена да се не би могла фалсификовати, тврди Чарлс Белек, један од врхунских енглеских мајстора заната који се повукао у пензију

На
тек
издатој
новча-
ници
од пет
фунти
налази
се лик
Џорџа

Стивенсона. Новчаница је од ласерског фотокопирања заштићена кружним шарама и бојама које апарат (за сада) није у стању да репродукује. Поред тога, у ткање је утиснут скривени „отисак прста“ који би требало да је заштити од фалсификатора бар у следећих неколико година

Лондону добио је обавештење у које није имао разлога да сумња јер је потицало од провереног доушника. Овај је сазнао да се браћа Харвард, одраније позната полицији,

спремају да у оптицај убаци 20 милиона фунти у фалсификованим новчаницама од 20 фунти. Према плану, новчанице је требало растури током викенда.

Супротно уобичајеној пракси по којој се фалсификовани новац продаје искључиво „на велико“ и то што мањем броју што поузданијих купаца, Харвардови су се определили за растурање „у малим пакетима“ посредством разгранате мреже ситних криминалаца. Посао је склопљен на принципу „што не продаш враћаш“, с тим што су растурачи за све новчанице пласиране на тржишту имали да плате између 6 и 14 проценага од њихове номиналне вредности.

Акција је испланирана тако да истовремено почне у свим крајевима земље, а техника тласмана састојала се у томе да се у радњама купују ситнице за које растурач добија курс у нефалсификованом новцу. Знајући да ће фалсификаци бити откривени убрзо пошто стигну у банку, Харвардови су за почетак акције одредили петак после подне, пошто се банке затворе. Тиме

су себи обезбедили „луфт“ од преко 60 сати, од петка поподне до понедељка ујутру.

У недељу 27. јуна инспектор Ајерленд је у игру убацио двадесет детектива Специјалног обласног криминалистичког одељења којима је наређено да браћу и њихове саучеснике не испуштају из вида ни дању ни ноћу. Током првих 48 сати ништа се изузетно није догодило. Другог дана јесте. Готово истовремено, сви осумњичени су ишчезли. Следећа два дана истрага је тапкала у месту.

Спас је дошао у облику извесног Алена Тола, једног од растурача кога је Ајерлендов детектив препознао док је колима крстарио јужним Лондоном. Полицајац је сместа обавестио остала возила, а затим кренуо за Толом који је у међувремену зауставио такси. Десетак минута касније, такси се зауставио на супротном крају града, у Ист Енду.

Тол је на том месту чекао један мушкарац. Измењали су неколико речи, а затим пришли једном плавом комбију, извадили из њега кофер и пренели га у златни „ролс-ројс“ паркиран у близини. Сели су у аутомобил и одвезли се. Два блока даље, пресрело их је неколико полицијских возила.

Издао га је постер

У коферу који се налазио у „ролс-ројсу“ нађено је 250 хиљада, у комбију 11 милиона фунти у фалсификованим новчаницама од 20 фунти. Тол и његов помагач су ухапшени. Инспектор Ајерленд је из искуства знао да је тиме начет и остатак мреже. Било је само питање часа када ће ухапшени пропевати. Само о једној, и то кључној, личности операције ни после саслушања ухапшених није сазнао апсолутно ништа. О фалсификатору.

Корак ка решењу загонетке направљен је када је стручњак Скотланд Јарда на једном броју заплених новчаница открио обриси некаквог постера. Нису се видели голим оком, али су се под микроскопом указали на папиру фалсификованих новчаница. Ајерленд је убрзо имао име штампарије из које је изашао постер. Била је то издавачка кућа „Ист Лондон паликеј-шнс“.

Истрага се зауставила на Питеру Гудјиру, идеалној личности за тај посао утолико што овај није имао полицијски досије. Гудјир је признао да је током радног времена штампао постере, а ноћу, „хonorарно“, фалсификоване новчанице.

ДОЛАРИ: НЕПОДНОШЉИВО ЛАК ПЛЕН

Долари су главна мета професионалних фалсификатора, а уз то и изненађујуће лак плен. Подземљу на руку иде чињеница да њихов изглед није мењан од 1929. године као и то да нису заштићени ни воденим жигом ни металном нити. Једино средство заштите су нарочит папир и квалитетна штампа. Да ове мере предострожности ни издалека нису одговарајуће потврђује и признање америчког Министарства финансија како није у стању да установи где се налази око 80 процената од укупног броја до сада штампаних доларских новчаница.

Највеће количине фалсификованих долара штампају се у Италији, Колумбији и Либану. Према званичној америчкој статистици, само 1988. год. агенти америчке тајне службе запленили су широм света 110 милиона фалсификованих новчаница. То је само врх леденог брега. Не треба сумњати да светом круже милиони лажних долара.

Један од разлога што је Енглеска банка штампала нове новчанице је „Кенонов“ ласерски CLC апарат за фотокопирање у боји који на притисак дугмета избацује фалсификоване фунте забрињавајуће доброг квалитета

Поред Гудјира на оптужничку клупу село је још једна особа укључујући двојицу од три брата. Трећи брат, Виљем Харвард, успео је да умакне полицији и побегне из земље.

Питер Гудјир извршио је самоубиство непосредно по доласку у затвор. Првооптужени Питер Харвард осуђен је на пет година затвора. То-

Доказни материјал у случају браће Харвард: кофер нађен у златном „ролс-ројсу“ са 250 хиљада фунти у фалсификованим двадесетицама

ком истраге и суђења није изустио ни реч. Инспектор Ајерленд никада није открио идентитет фалсификатора.

Виљем Харвард ухапшен је годину дана касније у Норвешкој због трговине дрогом. Још је на издржавању казне. Ту, међутим, није крај приче. Дан-данас, осам година откако је операција проваљена, у Скотланд Јард повремено пристижу фалсификоване новчанице из мајсторске радионице фалсификатора чије име највероватније никада неће бити откривено.

Енглеска банка уздрмана је по други пут 1984. године. Рано ујутру једног понедељка у априлу те године, детективу Регу Леонарду из Одељења за фалсификате Скотланд Јарда прослеђен је позив његових људи са терена. Прича се сводила на следеће. Преко викенда, за време док су банке биле затворене, на хиљаде фалсификованих новчаница од 50 фунти растурено је по хиподромима, дискотекама, пабовима и радњама широм Велике Британије. До тренутка кад је Скотланд Јард алармиран, десетак милиона фалсификованих фунти већ је било у оптицају.

За разлику од случаја Харвард, полиција овога пута није претходно упозорена, нити је успела да ископа било какве податке о пореклу фалсификата и организаторима операције. Истрага је закључена, а

да се никада ништа није до знало о кривцима...

Случај је, међутим, имао и неочекивани епилог.

Човек звани Протопапа

По опробаном рецепту по коме се земља напушта чим постане „вруће“, већина растурача фалсификованих педесетица размилела се по Белгији, Мајорци и Кости дел Сол у безуспешном настојању да утопи „робу“. Једна група маштовитијих продаваца лажног новца послала је свог представника у Јужну Африку. Разлог: човек са надимком Протопапа, иначе угледни трговац дијамантима из Јоханесбурга.

Једног јулског дана 1984. у канцеларији јоханесбуршког трговца драгим камењем уведен је беспрекорно одевени енглески господин. Енглец је намеравао да купи дијаманте. Много дијаманата. Дијаманте у вредности од милион фунти. Платио би у готовом, у апоенима од по 50 фунти који комотно могу да се спакују у кофер осредње величине.

Таквој пословној понуди није се имало шта замерити. У односу да суму од милион фунти, околност да исплату треба обавити у Лондону представљала је занемарљиву непријатност којој Протопапа ионако није намеравао лично да се излаже. На пут ће послати поверљивог службеника.

Посредника су на аеродрому Хитроу дочекала два елегантна мушкарца. У петак, по подне, пошто су га два дана неуморно упознавали са дневним и ноћним чарима Лондона, Енглеци су Јужноафриканца одвели у луксузни апартман у „Хилтону“ где су пред њега изнели кофер са уредно сложеним свежњевима педесетица. Када се уверио да је сав новац на броју, домаћини су госту пружили телефонску слушалицу како би газди на другом крају жице и света потврдио како је све у најбољем реду.

У тренутку када су се све банке у Лондону и В. Британији затвориле до понедељка ујутру, из канцеларије јоханесбуршког трговца дијамантима изашао је енглески центлмен који је у руци носио кофер са дијамантима, а на плочник лондонског Парк Лејна закорачио је Јужноафриканац са коферчетом у коме се налазило милион фунти.

Превара је проваљена три дана касније када су се банке отвориле. Инспектор Леонард никада није открио ко су били учесници, а ко мозак ове савршене пљачке.

Припремила: М. Илић

ЗАБАВНИКОВ

ЗУБАР ТРЕБА СВИМА – А НАЈВИШЕ ПСИМА

У чекаоници париског зубара Жан-Марка Денуна увек је гужва. Никакво чудо јер Денун је у француској престоници једини стоматолог ветеринар за псе. Својим пацијентима вади зубе, ставља протезе, скида каменац и пружа разне друге услуге. На примедбе неких колега, којима се чини да је Денун овакву специјалност „измислио“ искључиво у циљу зараде, он одговара:

– Не заборавите да су пси месождери и да су њима здрави зуби још важнији него људима.

РОГАТЕ УСЕДЕЛИЦЕ

Ловочувари у швајцарском кантону Граубинден су забринути: међу дивокозама, по којима су тамошње планине чувене, има неуобичајено велик број усамљених женки. За то су криви ловци који су последњих година таманили готово искључиво мужјаке. Сада је донет про-

пис по коме ловац неће имати право да пуца на дивојарца ако претходно није уловио бар једну дивокозу. Тако је то кад човек животињама кроји судбину: неравнотежу коју је сам створио не уме да реши друкчије него – новим убијањем.

ПАМЕТНИ АЛЕКС

Убудуће немојте с ниподаштавањем говорити о „птичјој памети“, бар не ако је реч о папагајима. Запремина њиховог мозга знатно је већа него код осталих птица. Америчка научница Ајрин Пененберг пуних дванаест година је посматрала једног сивог папагаја по имену Алекс и испитивањима утврдила да он уме одлично да разликује боју, облик и грађу појединих предмета. По њеним речима, Алекс је на истом нивоу интелигенције као дете од две и по године.

ТАКО ЈЕ И КОБИЛА ШМИНКУ ДОБИЛА

Једна аустралијска фирма изнела је на тржиште козметичку гарнитуру за коње, у елегантном коферчету. А у њему боја за длаку, вештач-

ке трепавице, сјајни хром-премаз за потковице, шнале за уплитање репа и шарене траке за гриву. Цена: око 1.400 динара у нашем новцу.

ДОМ ЗА ГУШЕЊЕ

Удружење немачких димничара објавило је рат чавкама јер се те птице најрадије гнезде у димњацима. Њихова гнезда од прућа, перја и крпица ометају слободан пролаз дима, што може довести до тровања угљен-моноксидом. Приликом провере у 28 „ошачарских рејона“ у области Минстера нађено је преко 700 таквих гнезда.

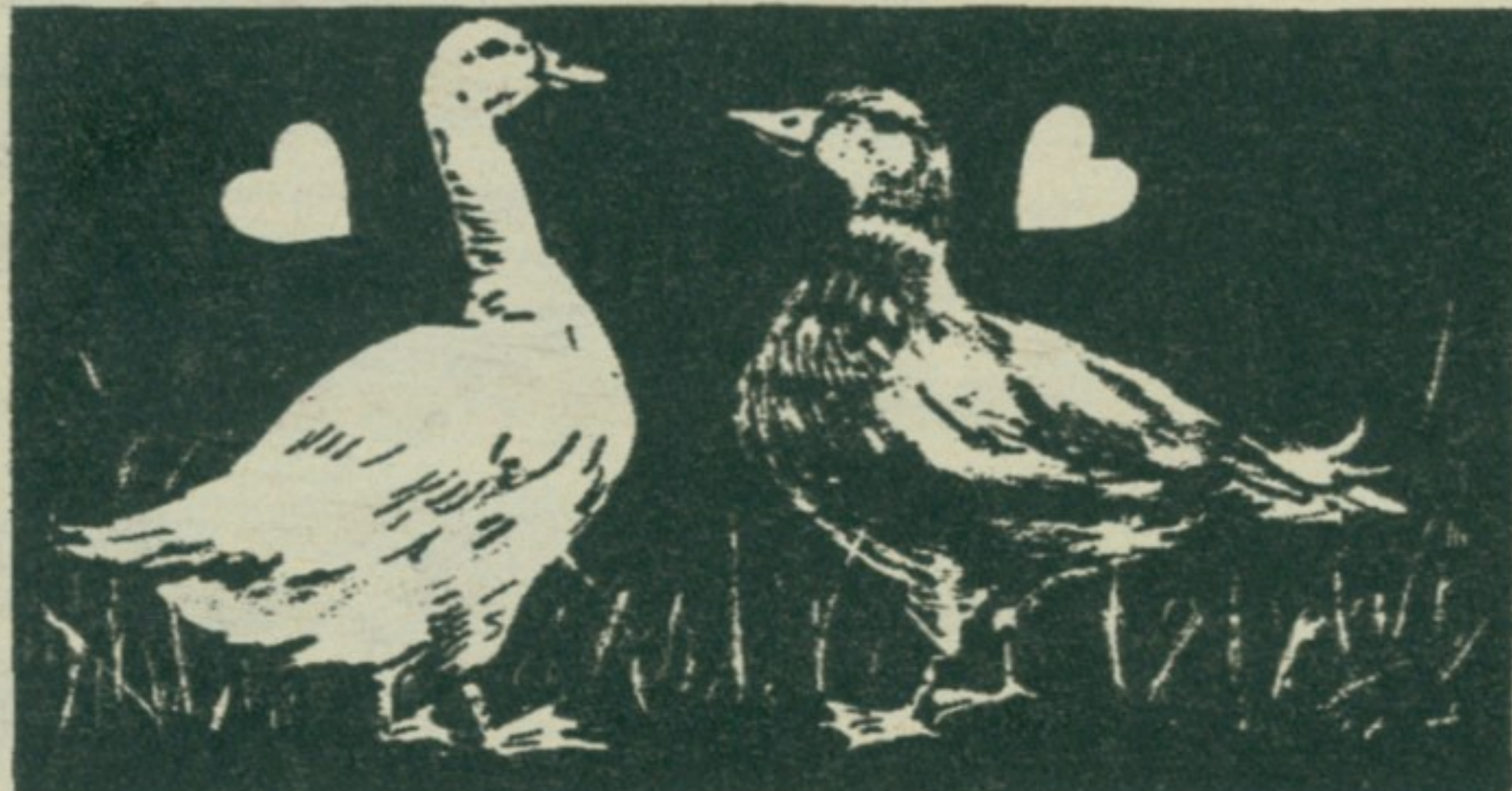
ИНВАЗИЈА АМЕРИКЕ

Број досељеника који сваке године могу ући у САД ограничен је годишњим квотама за поједине земље – али то важи за људе, не за животиње. Само у последњих пет година Американци су увезли четири милиона птица (од тога око 1,250.000 папагаја), два и по милиона гмизаваца (од корњача до крокодила) и равно 625 милиона украсних риба за акваријуме. Шездесет два царинска службеника, задужена за послове увоза животиња, покушавају да изађу на крај са овом „инвазијом“.

ЈЕСИ ГУСКА, АЛИ ТЕ ВОЛИМ!

Патке гуске познате су међу зоо-психолозима као животиње код којих највећу улогу игра такозвани „импринтинг“ – понашање на основу утисака из најранијег детињства. Будући да су, уз

то, и међусобно сличне, деси се да одрасту с погрешном представом о томе којој врсти заправо припадају. Забележено је више примера паткова који су живели у брачној заједници с гуском, односно гусана с патком. Што је најзанимљивије, такав патак, и ако остане удовац, и убудуће ће се заљубљивати у гуске – никада у патке.

С. С.

Илустровала: Драгана Јовчић

Живот
пише
драме

КУПАЧ НАСРЕД АТЛАНТИКА

Шта је срећа? Колико људи — толико одговора. За Била Ханивила срећа се састојала у томе што је спадао у онај ретки сој људи који не могу да се утопе чак и кад су у дубокој несвести

Било је лепо јутро када се Бил Ханивил пробудио и одлучио да почне да плива према Мадеири. Острво је било удаљено више од 160 километара, али двадесетогодишњи инжењер имао је мало избора. Налазио се потпуно сам на бескрајној пучини Атлантског океана.

Брод линијске пловидбе „Са Ваал“, којим се из Јужне Африке враћао у Енглеску, одавно је ишчезао из хоризонта. Било је пола седам изјутра у петак 28. августа 1970. године. Бил се љуљашкао на мору — а нико жив није знао да се он ту налази.

Узбуна на броду

Два сата пре тога, Бил Ханивил је одлучио да још једном прошета палубом „Са Ваала“, пре него што ће отићи у кревет. Застао је да се настони на ограду и ужива у мирној ноћи на мору. Онда је одједном схватио да се стрмоглављује у воду. Једино шта му је остало у сећању од следећих неколико тренутака било је да је изронио на површину и угледао „Са Ваал“ како се удаљава. Затим се онесвестио.

Бил Ханивил је, нема сумње, био велики срећковић. Пре свега, у близини се није налазила ниједна ајкула, мада их је током пловидбе видео неколико. И друго, лекари су касније изјавили да је он један од ретких који могу да

плутају на води чак и кад су у дубокој несвести.

Следеће чега се сећао било је да се пробудио у освит дана и питао шта да ради. Одлучио је да се напросто одржава на води, а онда је почео да размишља о идеји да отплива до Мадеири.

У девет часова тог јутра, капетану „Са Ваала“ Алену Фриру саопштили су да путник Бил Ханивил није спавао у својој кабини претходне ноћи. Темељан претрес показао је да се ишчезли човек не налази нигде на броду. Капетан Фрир је наредио да се хитно установи где је и када је Бил Ханивил последњи пут виђен. Испоставило се да је човек по свој прилици ишчезао око пола пет тог јутра.

После тога, капетан Фрир је издао наредбу да се брод врати према Канарским острвима. Одлучио је да претражи подручје дуго око 100 и широко петнаестак километара, рачу-

најући да је канарска струја толико могла да одвуче ишчезлог човека од путање брода.

Свако ко је било када прешао Атлантик, бродом или авионом, добро зна да је трагање за човеком на том огромном пространству узбуркане воде исто што и тражење игле у пласту сена. А сем тога, постојала је могућност да човек није ни преживео пад у воду.

Па ипак, око четири сата тог поподнева, док је „Са Ваал“ неуморно прочешљавао подручје, други официр Ален Стјуарт изненада је повикао: „Гледајте! Ено га тамо!“

Пророчанство једне врачаре

Бил Ханивил, мала тачка у сивој маси океана, махнито је млатао рукама према броду с кога је пао готово дванаест часова пре тога.

Касније, описујући операцију спасавања, капетан Фрир је рекао: „Било је фантастично. Тамо се налазио он. Пливајући кроз океан према нама, машући рукама и вичући. Успоривши брод, избацили смо једну бову као оријентир, а затим спустили и чамац за спасавање. И док је посада помагала господину Ханивилу да изађе из воде, његове прве речи биле су: „Ово је збиља леп дан за купање“.

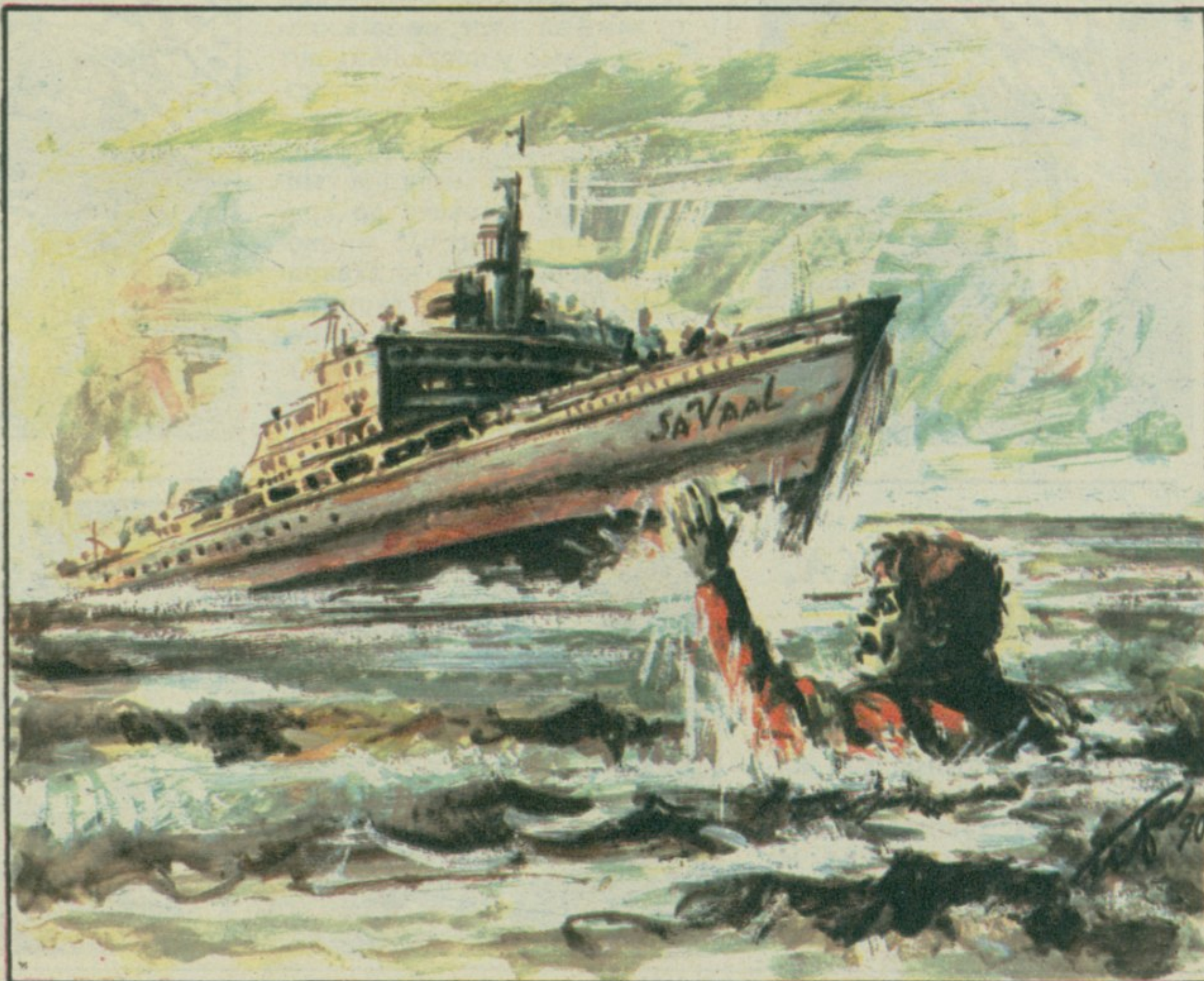
Бил Ханивил је приликом пада у воду, задобио лакше повреде, патио је од исцрпљености, грчева и опекотина од сунца. Али, поставио је и један нови светски рекорд: нико у писаној историји није преживео тако дуго као он пливајући на отвореном мору.

Док се опорављао у једној болници у Енглеској, Бил Ханивил је изјавио: „Нисам нимало изненађен што сам жив“.

Разлог за његову самоувереност у сопствену способност преживљавања можда се може објаснити оним што му је, непосредно пре него што ће напустити Африку, рекла једна врачара у Лесоту.

Предсказање је гласило: „Ти нећеш умрети насилном смрћу. Доживећеш дубоку старост.“

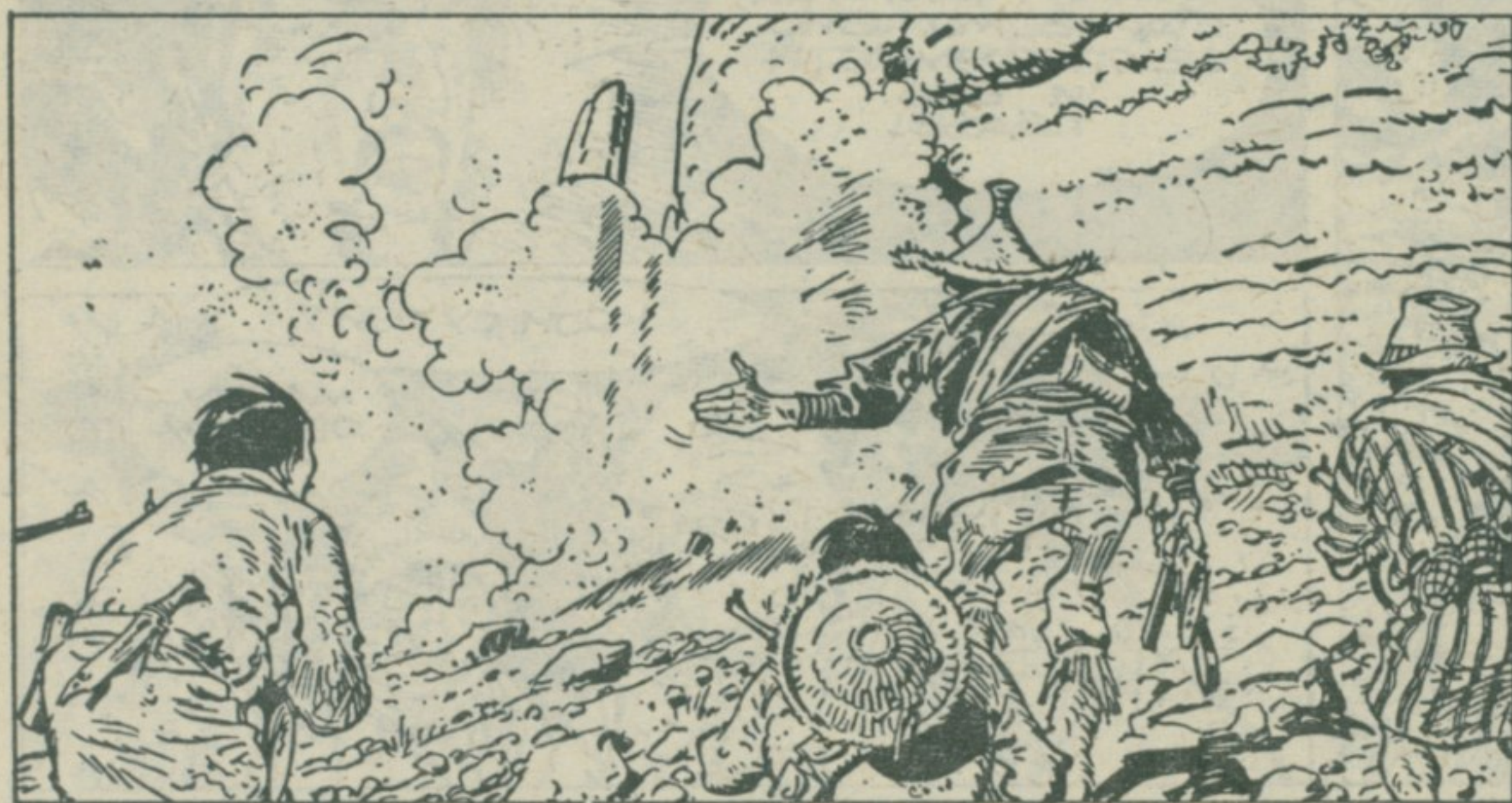
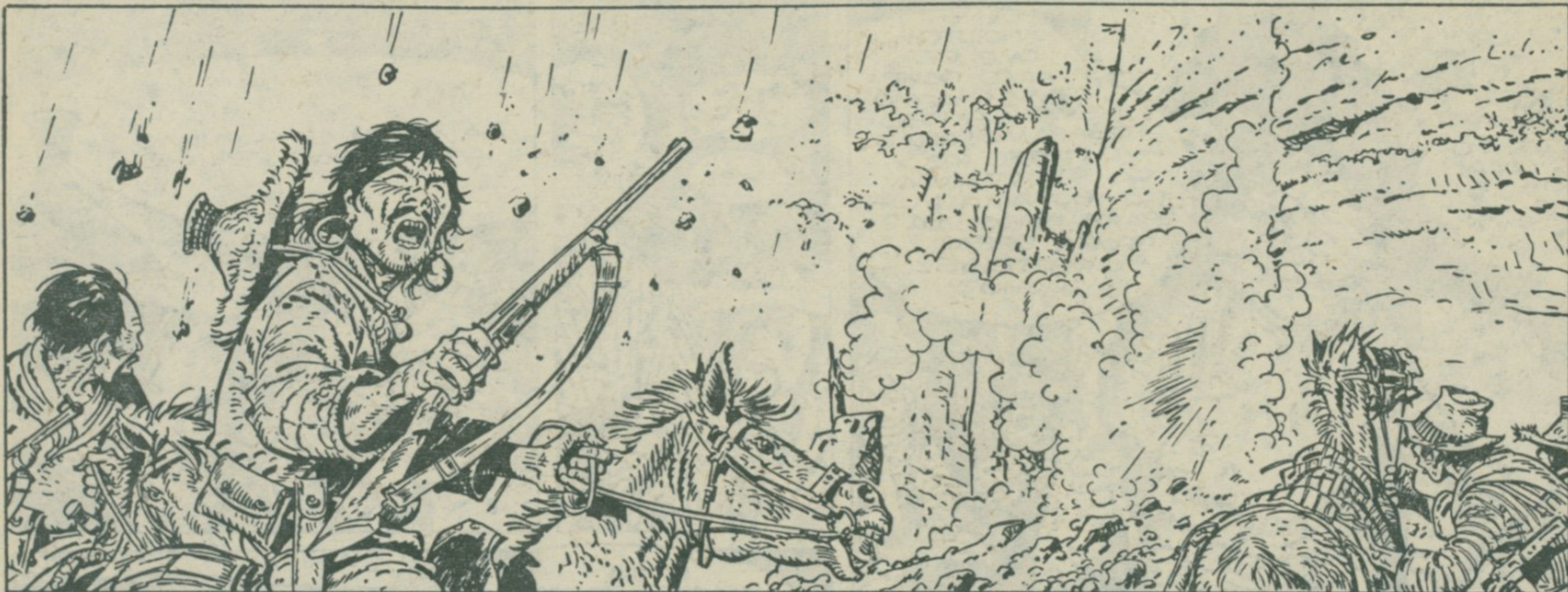
Г. В.

Илустровао: Петар Радичевић

© EDITIONS LOMBARD

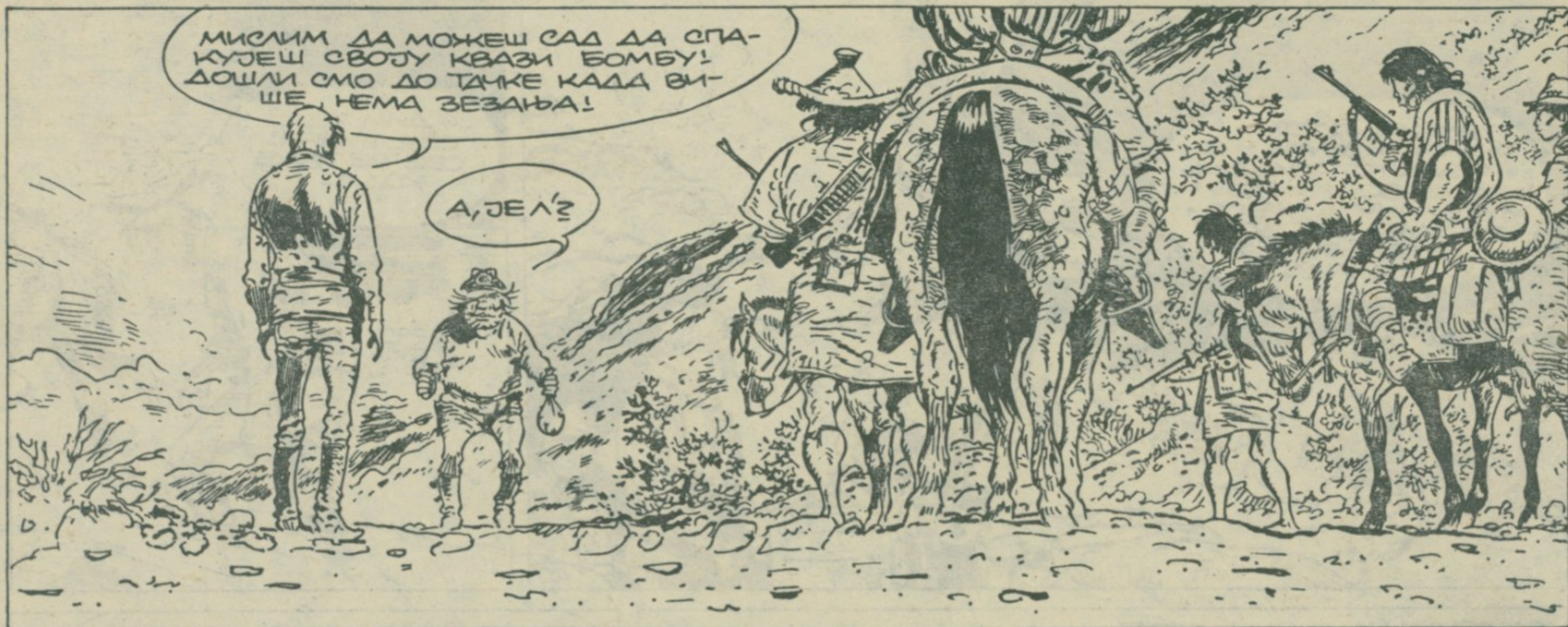

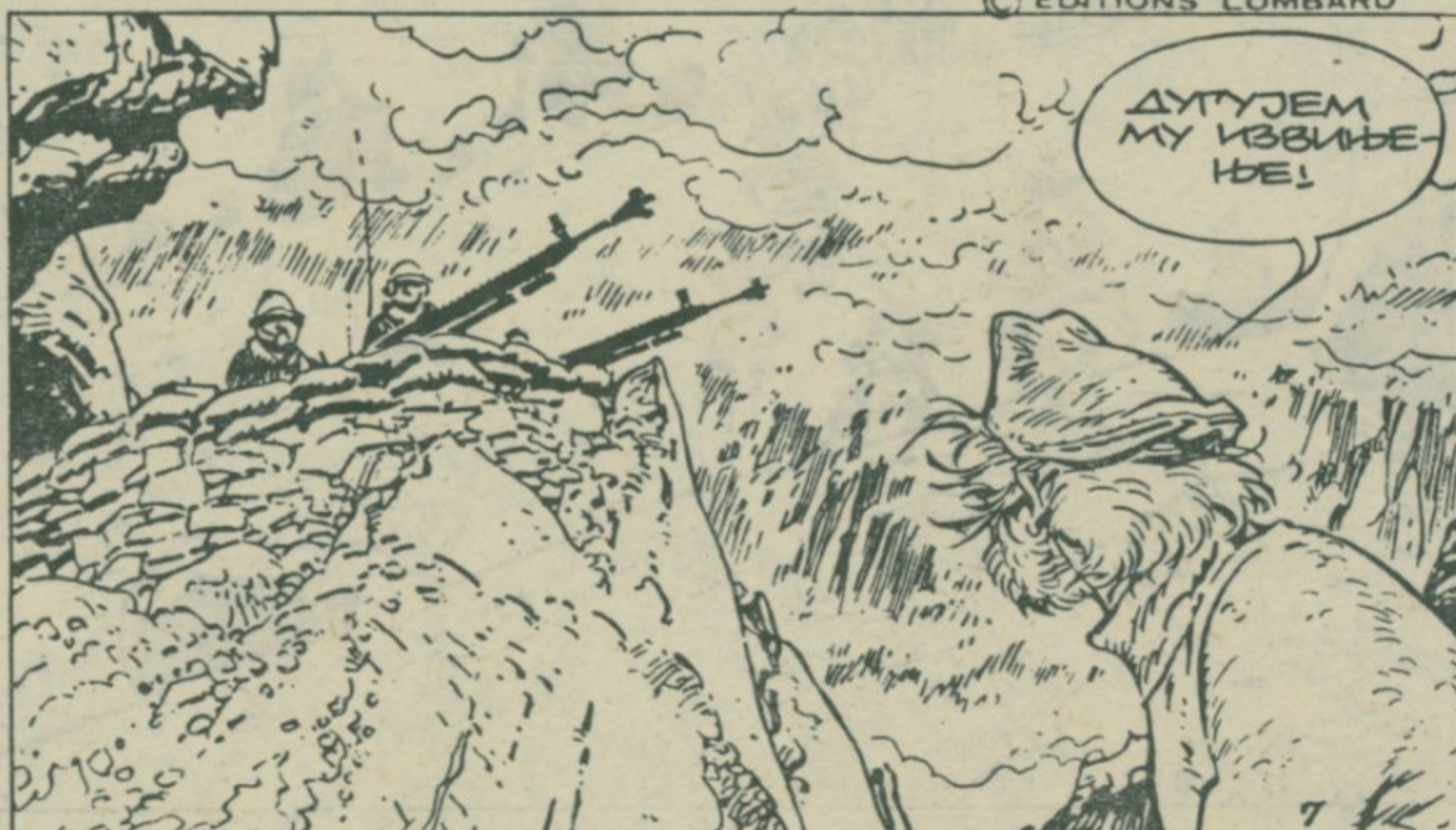
© EDITIONS LOMBARD

© EDITIONS LOMBARO

МОЖДА ПОСТО-
ЈИ НЕКИ ДРУГИ РАЗ-
ЛОГ ЗАШТО АВИЈАТИ-
ЧАРИ "ЗАБОРАВЉАЈУ"
МУК-МАНЧУА! ЊЕГО-
ВА КУБА СЕ ЗОВЕ
"УТВРЂЕЊЕ У
МАГЛИ!"

ДИМ ЈЕ
СВЕ ГУШЊИ!
СВЕ СЕ ТЕЖЕ
ХОДА!

СА ОВИМ НА ОЧИМА БЕТЕ
НАЗИРАТИ ИВИЦУ ПРОВАЛИЈЕ!
НАЈБОЉЕ ЈЕ ДА СЕ УХВАТИ-
ТЕ ЗА РЕП НЕКОМ КОНЈУ!

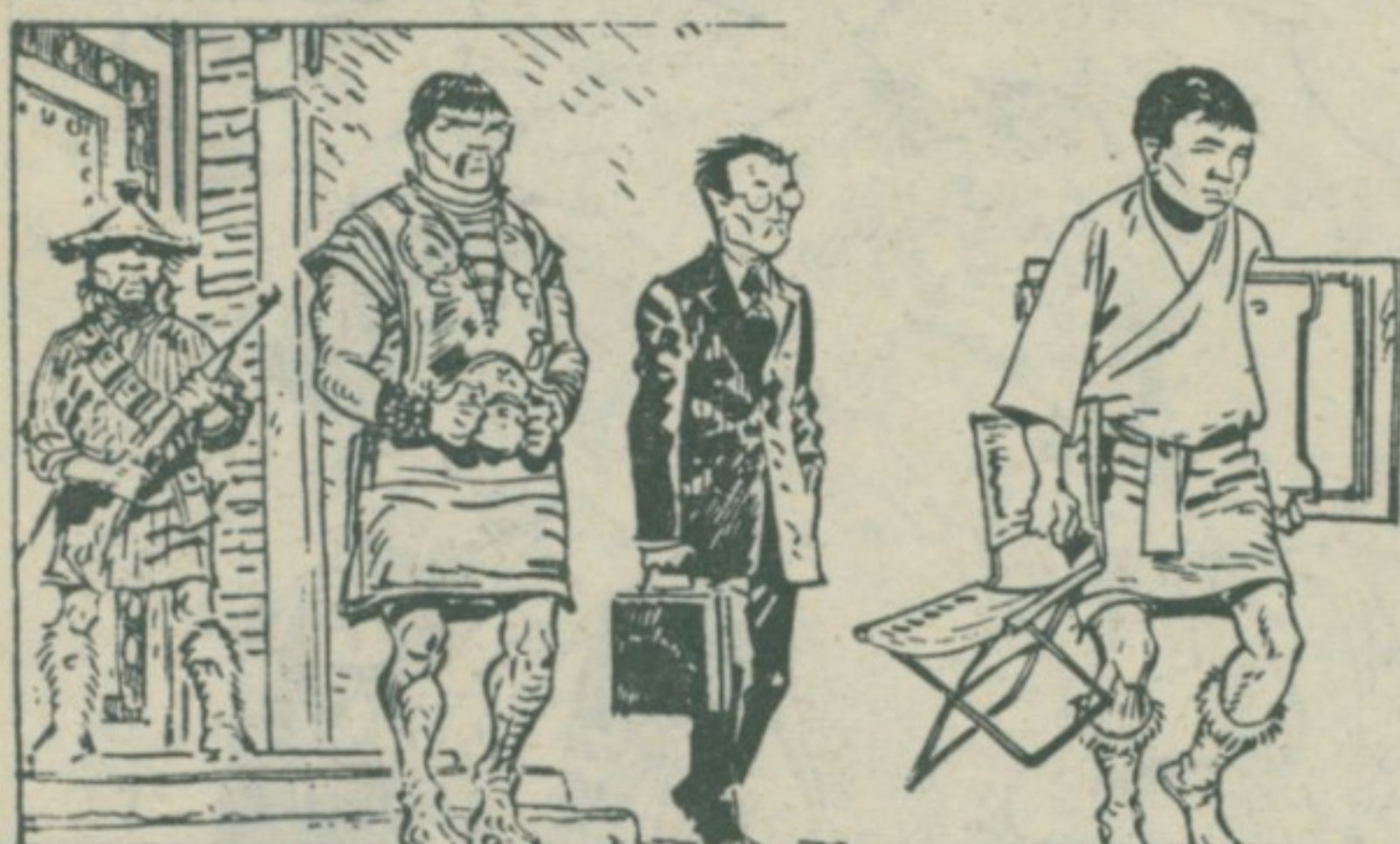
КАКО НАС ЈЕ
ВИДЕО ОДОЗГО?
ЗАР ИМА "АНТИ-
ДИМНИ" ДВОГЛЕД!

ЈОШ БОЉЕ! НА ЦЕЛОМ ПОДРУ-
ЈУ СУ ПОСТАВЉЕНЕ КАМЕРЕ СА
ИНФРАЦРВЕНИМ ЗРАЦИМА! ПРА-
ТИЛИ СМО ВАС ЦЕЛИМ
ПУТЕМ ПРЕКО ТЕЛЕВИЗИЈ-
СКИХ ЕКРАНА! ТО ЈЕ ПРО-
ПРЕС! ЈЕСТЕ ЛИ НЕ-
КАД ЧУЛИ ЗА
ТУ РЕЧ?

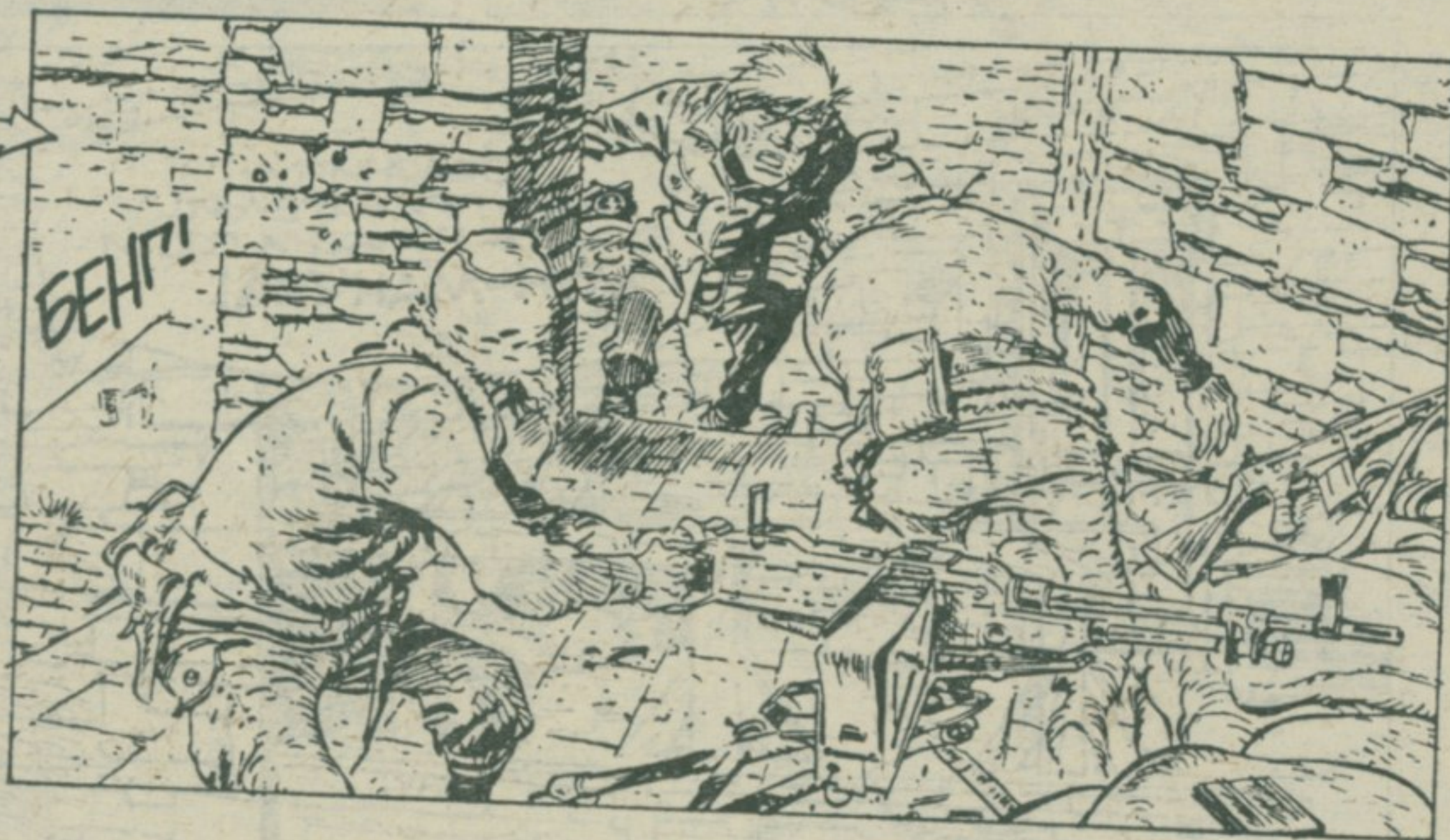
ЗНАШ ШТА,
БАРНИ, ТЕК
САД ОСЕЋАМ
КОЛИКО МИ ЈЕ
НАШ "КОРМОРАН"
ПРИРАСТАО
ОРИЈУ!

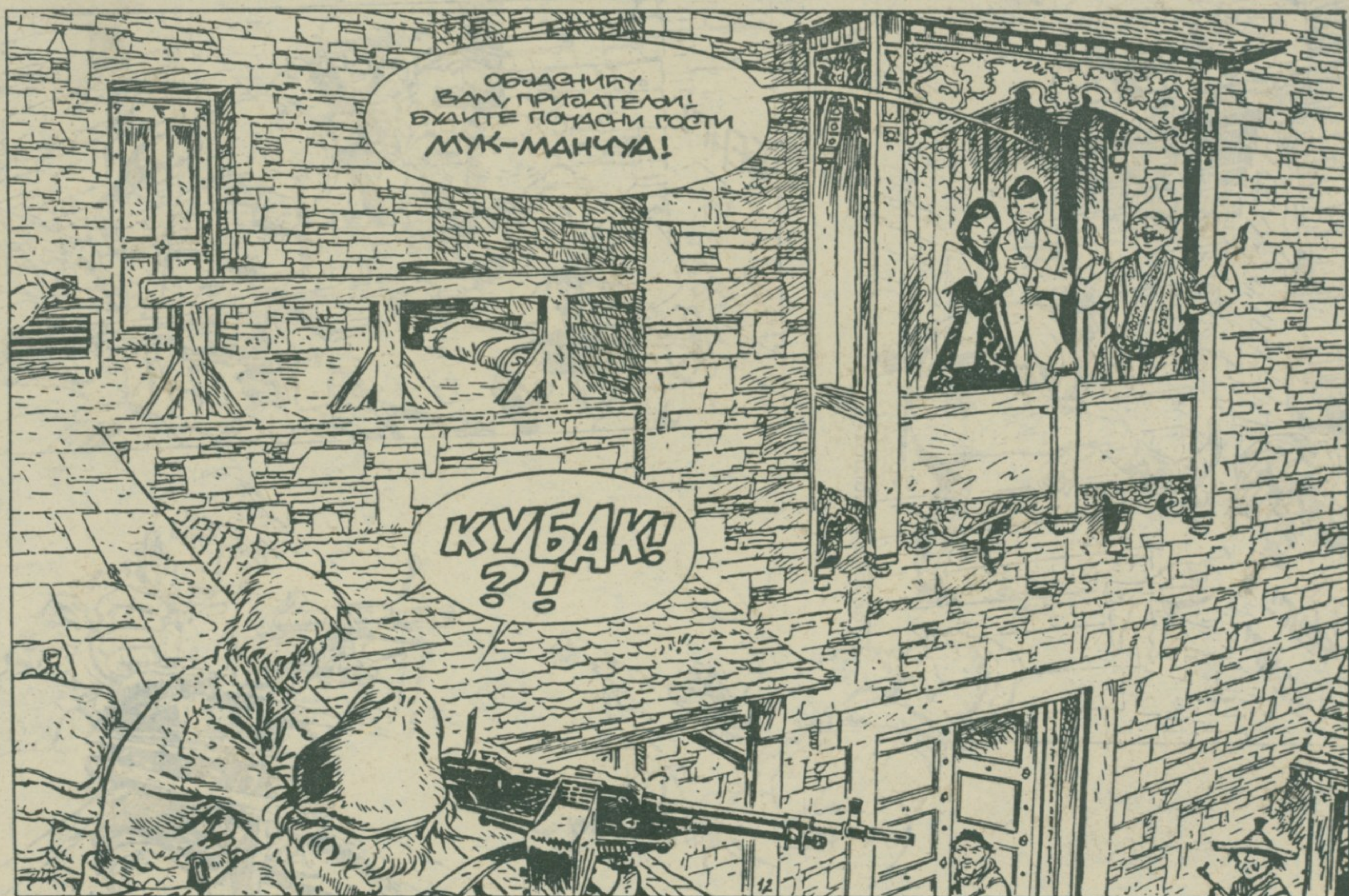

EDITIONS LOMBARO

ДА! ХИ! ХИ! ЈАДНИ КУБАК ЈЕ
БИО МОЋНИ МУК-МАНЧУ. КОЈИ
ЈЕ УМИРАО ОД ДОСАДЕ! СА
ВАМА САМ ОТКРИО РАДОСТ,
ДОЖИВЕО АВАНТУРУ, ОПАСНОСТ!

ЗНАЧИ,
ОВЕ ЈЕ БИЛО
НАМЕШТЕНО,
ОД А' ДО Ш?

САМО ЈЕ ЧАНГ-ЛИ-ЧАНГ
ЗНАО ЗА ОВО! СВЕ ОПАСНОСТИ
СУ БИЛЕ ПРАВЕ И НИЈЕДАН
ОД МОЈИХ ЛУДИ НИЈЕ СМЕО
НИ ДА ПОМИСЛИ КО
СЕ КРИЈЕ ИЗ
ЈАДНОГ
КУБАКА!

И САМО ПОД ТИМ УСЛОВОМ ЈЕ
АВАНТУРА МОГЛА ДА УСПЕ!

МОРАО САМ ДА ВИДИМ ЛУДЕ
КОЈЕ ЈЕ ТА ВАШКА ОД
ВАНГ-ХОА ИЗБРАЛА! ИАКО
СУ МУ НАЈБОЉИ
НЕПРИЈАТЕЉИ, ПО-
ШТЕНО СУ ОБАВИЛИ
ПОСАО! ПОДМА-
ДИЛИ СТЕ
МЕ ЗА
ТРИДЕСЕТ
ГОДИНА!
ХА! ХА!

© EDITIONS LOMBARD

ПОДЗЕМНИ
ПРОЛАЗ, ГАС,
ШИШМИШ, СВЕ ЈЕ
ТО ЗБОГ ЗЕЗАЊА!
СТО МУ ШИШМИ-
ША, ИМАМ ЈЕ-
ЉУ!!!

ГРЕШ,
КОМЕДИЈА ЈЕ
ЗАВРШЕНА! АКО НЕ-
МА ВИШЕ ЧЕЊЕНА-
БЕЈДА, МИ БИМО
КРЕНУЛИ!

НАРАВНО, ИМА ЈОШ
ЈЕДНО, И ТО НАЈБО-
ЉЕ, КОЈИМ ЋУ
ВАМ ПЛАТИТИ
ВАШ ТРУД!

ТО ШТО СТЕ ДОНЕЛИ НИЈЕ,
У СТВАРИ, ОТКУП! ТО ЈЕ
МИРАЗ СОНГ-ШИ, КЕРКЕ
ГЕНЕРАЛА СОТОНЕ
КОЈА ЋЕ ПОСТАТИ
ЖЕНА МОГ СИНА ТАОА!

13

ОМЕ, ОВИ
ЉУДИ ПРИПАДАЈУ
ДРУГОМ СВЕТУ И НИ-
КАД НЕГЕ РАЗУМЕТИ
ПРАВИЛА ИГРЕ ЧИЈИ
СУ ПИОНИ БИЛИ!

МОЖДА,
СИНЕ...

АЛИ, ИСПОД ПЛАВОГ МОРЕКОГ
НЕБА МОЖДА ПОСТОЈЕ СТВАРИ
КОЈЕ НИ ЈА, ЧОВЕК ИЗ
МАГЛЕ, НЕ БИХ МО-
ГАО ДА РАЗУМЕМ!

СВАКО ИМА СВОЈЕ БЛАГО,
ТАО, А БОЈЕ ДА ТО НЕ ЗНАШ,
ЈЕР ТАД ПОЧИЊЕШ ДА ИМ
ЗАВИДИШ!

НАБИ БЕШ НАГРАДУ У КАБИНИ,
ПРИНЧЕ! НИКОМ ДО САДА НИСАМ
РЕКАО "ХВАЛА", АЛИ...

ПУСТИ, ВАНГ-ХО! АКО НАС
СУДБИНА ОПЕТ СПОЈИ, ЗАУВЕ-
КЕМО НАШЕ ПРИРОДНЕ
СТРАНЕ - СУПРОТНЕ!

НЕ ЗНА ДА ГА ДОБРО
РАСПОЛОЖЕЊЕ НЕГЕ
ДУГО ДРЖАТИ! КАД МУ
КРЕРКА САОПШТИ
НОВОСТ...

ОВО МИ ЈЕ ДАТО ДА
ВАМ ПРЕДАМ И РЕ-
ЧЕНО МИ ЈЕ ДА
БЕТЕ РАЗУМЕТИ!

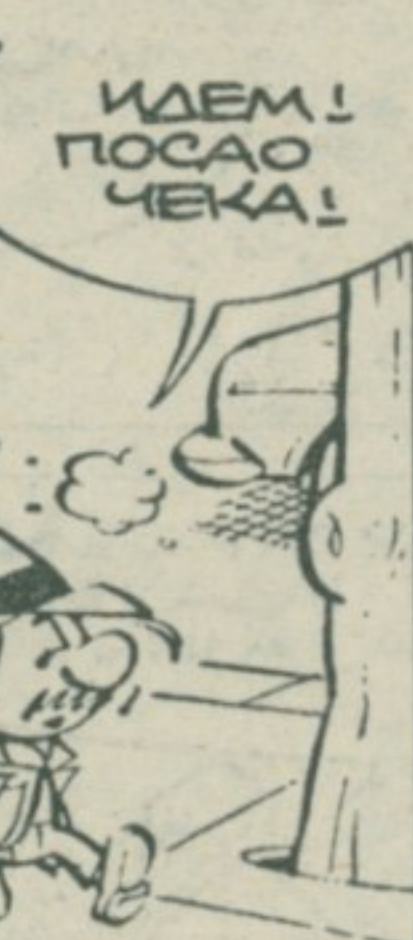
ШТА ЈЕ
ТО?

ТРИ
ВЕЛИКА ДИЈАМАНТА
И ПЕТ КИЛА ДУВАНА! МАЧ-
У ЈЕ БИТАНГА, КАО И
СВАКА ДРУГА, АЛИ ПОЗНА-
ВАО САМ ЈЕДНОГ МАЛОГ,
ДОБРОГ ЧОВЕКА... ЧИЈИ МИ
СЕ ДА СЕ ЗВАО КУБАК!

© EDITIONS LOMBARD

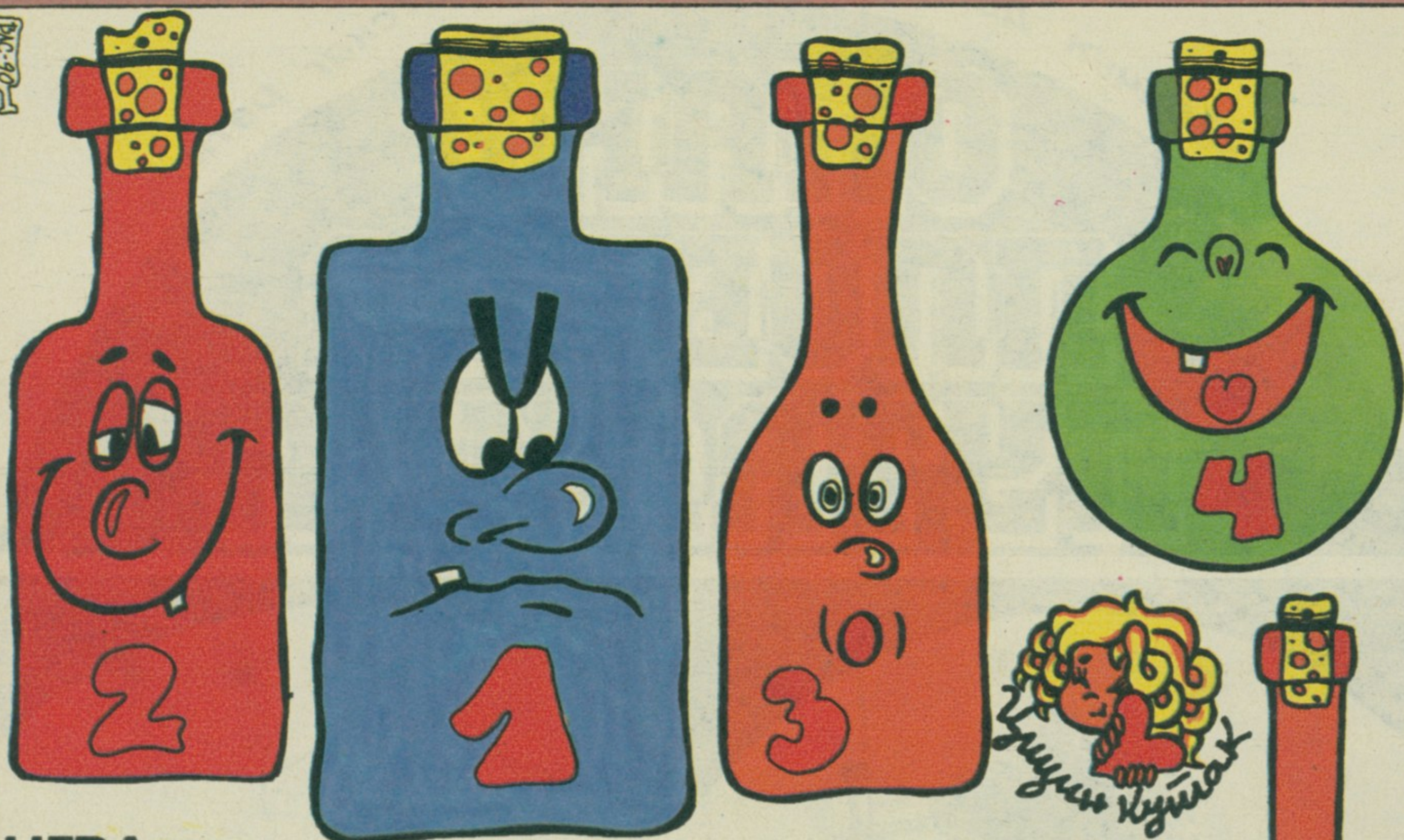

ДРУГАРИНЕ: ГЛАДАН ЗНАЊА

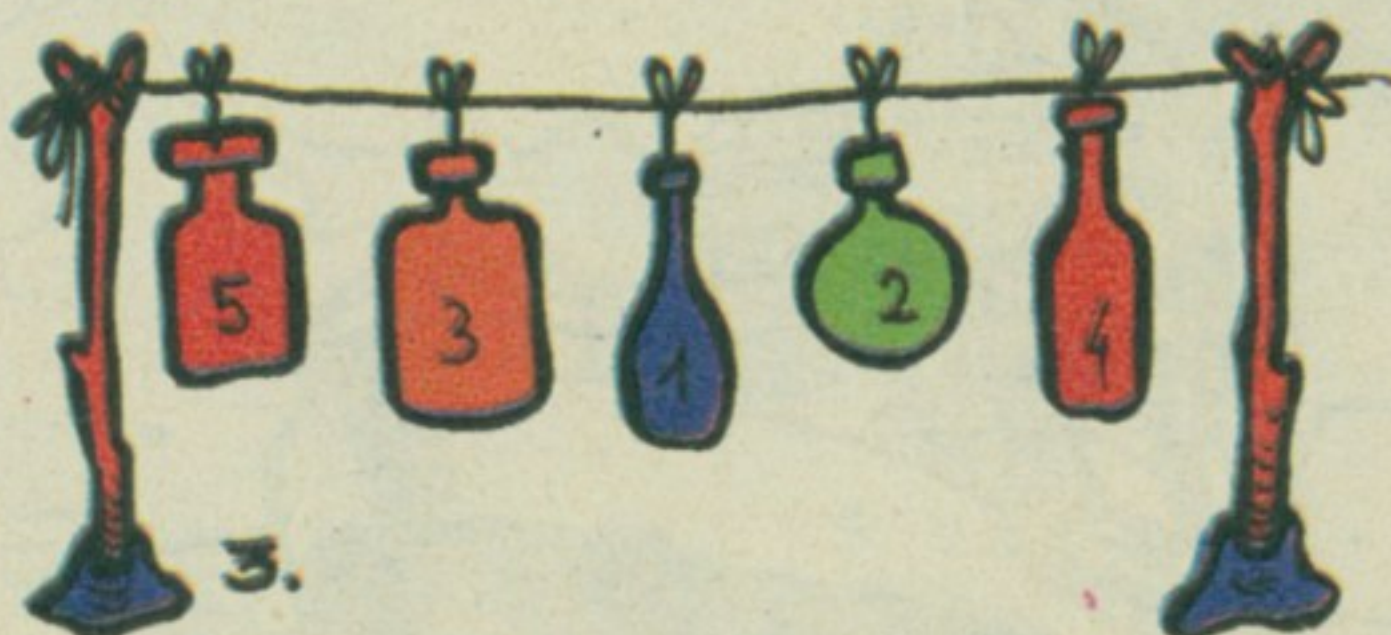
PINEDA BONO *

ИГРА ПОГОДИ ФЛАШУ!

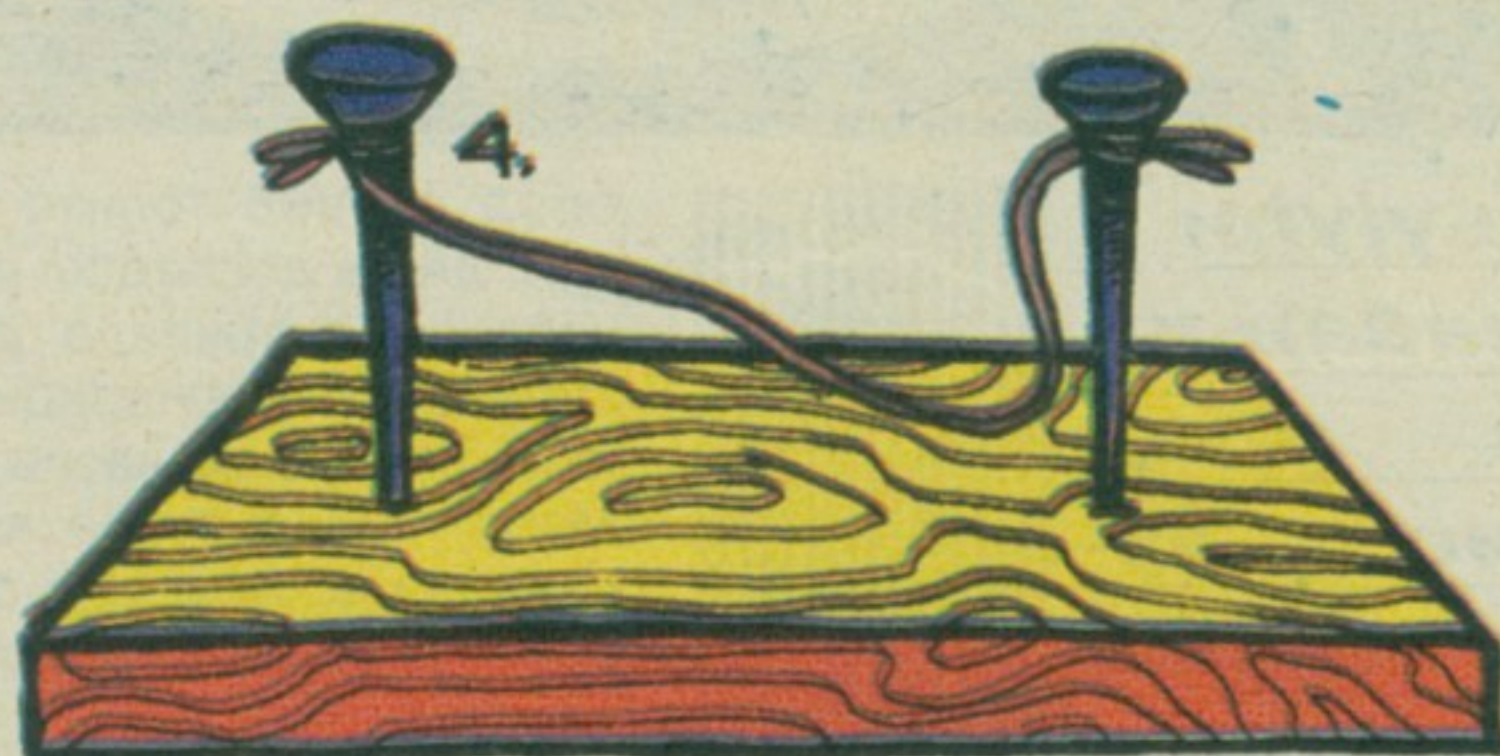
Све флаше залепи на чвршћи картон и на месту где је црна тачка пробуши рупу и провуци јачи конач. Два штапића или гранчице, мало дуже од 25 см, жваком залепи на тањириће (црт. 2).

Између два штапа разапни танак канап и окачи флаше (црт. 3).

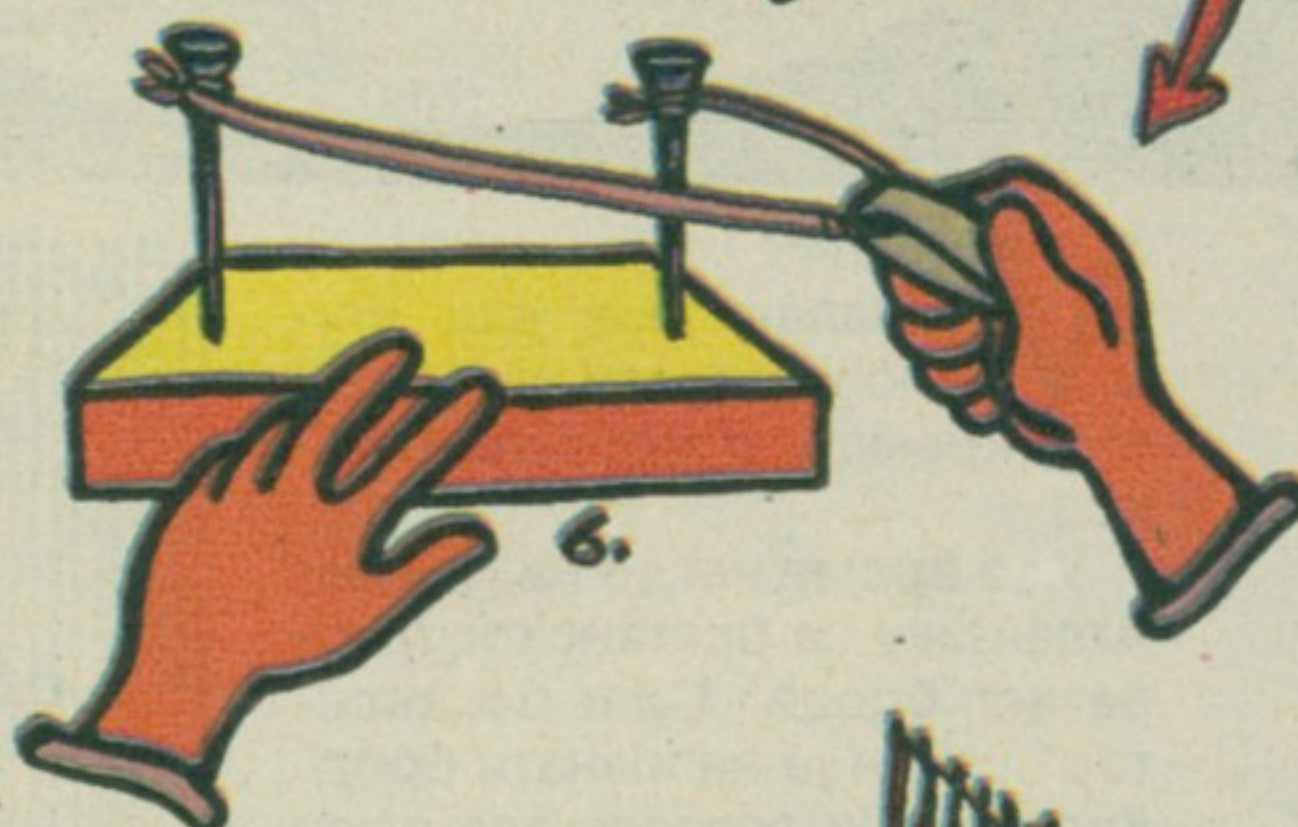
На једну дашчицу закуцај два ексера и за њих завежи парче ластиша као на црт. 4.

Савиј комадић папира (црт. 5),

па пресавијеним папиром гађај флаше (црт. 6). За сваки погодак добијаш онолико поена колико пише на флаши коју си погодио.

На црт. 7 види се како изгледа игра када се постави на сто. Играчи се договоре колико се пута гађа, али то не би требало да буде мање од 10.

Необичан догађај из Другог светског рата

ОПАКА ПЛОВЕКА ПУТАЛИЦА

Мај 1940.
Јапан није још ступио у рат, али су Немци већ кренули у освајачки поход.

У то време негде на јужном Атлантику са британског трговачког брода „Сити оф екстер” уочен је непознати брод. Капетана је обузела зла слутња, нацисти су почели да нападају и на мору.

После пола часа пловидбе и напетог осматрања, Британци су одахнули. Непознати

Захваљујући
прерушавању,
немачки брод
„Атлантис” за-
давао је велике
муке савезници-
ма. Једног дана
случајно је упао
у замку

брод се већ толико приближио да се догледом јасно уочавало да припада јапанској трговачкој морнарици. Разазнавао се његов назив — „Каши Мару”. Лепо су се видели и чланови посаде који су на палуби обављали редовне послове.

Бродови су се један друго-ме представили на уобичајен поморски начин. И када се очекивало да ће сваки наставити својом рутом, морнари са јапанског брода муњевито

су уклонили кулисе од картона и дрвета и на палуби се указало шест далекометних топова. У следећих десетак минута све је било готово: топовска паљба и два торпеда разнели су британски брод.

Девет пирата

Тако је завршио још један од многобројних савезничких трговачких бродова који су током рата углавном превозили војну опрему и стратешки материјал.

Немачке подморнице су сачекивале конвоје теретњака и десетковале их. За пресретање усамљених трговачких бродова, немачка врховна команда је на девет готово нових и веома брзих трговачких бродова уградила тешке топове а у потпалубљу лансирне рампе за торпеда. Затим је бродове снабдела заставама великих поморских сила, окупила посаде са знањем неколико језика и на крају укрцала исликане кулисе од којих се брзим размештањем могла начинити надградња бродова различитих трговачких морнарица а истовремено сакрити топови.

Најнеобичније у свему било је то што се међу посадом налазио и шминкер, пре рата запослен у позоришту, који је, ако су то потребе налагале, морнаре очас претварао у плавокосе Русе или косооке Јапанце! На располагању су му стајале и перике, а не треба ни помињати да су се на пиратским бродовима налазиле униформе разних морнарица.

Један од девет немачких прерушених бродова био је и „Атлантис“, исти онај који је британски „Сити оф ексетер“ послао на морско дно. Брод је био величине 7.800 тона, имао шест далекометних топова, у потпалубљу комору за избацавање торпеда и поврх свега на палуби држао мали извиђачки авион коме је за узлетање и слетање био довољан скроман простор!

Брод „Атлантис“ отиснуо се у пиратски живот марта 1940. Добио је задатак да оперише у Индијском океану све до Рта добре наде. Према циљу је кренуо прошавши поред норвешке обале, разуме се прерушен у совјетски брод. Потом је доспео до јужног Атлантика, поткачио „Сити оф ексетер“ и наставио даље.

Авет на мору

И следећа жртва „Атлантика“ био је британски брод. Звао се „Сајентис“. Његовом капетану био је сумњив „јапански“ трговачки брод па је наредио телеграфисти да оба-ви проверу разменом поруке

са Лондоном. Радио-телеграфиста је покушао, али је стигао само да у етар пошаље знак да „непријатељ окреће цеви...“ То је било све. Британски брод је отишао на дно а „Атлантис“ примио преживеле чланове посаде, што Немци и нису баш радо чинили.

Две недеље касније радио-телеграфиста „Атлантика“ ухватио је поруку британског адмиралитета којом се упозоравају сви савезнички трговачки бродови у Индијском океану да обрате пажњу на немачки брод луталицу који се прерушава. То је било довољно да „Атлантис“ скине кимоно и постане холандски моторњак „Аберкерк“.

Уследиле су нове жртве: норвешки брод „Тиран“, па још три, па још пет бродова... Дугачак је списак имена.

Британском адмиралитету сада је било потпуно јасно шта се догађа. Шифрованом радио-поруком савезнички трговачки бродови поново су упозорени на опасност. И да нису, међу њима је завладала паника. На пучини су зазирали један од другог и држали се на великом одстојању. Зато је с почетка јесени 1940. „Атлантис“ остварио мршав учинак, потопио је само један брод! Новембар му је био берићетнији, торпедовао је три брода!

На жалост, савезници у овом делу света нису имали довољно ратних бродова ни за веће операције а камоли да одвоје неколико разарача за пратњу трговачких бродова.

Прерушени „Атлантис“ наставио је да хара и током готово целе 1941. године. Све до 21. новембра.

Грешка за грешком

Тог 21. новембра 1941, када је „Атлантис“ био најпотребнији, покварио се мали извиђачки авион. Раније уговорено претакање горива са брода на подморницу U-126 није могло да се одложи јер је подморница пловила на задњим капима нафте.

Претакање се одвијало на пучини и усред бела дана. Другачије и није могло јер је захват прилично сложен. Друга је прича што су се посаде оба пловила понашале комотно па је капетан подморнице чак себи дозволио слободу да се опусти и пије кафу у салону „Атлантика“, а неколико морнара са брода прешло је из знатижеље на подморницу.

Посао око испоруке горива немачким подморницама „Атлантис“ је обављао и раније. И увек на миру јер је за то време мали извиђачки авион

кружио у пречнику од неколико десетина километара и осматрао хоризонт.

За разлику од заповедника подморнице, капетан „Атлантика“ је стрепео. Знао је да је у замци ако наиђе неки непријатељски ратни брод. Јер, паковање црева и осталог прибора за претакање горива захтева време. Уздао се у срећу. Она га је овог пута изневерила: на хоризонту се појавила британска крстарица „Девоншир“!

Подморница је на брзину одбацила од себе црево и заронила без заповедника који није стигао да напусти „Атлантис“. Поврх свега, брзоплето раздвајање подморнице од брода довело је до истакања веће количине нафте у море. Нафтна мрља на морској површини, у таквим условима, сигуран је знак и за мање искусног официра да је у близини обављена испорука горива подморници.

Надмудривање на пучини

Капетан подморнице држао се на одстојању не желећи да се непотребно излаже ризику. Трговачки брод се легитимисао као „Полифемус“, али британски капетан није поверовао. Применио је трик: наредио је да се на трговачки брод испале два топовска плотуна али да намерно промаше циљ очекујући да ће „Полифемус“ узвратити и тако се открити. „Атлантис“, међутим, није насео, остао је доследан понашању трговачког брода. Наставио је да кружи јер није могао да умакне. Очигледно, његов капетан је био лукав човек иако се нашао у замци коју је сам себи припремио. Једина нада била му је подморница и њена торпеда. На несрећу, заменик заповедника подморнице није имао намеру да напада, пловио је испод корита „Атлантика“.

Читав сат трајала је игра мачке и миша. Крстарица се држала на одстојању чекајући одговор из Лондона да ли у регистру трговачких бродова постоји „Полифемус“. После више од сат времена стигла је порука да такав брод не постоји и никад није постојао.

То је био крај „Атлантика“. Крстарица је осула паљбу на брод из свих топова и просто га раскомадала. Затим се удаљила према хоризонту.

Преживеле, оне који су после првих плотуна „Девоншира“ поскакали у море, прихватила је подморница. Заповедник подморнице је погинуо, али на „Атлантису“. Није преживео ни капетан брода.

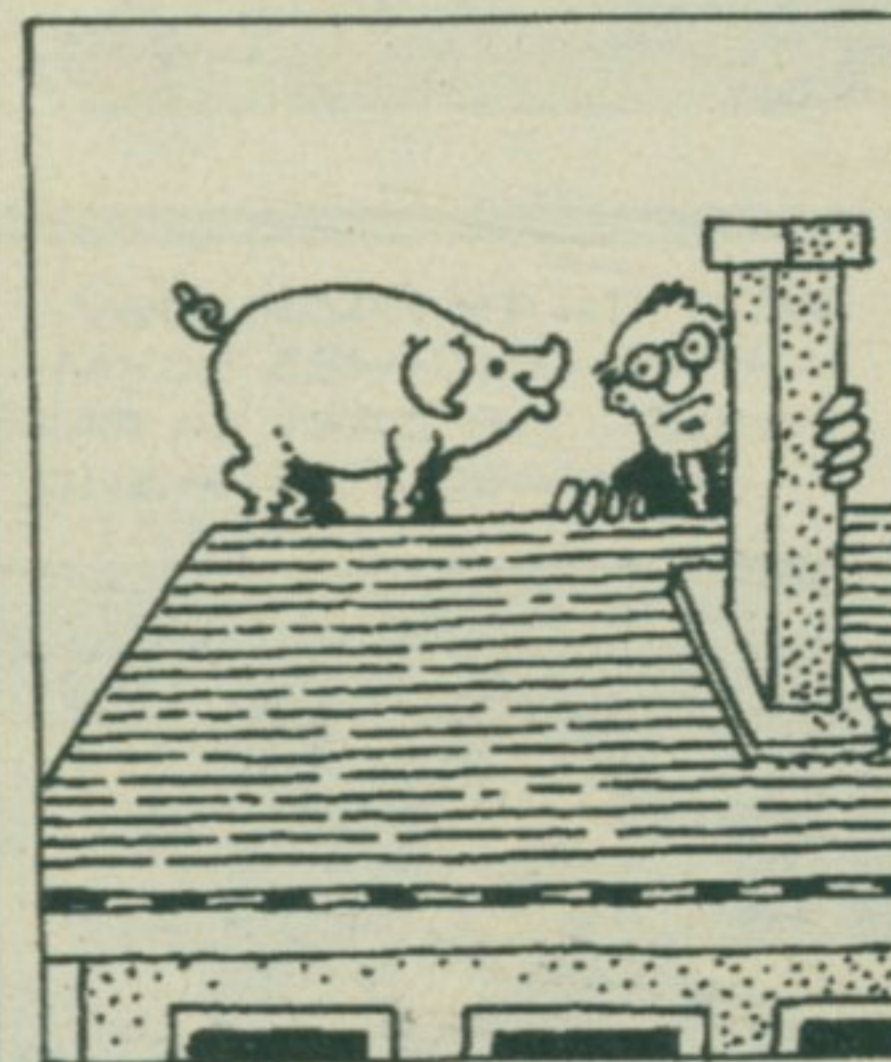
М. Тодоровић

МА ШТА КАЖЕШ

ЦАКАНО ШИШТЕЋЕ ЉУБИМЧЕ

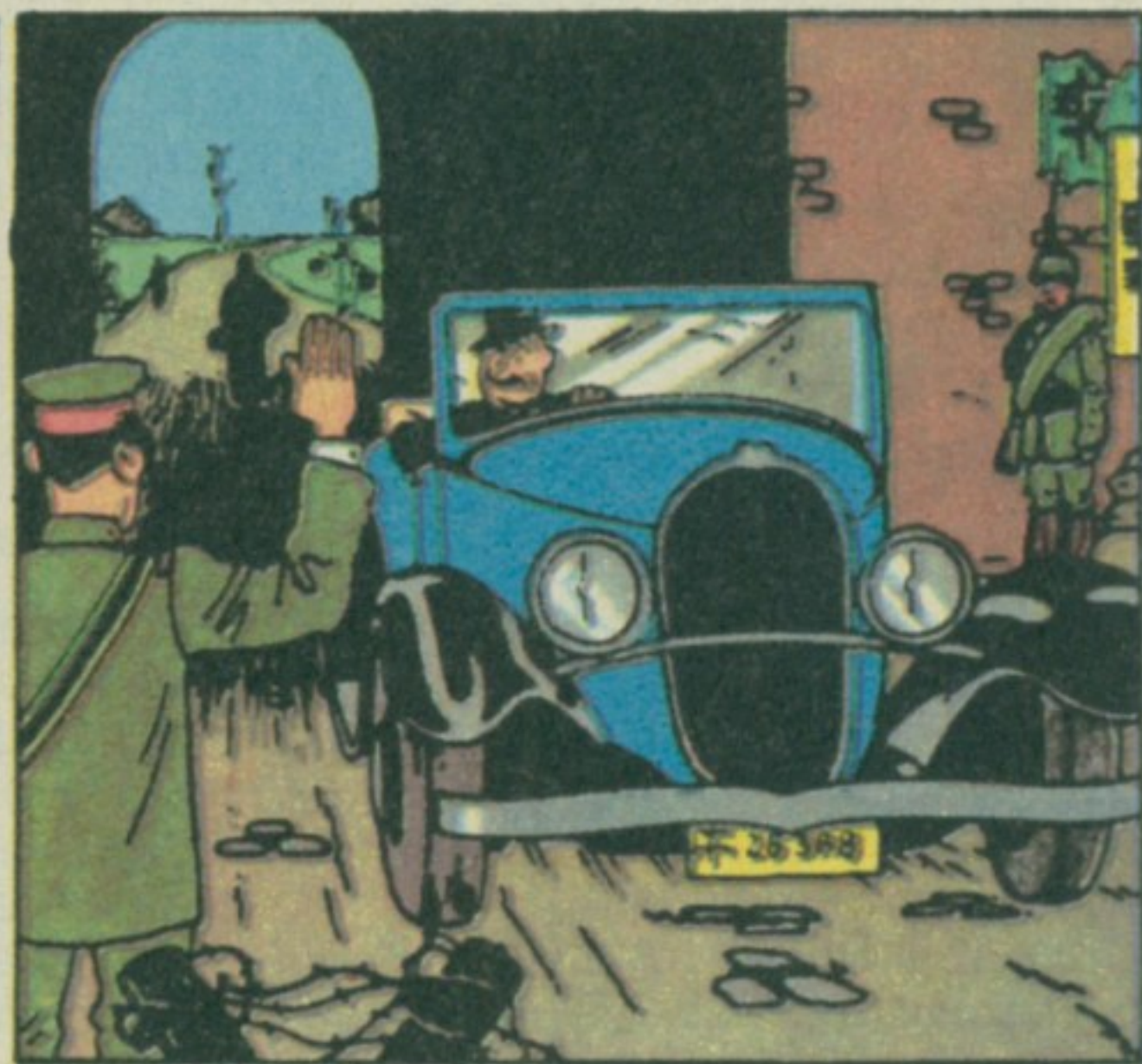
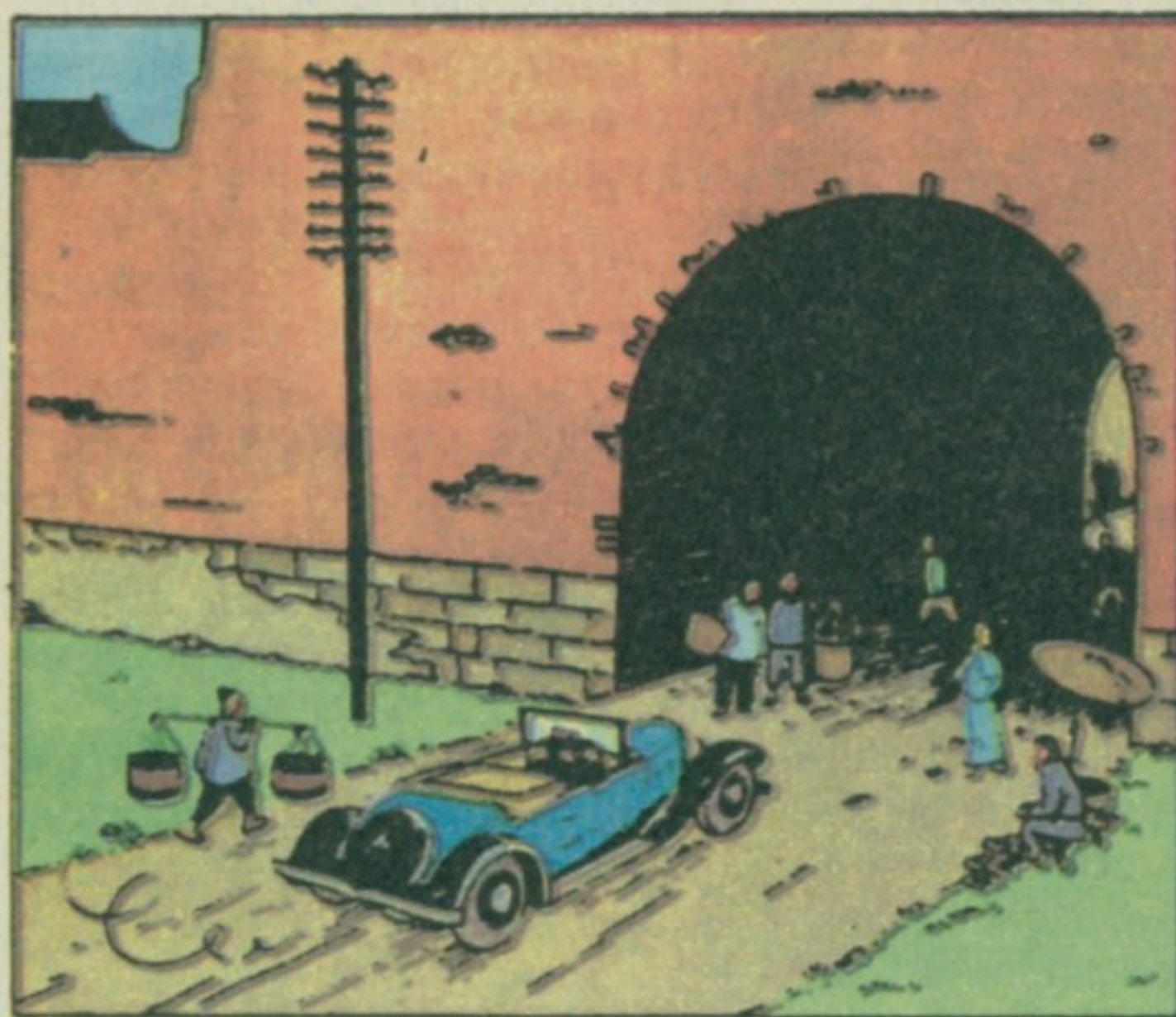
Нису скупе, у моди су, а и има их у свакој америчкој радњи за животиње која држи до угледа. Реч је о мадагаскарским шиштећим бубашвабама које заиста шиште као када се притисне спреј против комараца. Дугачке су 7,5 центиметара и ако их пустите гарантовано јурцају горе-доле по руци или осталим деловима тела. Коштају око шест долара. Стварно није скупо с обзиром колико је модерно. ■

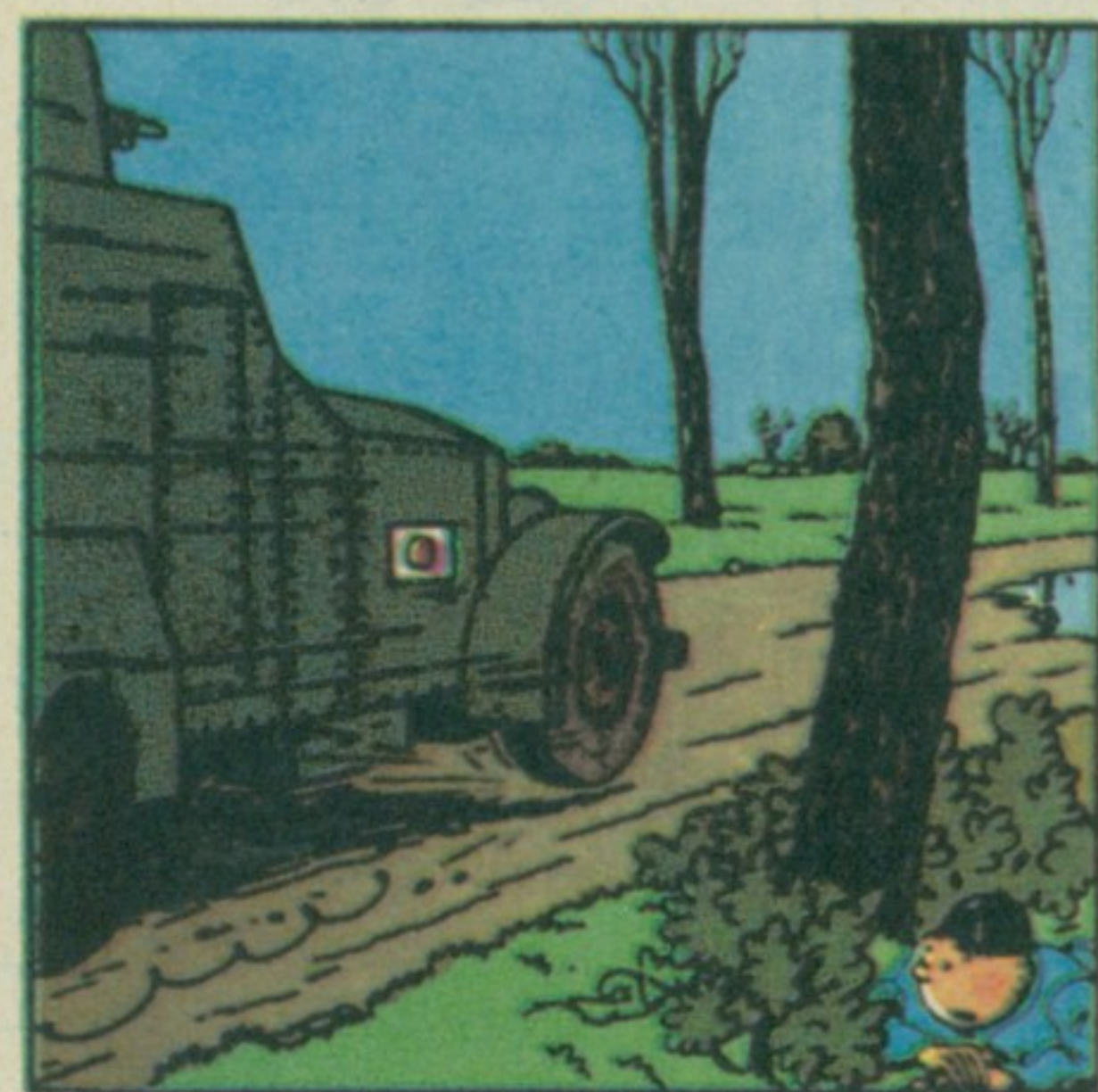
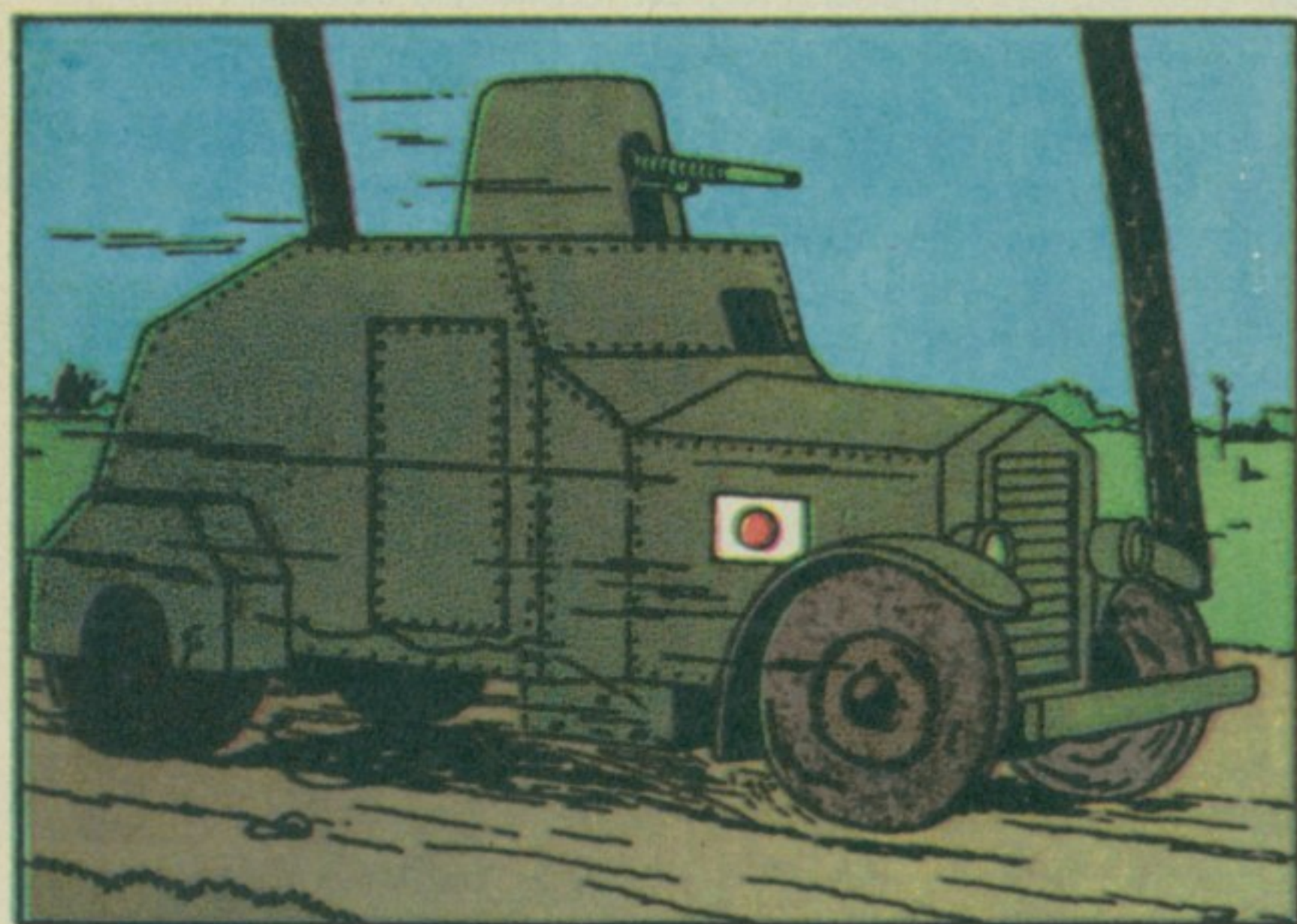
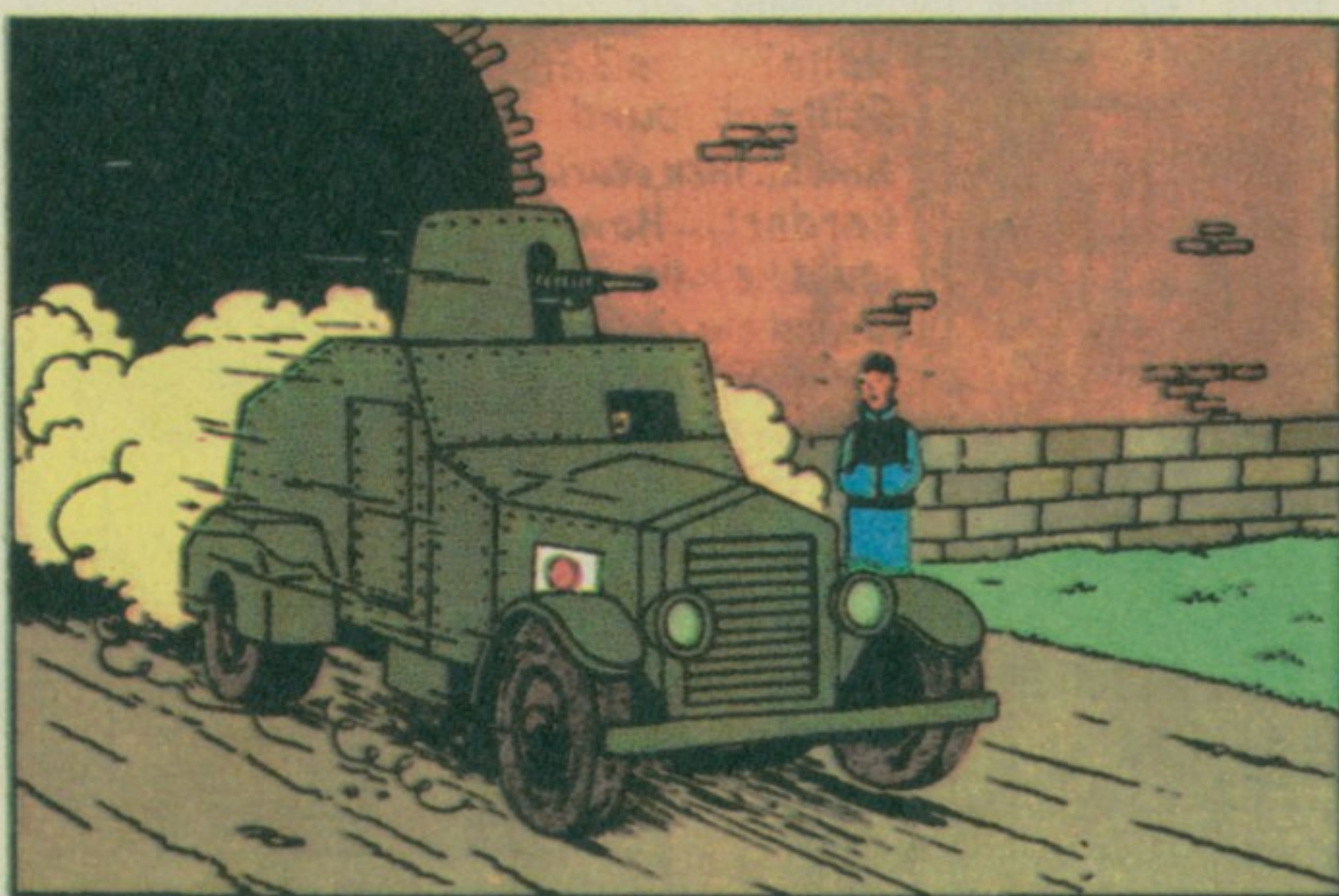

ПОЉУБАЦ НА КРОВУ

Како натерати клинце да се одлепе од ТВ екрана, видео-игрица и стрипова? Путем опкладе. Тако је бар невољу решио Клон Метјус, директор основне школе „Сент Џон“ у Канзасу. Опкладу су добили ђаци, а изгубио је директор. Клон Метјус, који је прочитао хиљаду књига за четири недеље а он се, као што је обећао у случају да изгуби, попео на школски кров и цмокнуо једну свињу. Једном речју, савршен пример хвале вредне педагогије: ем су се клинци сити начитали, ем су успут још научили да се знање на крају стварно исплати. ■

ТИНТИН ПЛЯВИ ЛОТОС

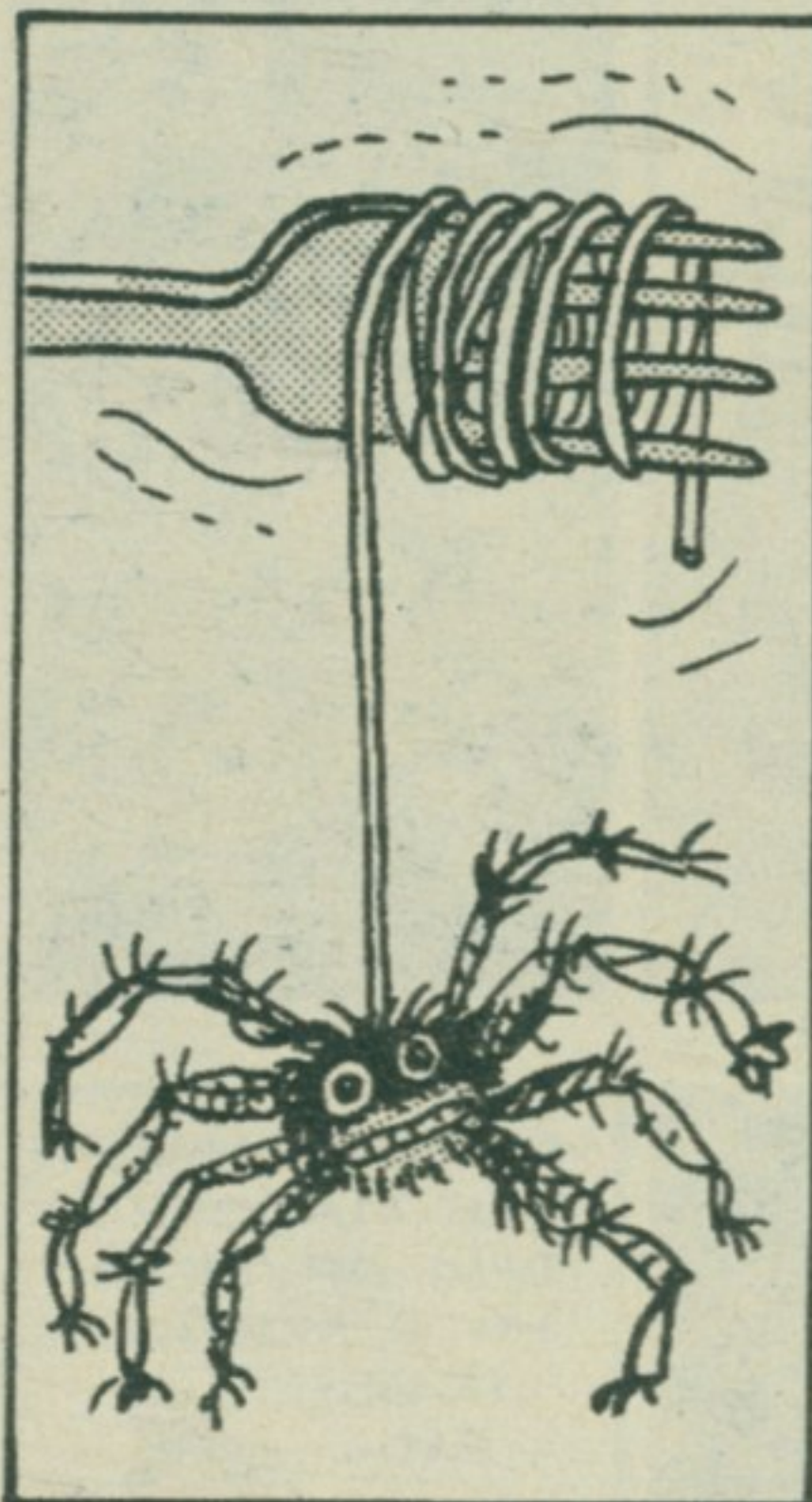
ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ГУСЕНИЦЕ НА РОШТИЉУ

Време је за ручак, гладни сте и можете да бирате: чорбу од домаћих пчела, гусенице великог воштаног мољца... Није нам циљ да вас згрози-мо, реч је о савршено озбиљним истраживањима која се изводе на универзитету Висконсин (САД). Професор Џин Дефолиарт покушао је да замисли каква се све јела могу појавити на нашој трпези кад традиционални извори хране буду истрошени и, с обзиром на своју специјализацију, природно, дошао до закључка да ће то бити — инсекти.

— Они су храна будућности — тврди професор. — Инсекти су висококалорични, богати витаминима и минералним солима. Тренутно сви у лабораторији кувају чорбу од пчела, али ја лично много више волим лептирове гусенице, посебно оне воштаног мољца.

Е, па, пријатно, професоре!

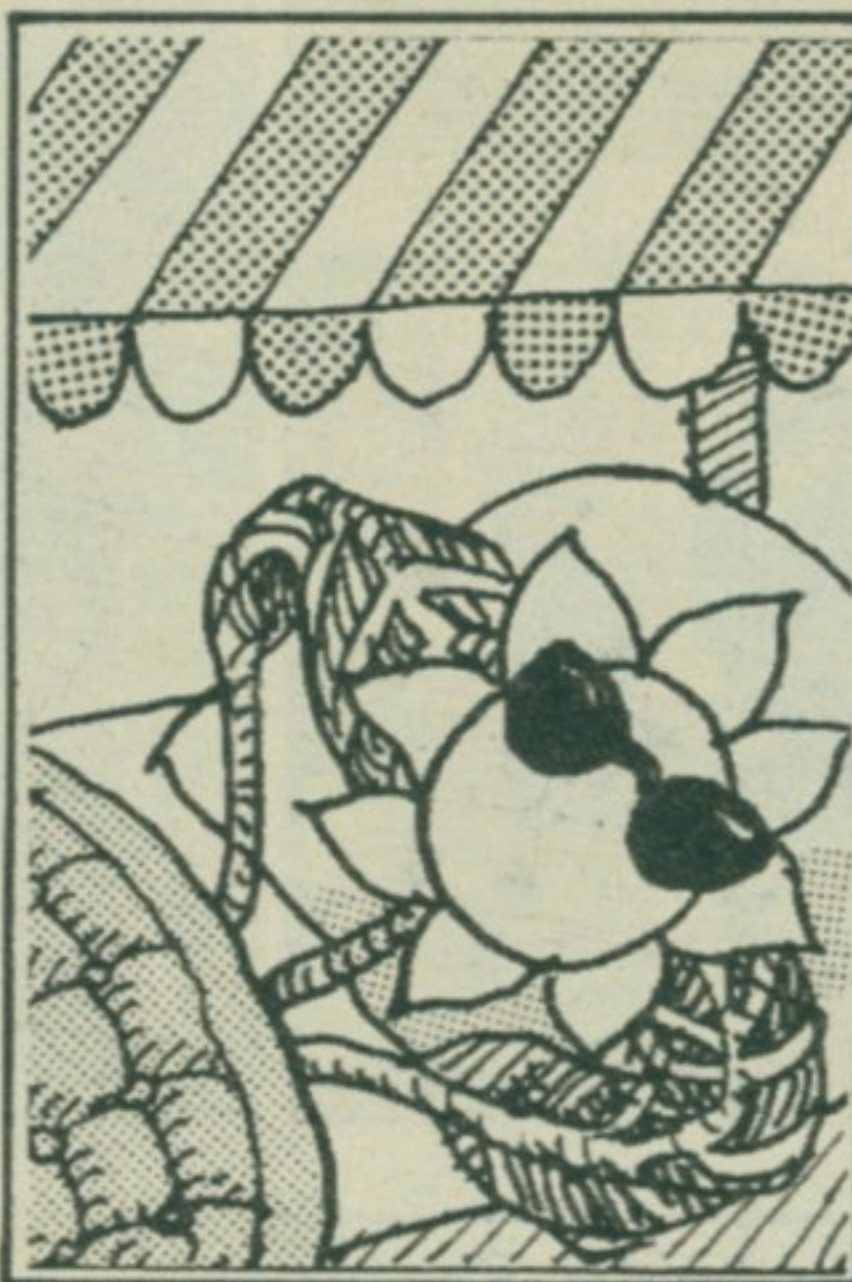
УКУСАН ЗВУК?

И то постоји, односно постојало је. Вероватно нисте знали, али у своје време произвођаче су се грамофонске плоче од — чоколаде. Прави-

ла их је позната немачка фирма „Штолверк“, биле су округле, од танке суперквалитетне чоколаде и с утиснутим звучним трагом. Продавале су се упаковане у алуминијумску фолију и, наравно, с етикетом о аутору и извођачу композиције. И? Па, биле су врло омиљене код купаца свих узраста: ако вам се не свиђа музика, поједете је, а ако вам се допадне, прво је слушате, а онда је такође поједете, са особитим задовољством.

БАШТА У КРЕВЕТУ

Ко је измислио стаклену башту тешко је рећи, али недавно су нађени врло заним-

љиви подаци на ту тему: у 17. веку британски стручњаци за баштованство саветовали су да се за гајење поврћа користе стари услужени кревети са балдахином разпетим на четири стуба. Даље је упутство гласило: изнети кревет из куће, на душек сипати слој земље, добро залити и после тога сејати расад. Балдахин је штитио биљнице од сунчевих зрака, обезбеђивао потребну температуру и влагу. Што се влажног душека тиче он се може сматрати претечом хидропоника, система гајења биљака у води!

СВЕ САМИ

Европска награда која се даје изумитељима оригиналних пројеката, који истовремено решавају еколошке и енергетске проблеме, за 1989. додељена је четворочлавној породици из Франкфурта на Мајни која је у прошле две године доказала да може да живи пуном удобношћу добијајући сву потребну енергију од Сунца.

Сандуци с црним дном на крову греју ваздух и топлу воду, струју за светлост производе полупроводнички фототрансформатори, параболично огледало од поларног алуминијума заменило је шпорет. Узгред, на њему се виршле брже обаре него на плинском штедњаку.

НЕ ДИШИ!

У сваком речнику можете прочитати да реч стадион потиче од грчког „стадиј“ која је у античко време представљала меру за дужину. Колику? Ту вам већ не може помоћи било који речник. Стадиј је, стоји у енциклопедијама, износио око 607 фита што у преводу за метарски систем износи 192,27 метра. Тачно толико била је дугачка тркачка стаза у Олимпији где су одржаване олимпијске игре у древној Грчкој. Међутим, откуд ова необична дужина?

Одговор треба потражити у митовима: по легенди тачно толико могао је да пређе кораком славни Херакле, а да при том уопште не дише.

НЕВЕРОВАТНЕ ИГРЕ ГЕНА

Бели тигрови, и то не албиноси већ мутантна линија бенгалских тигрова, по многима су најлепше и најређе звери на свету. Укупно их на нашој планети има 100, највише 120. Видети белог тигра на слободи у индијским џунглама права је срећа за природњаке, али за последњих 50 година било је свега 9 таквих сусрета.

Највећу збирку белих тигрова поседује чувени дуо америчких илузиониста Зигфрид и Рој који ове ретке звери користе у својим представама. Недавно је женка по имену Ситара донела на свет три бела тигрића, тако да сада у путујућем зверињаку мађионичара налази 14 белих тигрова — осмина укупне њихове популације на Земљи.

БЛИСКИ КОНТАКТ

Свако може да убије алигатора. Наравно ако има ватрено оружје, али савладати чудовиште голим рукама...

Међу ловцима из Флориде — а управо овде живи најкрупнији мисисипски алигатор — одавно је на посебној цени одмеравања снаге с овом немани. На жалост, човек није увек победник. Али, кад снага и вештина надвладају, деси се да трофеј превазиђе сва очекивања.

Тако је трапер Коламбус Вајт чим је изашао из дуге и исцрпљујуће борбе, одмах позвао званичне власти да изврше неопходна премеравања. Испоставило се да је Вајт победио рекордног алигатора каквог досад ни један голорук човек није успео да потуче у борби прса у прса. Дужина крокодила је 4 метра и 23 центиметра, а тежина 437 и по килограма.

В. М.

Илустровао: Растко Ђирић

ЛЕТАЧИ ТЕШКЕ КАТЕГОРИЈЕ

Која је највећа (најтежа) птица на свету која лети? Лабуд, суп или орао? Ове птице заиста нису мале, али најтеже летеће птице на свету су дропље – ове наше обичне које се још понекад гнезде у Војводини и Коријева афричка дропља чији мужјаци достигну и до 20 килограма тежине! Истина, данас су такви примерци ређи, али оних од 13 до 16 килограма има колико хоћеш као што и црне дропље глатко постигну 14 килограма. А лабудови највише могу да имају 9 килограма, брадан и хималајски суп до 12...

Укратко, изгледа да горња граница летећих птица износи негде око 15 килограма.

Жива једрилица

Међутим, зашто се уопште величина птице одређује килограмима, а не, рецимо, распонем крила? Тежина је, кажу стручњаци, ипак пресуднија јер она у највећој мери одређује летачке могућности. Птице са истим распонем крила а различитом тежином различито лете. Има птица, као што су пеликани и албатроси, са великим распонем крила (и до четири метра) а релативно малом тежином (од 5 до 6 килограма) тако да је код њих специфично оптерећење на крило мало и зато су оне у лету „лаке на крило“. Друге пти-

Данашња дропља: мужјак достигне и до 16 килограма што га чини највећом птицом летачицом на свету. Женка је упола мања. Међу птицама које не лете рекорд држи афрички ној чији мужјаци могу да буду тешки и до 135 килограма

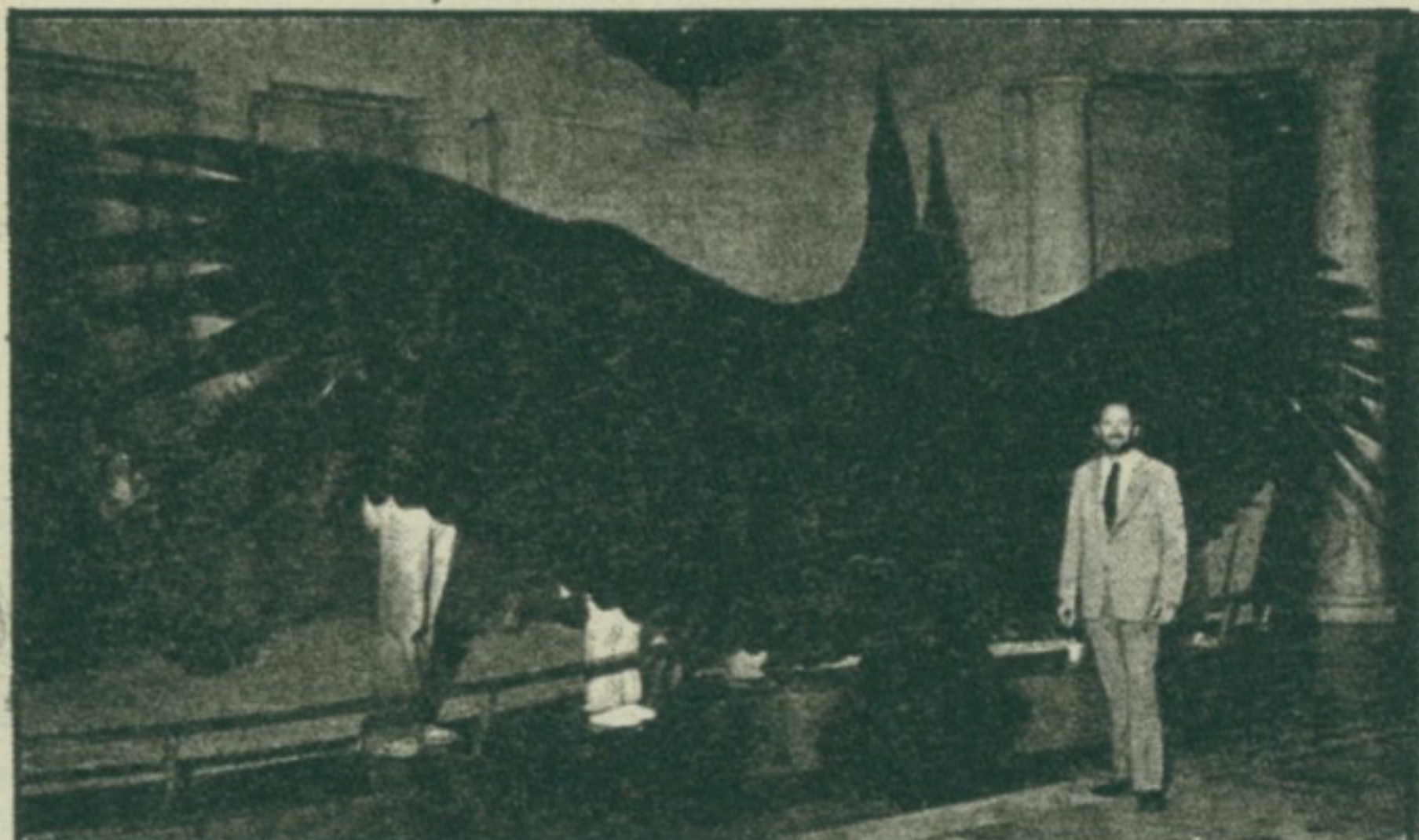

ПТИЦА ИЛИ АВИОН

це које су крупне користе допунске изворе енергије – ветар, узлазне струје топлог ваздуха или разлику у притиску изнад копна и воде и прелазе на једрење или планирање... Било како било, тек доскора се сматрало да је 20 килограма највећа могућа тежина с којом птице могу да лете. Изнад тога оне губе ту способност и прелазе у „пешаке“.

Међутим, утврђено је да ова природна ограничења нису важила одувек. Крајем 1970. аргентински палеонтолози Тони и Паскуал пронашли су у провинцији Ла Пампа кости крупне птице грабљивице старе 5 – 8 милиона година. Кад су кости препарирани и састављени од комада, добијена су тако велика крила, ноге, тело и глава да је птица изгледала нестварно џиновских размена. Назвали су је *Argentavis magnificens* што значи велика сребрна (а може и аргентинска) птица. Професор Тони позвао је тада у помоћ колегу Кемпбела, најпознатијег стручњака за птице ископане у Јужној Америци, да проучи њену грађу, особине као и евентуалне рођачке везе...

Прво што је Кемпбел утврдио било је да је аргентавис и поред огромних размера, био одличан летач о чему сведочи однос између појединих делова скелета и грађа костију крила. У исто време сребрна птица имала је и јаке задње удове. Значи, добро је ходала, а можда и трчала. Израчунато је да је имала рас-

Кенет Кемпбел поред реконструисаног аргентависа у Музеју природне историје у Лос Анђелесу. Ако боље разгледате, приметите да макету држе седморица људи

пон крила као прави авион – 6,8 метара, била висока 1,6 метара и тешка до 120 килограма, што је касније смањено на 90 килограма.

Перје крила достигало је дужину од метар и по! Дужина главе као у коња – пола метра! По тежини аргентавис је спадао у тешку категорију, као данас афрички ној, а био је много тежи од нандуа и емуа, док им је по величини био ту негде, раме уз раме. Утврђено је, такође, да је аргентавис био у блиском сродству са недавно изумрлом дропљом тераторнис, подврстом америчких кондора. (Поређења ради: данашњи калифорнијски кондор има распон крила од 2,7 до 3,1 метра, а тежак је 9 – 10,5 килограма.)

Тераторниси, укључујући и аргентависе, сматрају научни-

Услов за добијање летачке дозволе некад није био 20 већ 90 килограма!

ци, нису се хранили стрвинама, већ крупним живим пленом који су гутали уцело. У то време у Јужној Америци преовлађивали су велики простори слични полупустињској пампи који су били насељени многобројним и разноврсним зверима средње величине док међу сисарима уопште није било грабљивица. То је допринело да аргентавис постане гигант.

Убиство без оружја

Па ипак, пишу Тони и Кемпбел, тешко је замислити тог аргентависа како трчка горе доле и лови ситну и средњу

дивљач јер на тај начин није могао довољно да налови. Друга варијанта да је слетао и узлетао за сваку зверчицу такође се не би исплатила тако крупној птици – трошила би много енергије. Уз то је и немогућа, доказали су исти истраживачи, зато што је кљун аргентависа, без обзира на величину, био слаб да усмрти његове жртве. Зато је сасвим могуће прихватити Тонијеву и Кемпбелову претпоставку о томе како су ове огромне птице долазиле до плена ма како на први поглед изгледа невероватно: оне су се с висине обрушавале на групу дивљачи масом свог огромног тела, снагом крила и канџи потом скупљале плен. И управо је то, тврде двојица научника, одлучило да аргентавис достигне величину једног „DC-3“.

В. М.

Каријере:
Адам Ант

ПОСЛЕДЊИ ЕВРОПСКИ ГУСАР

Почетком осамдесетих година Адам Ант био је једна од водећих тинејџерских звезда. Његове песме стигле су на прво место званичне британске топ-листе, постери су му се продавали у милионским tiraжима широм света а његов пиратски имиџ био је и позив за подражавање. Данас је све то већ далека прошлост, Ант је гусарску одору заменио елегантним оделом и у 35. години враћа се музичкој сцени. Нови сингл са песмом „Room At The Top” (Соба на врху) треба да потврди да његово време још није прошло.

— Знам да треба добро да запнем да бих достигао некадашњу популарност. То неће бити напорно јер волим да се потпуно предам послу који радим. Нови албум „Manners And Physique” више је европски него амерички иако већ годинама живим у Лос Анђелесу. Инспирацију сам увек тражио у историји. Раније сам се на бини претварао у пирате, људе

са аутостраде, пустилове, али с годинама сам открио много историјских тема које сам употребио за нову плочу. Разгледао сам неке од најчувенијих колекција уметничких слика док сам припремао омот.

Уз повратак на сцену Ант планира и поновно објављивање својих старих плоча. Разлог није носталгија, већ потреба да се нова публика упозна с његовим досадашњим радом и да боље схвати (и прихвати) песме које им сада нуди.

— Схватио сам да се већи део данашње тинејџерске публике није родио када сам објављивао прве плоче. Пре неки дан дао сам аутограм четворици малишана који обожавају „Брос” а за мене нису никада раније чули. Почео сам да се појављујем и у дечијим емисијама. Све време док нисам објављивао плоче пуно сам глумио и то ми је помогло да се опустим. Добијао сам различите улоге: ванземаљаца, убица, трговца роб-

љем, галериста, па лако могу да се прилагођавам дечијим емисијама. Одувек сам имао потребу да се непрестано доказујем и више волим да ме оцењују по ономе што у овом тренутку радим. Мислим, лепо је бити део поп-историје, али забрињава ако ти публика не допушта да сазриш. Људи говоре да се враћам на сцену, а ја мислим да је сваки нови сингл нека врста повратка. Својевремено сам се повукао из овог посла када сам чуо звук ножева које су за мене оштрили. И побегао сам у Америку. У то време већи део новинске критике био је против мене само зато што сам био пробојан. Тачно сам знао колико могу да урадим као певач, имао сам добре идеје, а то је људима сметало. Сада сам опет спреман да их разбесним. Недавно се у Америци појавио филм „Flashback” који рекламирају реченицом „Деведесете ће учинити да шездесете изгледају као педесете”. А ја добро осећам како ће деведесете изгледати.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

TEARS ON MY PILLOW

You don't remember me
But I remember You
'T was not so long ago
You broke my heart in two

Tears on my pillow
Pain in my heart
Caused by you

If we could start a new
I wouldn't hesitate
I'd gladly take you back
And tempt the hand of fate

Tears on my pillow
Pain in my heart
Caused by you

Love is not a gadget
Love is not a toy
When you find the one you love
She'll fill your heart with you

Текст и музика:
Бредфорд и Лунс
Изводи: Кајли Миноуг

СУЗЕ НА МОМ ЈАСТУКУ

Заборавио си ме
Али ја нисам тебе
Није било тако давно
Када си ми сломио срце

Сузе на мом јастуку
Бол у мом срцу
Све због тебе

Када бисмо кренули изнова
Не бих оклевала
Радо бих те вратила
И прихватила руку судбине

Сузе на мом јастуку
Бол у мом срцу
Све због тебе

Љубав није средство
Љубав није играчка
Када нађеш своју љубав
Испуниће ти срце радошћу

ТЕЛЕГРАМ СЕМ

Лепа и веома млада Сем Браун све је изненадила квалитетом своје прве плоче „Стоп“. Затим је обрадовала људе из своје дискографске куће јер се плоча продала у тиражу од преко два милиона примерака. Да у питању није био случај, потврђује њен нови албум „April Moon“. Овог пута снимила је песме са више концертне атмосфере, наступа са групом, а као гост појављује се њен отац Џо, такође музичар, и свира мандолину. Са плоче је скинут сингл „With A Little Love“ који ће, судећи по месту освојеном на топ-листама, поновити успех претходног хита „Стоп“. Јер, та песма се у рекордном року пробила на радију а самим тим брзо се „примила“ и код слушалаца.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Последњи пут када сам био у Енглеској је дан новинар је покушао да ме интервјуише у тоалету“.

Џон Бон Жови

МУЗИЧКА ПОШТА

Много волим Мадону, имам 132 постера са њеном сликом, две свеске пуне налепница, али немам ништа о њеном животу. Волела бих да знам како је и када почела да пева.

Александра из Краљева

Мадона је рођена 1961. године и дали су јој име *Madona Caccione*. Одрасла је у бројној породици, рано је почела да узима часове плеса и брзо напредовала у балету, као и модерним и џез играма. Крајем седамдесетих преселила се из родног Детроита у Њујорк и две године провела у разним играчким трупима. Све је то напустила и почела да се појављује у андерграунд филмовима а потом се посветила музици. Једно време живела је у Паризу, а по повратку у Њујорк била је у различитим групама учећи да свира бубњеве, гитару и инструменте са клавијатурама. На топ-листама први пут се појавила 1982. године са песмом „Everybody“. После тога њен успех је кренуо вртоглаво, али то је прича коју сви знају.

Забавнице, здраво. Шта је све снимила група „Смак“, шта је Р. М. Точак снимео у време паузе групе и како се зове албум Бориса Аранђеловића? Занимају ме издавачи тих плоча.

Власта из Беча

Први албум изашао је под називом „Смак“ 1976. године, следе „Црна дама“ (1977), „Странице нашег времена“ (1978), „Рок циркус“ (1980), „Зашто не волим снег“ (1981), те последњи „Смак 86“ објављен, наравно, те године.

Точак је у почетку каријере групе објавио соло плочу „Р. М. Точак“ за продукцију РТВ Љубљана, а Борис Аранђеловић је 1982. за „Дисконт“ објавио албум „Из профила“. Бубњар Кепа својевремено је основао састав „Цвеће“ и с њима за ПГП РТВ објавио албум „Поленов прах“. Први албум „Смак“ групе изашао је за РТВ Љубљану као и једна каснија компилација под називом „Улазак у харем“ док им је остале плоче објавио ПГП РТВ.

ЈЕСЕН НА ФОБОСУ

Маки је био задивљен чињеницом да га сусрет са Блазијем уопште није одушевио. Најзад му је постало јасно, откако је добровољно пристао да напусти родну планету и упути се у космичку бестрагију, ништа више и не би смело да га зачуди.

Постојала су упутства за

први сусрет с представницима ванземаљских цивилизација. Међутим, нико у тако нешто није озбиљно веровао, па се током обуке на томе није озбиљније радило. Неколико сати припреме реда ради, више као одмор између напорних вежбања навигације или навикавања организма на увећано убрзање. Макију се ни би замерило ни да је пуцао, али он нешто није имао воље да испали ласерски плотун у интелигентну љубичасту измаглицу. Ни Блази се није држао својих упутства, него су се њих двојица лепо (и понешто збуњено) поздравили и отишли на чашицу разговора у најближи кратер.

После неког времена заклаучише да ни Земља ни

Храк нису нека посебно пријатна места за живот; шта више, и овде и тамо има невоља на – претек. Успостављање дипломатских односа би могло да донесе неку корист у далекој будућности, али би претходно милион политичких, војних, безбедносних и других петљавина,

уз повећане порезе, у потпуности огадило једну врсту другој.

И тако Маки и Блази одлучише да ником не причају о свом познанству. Уништише аудио и видео записе сусрета и растадоше се као најбољи пријатељи у Постојању.

МАРТОВСКЕ ИДЕ

– Капетане, компјутер не одговара – викао је панично нови члан посаде „Први закон“ Исак А. – Не одговара ни на аудио команде, ни на тастатуру...

– Врти коло наоколо – прогунђа капетан – опет га је спопало. Има нешто у

програму, па му с времена на време не можеш прићи, као да уображава да се не зове Сали, нег' Наполеон, Гроф од Монте Криста, Ја Тарзан Ти Џејн, Цезар...

– Да – заинтересовано се огласио компјутер. – Неко ме звао?

– Ви'ш? – слегао је раменима капетан.

– Аве, Цезаре – спремно се одазвао Исак А. – Буди сада добар император и кажи свом Бруту које нам убрзање треба у следећих десет секунди...

– Бруте – вриснуо је компјутер, толико гласно да су звучници једва остали читави – твоји гнусни планови и твоје подле завереничке намере су откривене! Ево ти заслужена казна!

И ваздух поче да отиче у простор кроз врата која су се широм отворила. Капетан хтеде да опсује идиота који је нахранио Салову меморију историјом, али није имао времена...

– Убрзање аут 6,7 Г, аут нихил! – одговорио је достојанствено компјутер на постављено питање, само што у командној кабини није било никог живог да то чује.

ЈЕДИНО ЈЕДНА КЊИГА

Када је у заоставштини свог ујака, по мишљењу остатка породице суманутог ексцентрика, пронашао времеплов, Јаков је знао шта ће са њим. Био је писац, и као такав, веома радознао како

ће се према њему понети историја. Без много премишљања, сео је у скалмерију и упутио се у будућност своје радне собе. Планирао је да оде педесет година у будућност, али је имао горива са-

мо за тридесет пет. Било како било, Јаков је успео да са своје будуће полице покупи све своје књиге и врати се у садашњост.

Било је то разочарење. Иако се радило о угледним издавачима и великим тиражима, Јакову се допала само једна књига, она која је тих дана изашла из штампе, док је за других двадесетак мислио да су најобичније блебетање. Одлучио је да те књиге никада не напише, шта више, да их одмах спали... Да ли од угљен-моноксида, или од неке материје која ће се у штампарству будућности користити, угушио се поред камина.

Његова секретарица, којој

је, у тренутку слабости, оставио сву имовину, уопште није била без мозга. Не без литерарних амбиција, искористила је успех Јаковљеве прве књиге и свој роман послала издавачу под Јаковљевим именом. Овај је рукопис одушевљено прихватио рачунајући да ће направити добар посао. И направио је, а како се Јаков ни за живота није појављивао у јавности, нико се није зачудио што су међу читаоцима присутне само његове књиге, а не и он лично.

Краћу књига са полице, тридесет пет година касније, бивша секретарица никако није могла да објасни. А није се ни трудила.

ДЕСНА РУКА

– Не кажем, бродски компјутер ми је два пута скоро спасао живот. Без њега не бих ни успео да обавим задатак који ми је донео одликовање, лепе паре и привилегије...

– Ма немој, буразеру, а откад то да одликовани, богати и привилеговани седе у ћузи?

– Зато што код нас у оружаном снагама идиотски држе до дисциплине и што ме је војни суд одрапио са осамдесет дана. Бродски компјутер ме оцинкарио да сам неколико пута устао са закашњењем од тридесет се-

кунди до шест минута, три пута одбио да се обријем и два пута занемарио проверу резервне опреме. Још сам добро и прошао, остало ми је двадесетак дана до поласка на нову мисију...

– Добро, буразеру, бар ћеш двадесетак дана уживати у богатству и привилегијама...

– Не пада ми на памет да уживам. Има да се забијем на неко пусто место и мозгам како да проклетог цинкароша искључим на почетку мисије, али тако да...

– Да лет буде сигуран?

– Мање-више за сигурност лета, него да ме не ухвате...

БЕГУНАЦ

Уплашен успостављањем војне диктатуре, која је као своје програмско опредељење објавила борбу против свега новог и различитог, Јо-

зеф Ф. је сео у свој управо откривен времеплов и побегао далеко у будућност.

Стигао је на почетак револуције која је решила да успостави нови поредак и уклати све што има везе са прошлошћу, па су га стрељали.

10. 8. 1990. ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ЕНИМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2										●		
3							●					
4							●					
5									●			
6						●						
7		●	●	●								
8												
9	●											
10												
11				●			●					
12												
13												

ВОДОРАВНО: 1. Певачица са слике, 2. Мајстори за израду кравата – Наша негација, 3. Узгајивачи лама – Потврда, атестат, 4. Ескимска блуза са капуљачом – Део дувачког инструмента на који се ставе усне, 5. Поклањати – Лична заменица, 6. Филипинска државница, Корасон, – Ознака за Реомиров степен, 7. Ознака за тону – Званична скраћеница САД, 8. Избацивање, 9. Област у Француској, Лотарингија, 10. Човек из Бара, 11. Фигура у кадрили – Скраћеница за латински израз: итем (исто, такође), 12. Амерички књижевник, Вилијам, 13. Антички брод са три реда весала.

УСПРАВНО: 1. Компоновати – Некад познати британски фудбалер, Џорџ, 2. Рано устајање – Јувелир, 3. Умор, премор (мн.) – Сврдла, 4. Припадник старог номадског племена, Обар – Врста папагаја – Узвик дозивања, 5. Мудра поука, 6. Полуострво на коме лежи Атина – Војник у санитету, 7. Ауто-ознака за Макарску – Римски цар, Марко Улпије – Симбол натријума, 8. Велика група афро-азијских народа, 9. Влакна, конци, 10. Ознака за час – Есад од миља, 11. Човек (тур.), 12. Мушко име.

КОМПЛЕТИРАЈТЕ ЦРТЕЖ

Који од шест издвојених детаља припада цртежу (празан квадрат).

РЕШЕЊЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

КАКО „РАДИ“ ВРАПЧИЈЕ ОДЕЉЕЊЕ ПРОГНОЗЕ ВРЕМЕНА...

Свуда присутни врапци, за време лепог времена увек су весели, живахни и понекад ратоборни. А када приметимо да ти исти врапци постају троми и накомстрешени, тада можемо да очекујемо кишу. Лети се врапци, такође пред кишу, купају у прашини и песку. Уз то, врућина и велика влажност ваздуха, по свој прилици активирају разне кожные паразите па се врапци, да би се спасли од њих и олакшали свраб, чешће купају у прашини.

Уколико врапци живну и зацвркућу у току дугог невремена, тада можемо да очекујемо разведравање. Ако се у јесен, предвече, мноштво врабаца окупи у густом лишћу на дрвећу и веома бучно цвркуће, сутрадан можемо очекивати лепо и сунчано време. У већим збијеним јатима лете када је суво и лепо време, а мања јата образују пред појаву јаког ветра.

Често се догађа да врапци који живе у разним отворима под крововима кућа, одједном усред зиме, почну да сакупљају перје и паперје из оближњих кокошарника и вуку у своја склоништа. Изгледа као да се спремају да свију гнезда и изведу своје голуждраве птиће. Али, не. На тај начин они утопљавају своје зимске „станове“ пред долазак јаког мраза. И стварно, после само неколико дана наилазе јак мразеви.

Ако врапци зими седе на дрвећу или зградама и мирују, значи да ће бити снега без ветра. Под стреху или у гомиле сува-рака склањају се пре наступања мраза или вејавице.

...А ШТА КАЖУ ЛАСТЕ

Промена висине на којој лети ластавица изазивано је понашањем инсеката с којима се оне хране. Када је ведро, ластавице ловe на свим висинама на којима се налазе инсекти уздигнути нагоре струјама тоглог ваздуха.

Пред наилазак непогоде многобројни инсекти се скривају у траву, и ако лете, онда лете врло ниско. Постоји мишљење да су ти инсекти, којима се ласте хране, осетљиви на промене притиска и желе да

остану на нивоу непроменљивог притиска при наиласку циклona. То значи да се са падом притиска они спуштају све ниже а за њима лете и ласте. Овај предзнак промене времена тачан је у оној мери, у којој снижење притиска повлачи за собом прелаз ка киши. То се дешава довољно често, али не увек.

Постоји још једно мишљење. По њему ваздух пред кишу постаје влажнији па нежна и танана крила инсеката набубре и постају тежа и они тада иду надолe. Ластавице их онда ловe над самом земљом или их хватају са траве.

Тако испада да време предвиђају инсекти, док ласте својим летом само скрећу пажњу на то где се инсекти налазе. А човек ни високо на небу, ни у трави не може да види инсекте док су му ластавице увек добро видљиве.

Дешава се да ластавице лете ниско изнад земље између шупа, штала и дворишта са стоком и када је лепо време. И то не зато што ће ускоро падати киша, већ једноставно због тога што у таквим заштићеним местима има много инсеката које ваздушне струје нису однеле увис.

Пред олују ластавице се узнемире и лете час горе час доле.

СТАРЕ И НОВЕ НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ И ИЗРЕКЕ О ВРЕМЕНУ

1. Ако зима устима не уједе, она репом ошине.
2. Ако је време лепо, пожуре са скупљањем летине.
3. Ако је и рђаво време путници путују.
4. Без ветра се не може одвојити плева од пшенице.
5. Громови најпре ударају на највише место.
6. Гром озго грми, а доле удара.
7. Да киши треба наша слога, никад не би пала.
8. И ветар изветри.
9. И најгрознији дан има свој смирај.
10. Лето сине па мине.
11. Ма како да је небо мутно и облачно, иза облака ипак Сунце сија.
12. Време се познаје по ветру, отац по детету, господар по слуги.
13. Увече се дан хвали.
14. Зимској ведрини и летњој облачини није веровати.
15. Киша пада капљицама, па напада локвицама.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ПИШЕ: ЕЛИЗАБЕТА ЛУКИЋ-ЗЕЉУГ

КАКО СЕ СЛАЖЕТЕ СА СИМПАТИЈОМ

СА РАКОМ

- САМО НЕЖНО !

РАК – РАК

Два рака могу да остваре добру везу у младости. Обоје су стидљиви, затворени, треба им много времена да се ослободе и понашају отворено. Добри су пријатељи, али ретко када дуже остају заједно.

РАК – ЛАВ

Одлично се слажу ако је мушкарац Лав а дама Рак. Лав води главну реч, организује забаву, састанке. Рак обожава снажну личност Лава, а овај нежност и романтичност Рака. Ово су, највише снажне младалачке љубави које се памте као нешто посебно.

РАК – ДЕВИЦА

Они су првенствено добри другари, воле кад су у својим

малим играма које њихову везу чине посебном. Девица ретко показује љубав и нежност због чега Рак потајно пати. Ипак, ако је дама у знаку Рака, наћи ће начин да од Девице извуче признање. Девица често зна да буде мало груба и да повреди Рака.

РАК – ВАГА

Не могу да нађу заједнички језик. Иако су обоје нежни и романтични, различито схватају љубав и због тога тешко могу да се нађу заједно. Заљубљени су једно у друго, сањаре, али ретко се догађа да се неко одлучи на први корак

РАК – ШКОРПИОН

Ово је у младости лепа веза. Боље је када је мушкарац Шкорпион јер ће дама у знаку Рака моћи да сањари и

гради свој свет снова који ће Шкорпион верно чувати. Шкорпион је помало љубоморан, па је најбоље да избегавају прилике у којима би то могао да покаже.

РАК – СТРЕЛАЦ

Ретка веза код младих људи. Најчешће се сретну у зрелијим годинама када су обоје спремни на уступке. У младости, њих двоје су толико различити да готово не постоји начин да привуку једно друго. Ако се то ипак догоди, једно од њих обавезно пати (најчешће Рак) јер, једноставно не разуме шта оно друго жели.

РАК – ЈАРАЦ

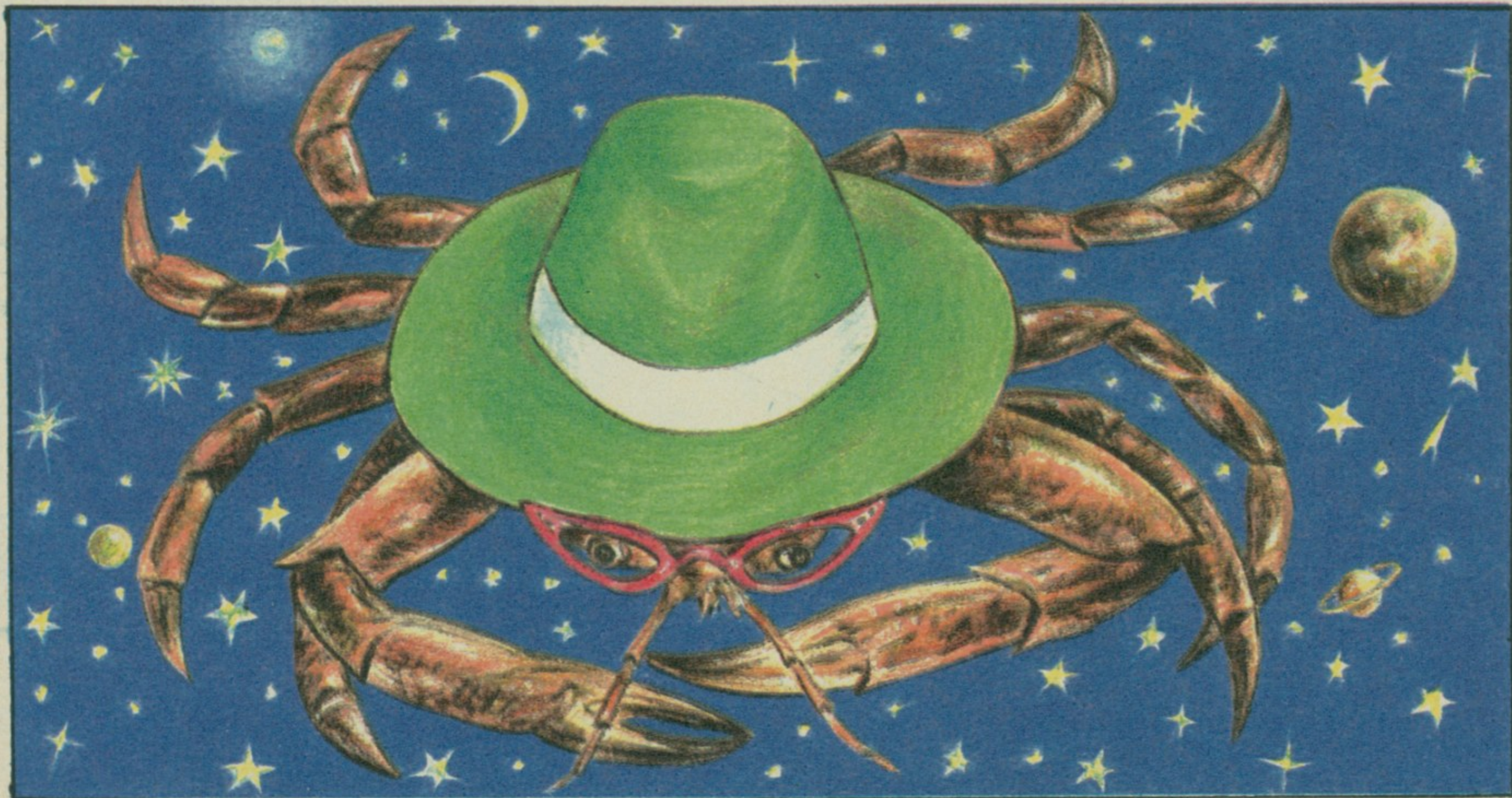
Њих двоје су сјајни пријатељи, чак идеални партнери. Често остану дуго у лепој вези која може да потраје читаву вечност.

РАК – ВОДОЛИЈА

Иако немају ништа заједничко, постоји тајна формула која може да их зближи. Рак се диви необичним идејама Водолије, док она ужива у нежностима и романтичним сновима Рака. Ово може да буде изузетно лепа младалачка веза. Понекад искрсну невоље јер Рак не може да прати брзи ритам Водолије.

РАК – РИБЕ

Ово је једна од најромантичнијих младалачких веза. Сјајно се разумеју, воле дуге шетње, ситне нежности, уживају у ишчекивању и прављењу планова за будућност. Воле да буду сами. Често остају дуго заједно, али ако се појаве неке веће невоље, из страха прекидају везу јер не знају шта ће са собом.

Илустровала: Драгана Јовчић

JA ♥

ПТТ

11000 БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

Уређује: **Иванка Миладиновић**

Алфовци, јавите се!

Заједно с децом из околине, недавно смо основали клуб „АЛФ“. У наш клуб љубитеља ненадмашног ванземаљца већ су се учланила и нека деца из Црне Горе. Али, ми бисмо желели да нам се придруже и деца из свих крајева Југославије. Сетимо се како су сви волели Алфа, и он њих, иако су с разних планета!

За Клуб „Алф“
НАТАША МАВРЕНСКИ
Срнетичка 9
11060 Београд

Ваздушни омотач

Занима ме шта је то стратосфера.

АДМИР РЕЦИЋ
Рашковац 66
Приједор

Морамо мало изокола. Земљин ваздушни омотач зове се атмосфера и сас-

тоји се из три слоја: тропосфере (најнижи слој), стратосфере (средњи слој) и јоносфере (горњи слој).

За проналазаче

Дуже време бавим се проналазаштвом, имам већ неколико проналазака, али немам адресу нашег завода за патенте. Молим те да ми помогнеш.

МИЛОВАН ИВАНОВИЋ
Бијело Поље

Адреса коју тражиш гласи: Савезни завод за патенте СФРЈ, Узун Миркова 1, Београд

Моја молба Забавнику, иначе омиљеном листу, разликује се од жеља осталих читалаца. Наиме, годинама сакупљам лептире, па бих желео да их размењујем с неким ко се такође бави овим хобијем. Бићу вам захвалан ако објавите моју адресу.

ЈАНЕЗ БЕРКЕ
Цанкарјева 48
69000 Мурска Собота

Стопама славног Демостена

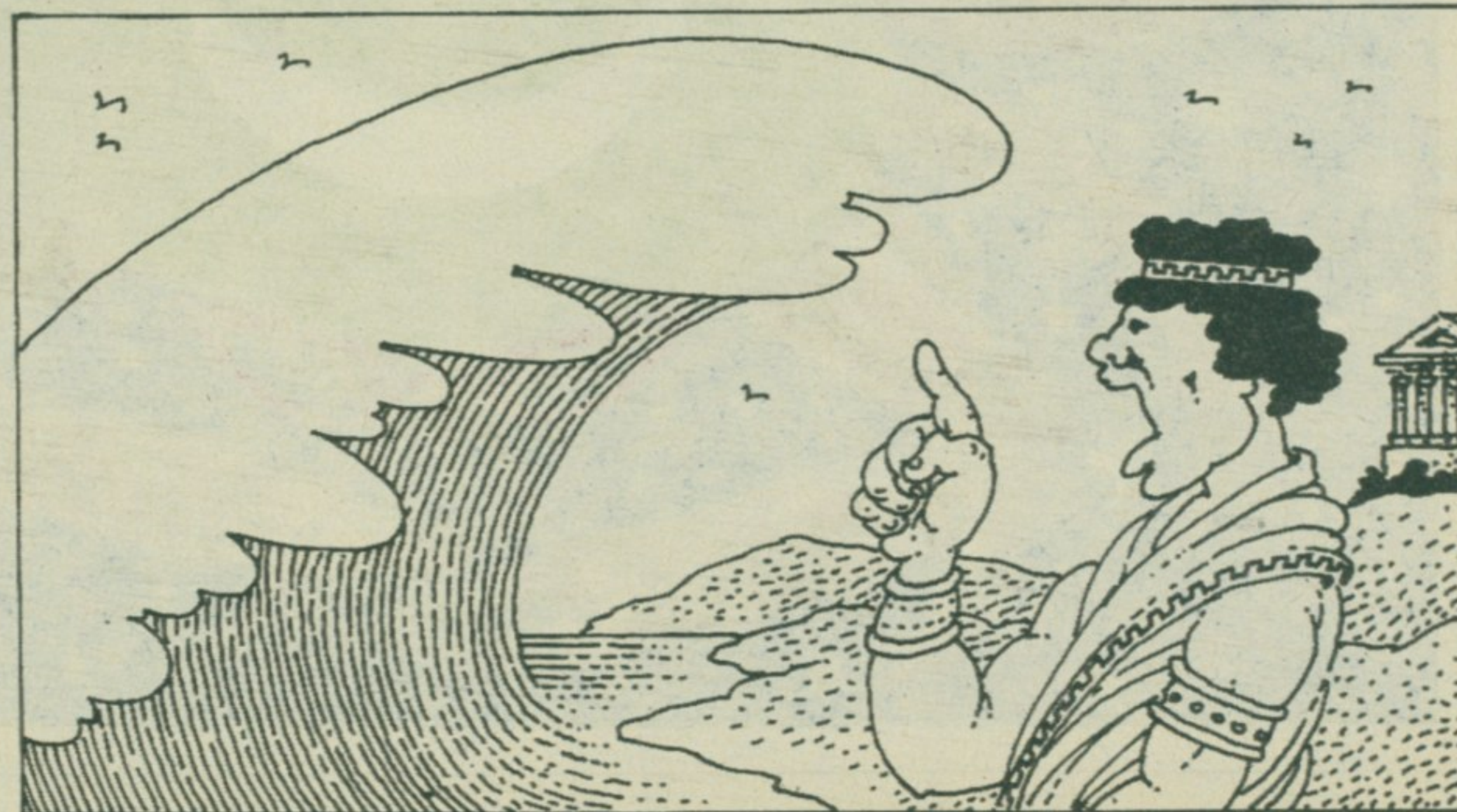
Пишем ти јер сам уверена да ми само ти можеш помоћи. Ево о чему се ради: увек кад сам у друштву – ја муцам. Покушавала сам на све могуће начине да се ослободим ове недаће, али без успеха. Зато се повлачим у себе, у самоћу, а моја несрећа је сваким даном све већа. Покушавала сам о томе да разговарам с родитељима, али они, на жалост, све тумаче мојим „измотавањем“ и „кокетирањем“. Шта да радим?

НЕСРЕЋНА
Београд

Претпостављамо да си чула за Демостена, славног античког беседника. Можда ћеш да се зачуђено упиташ: какве ја имам везе с давним Демостеном. Ми, међутим, мислимо да веза, ипак, постоји.

Према легенди, чувени говорник је од рођења муцао. Да би отклонио ову ману, због које су му се и ругали, млади Демостен је одлазио на обалу мора, стављао камичке под језик, и надвикивао се с таласима. Захваљујући и томе, али пре свега огромној упорности, Демостен не само што је престао да муца, већ је постао најпоштованији оратор не само старог века.

Наравно, ти, данас, не мораш да стављаш каменчиће под језик и да се надвикујеш с таласима. Савремена медицина и психологија могу да помогну. Лекару опште праксе отворено, без икаквог стида или устезања, изнеси шта те мучи. Исто важи и за школског психолога. Они ће те, по потреби, упутити код одговарајућег специјалисте.

„Чудни дани без тебе...“

Недавно сам на радију слушала разговор с песником Радованом Павловским. Говорио је и песму „Четврта стража“. Нисам успела да је снимим или забележим, па вас молим да је објавите.

МАРИЈА СТОЈИЋ
Зрењанин

Радован Павловски је рођен 1937. и данас је један од најпоштованијих светских песника. Пише на матерњем, македонском, језику и српскохрватском. Заступљен је у бројним европским и светским антологијама и о њему се на најпознатијим универзитетима света пишу посебне студије и књиге.

ЧЕТВРТА СТРАЖА

Чудни дани без тебе.

Хтео бих да ми као птица
дрво буде дом.

Лишће које издржава
жегу и невреме

то су твоје речи твоје семе.

Чудни дани без тебе – нежност струји,
писаљке ветра на мапи мојих лутања
бележи песму.

Преостаје да те потражим
међу звездама и по цеповима.

Часовник је камен
једног другог времена.

Имаш облик у сну,
прелазни су то часови
и неки чудан дан, велик сан
у коме желим да ћутим
а све да ти кажем.

Никад тако близу теби.

Никад тако далеко од тебе.

Чудни дани без тебе.

Цео живот на Стражи с тобом.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Младен Хорватић, М. С. Болшића
21, 41020 Загреб – 11 година, воли
све што воле и његови вршњаци.

Пеђа Јаковљевић, Липа 17, 11000
Београд – 15 година, воли музику и
спорт, навија за Црвену звезду.

Велика Стошић, Улпијана Ц-12/5
бр. 15, 38000 Приштина – 13 годи-
на, воли музику, филм и спорт, са-
купља постере и слике.

Марина Стошић, Кијево, 38316
Клина – 11 година, воли музику,
филм и плес, сакупља сличице и ка-
сете.

Ивана Галић, Ивице Месарића 1,
43405 Питомача – 14 година, воли
дописивање, бави се џогингом.

Јелена Ерић, Срете Младеновића
3/73, солитер Д, 34000 Крагујевац
– 12 година, воли музику, сакупља
салвете, постере и све о дијаманти-
ма и драгом камењу.

Милица Паликућа, Омера Маслића
166, 71000 Сарајево – 13 година,
воли плес, музику, клизање, друже-
ње и дописивање.

Горан Дулић, Петрињска 4/30,
24000 Суботица – 12 година, бави
са кошарком.

Мила Вукоје, Паунова 47/3, 11000
Београд – жели да се дописује са
другарима од 11–12 година, сакуп-
ља салвете, папирне лутке и шарене
папире.

Владислав Поповић, Петрињска
4/9, 24000 Суботица – 12 година,
бави се фудбалом и кошарком, на-
вија за Партизан.

Продајем поскоке!

Занима ме да ли у Југославији
постоје институти који откупљују от-
ровне змије. Ловим поскоке, али не знам
коме да их продам.

ЗОРАН СПИРОВ
Титов Велес

Обрати се на адресу: Имунолошки за-
вод, Загреб, Rockefellerova 2 или на теле-
фон 041/430-333.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРАВ-
НО: Сузана Манчић, краватари,
не, ламари, атест, анорак, писак,
даривати, оно, Акино, р, т, УСА,
избачај, Лорена, Баранин, ете, ит,
Саројан, тријера.

КОМПЛЕТИРАЈТЕ ЦРТЕЖ:
детаљ број 4

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

● БРОЈ 2013

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је
28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђо-
ковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић,
Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаи-
ловић, Душан Петровић (председник), Драго-
љуб Петровић, Радован Поповић, Зора Прода-
новић, Радомир Ристић (заменик), Верица
Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Са-
вета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Ја-
шовић, Мирјана Маринковић и Петар Милато-
вић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукади-
новић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светла-
на Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ли-
ковно-графички уредник), Славољуб Кеџић
(помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић,
Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник
стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милато-
вић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Не-
вајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић,
Љубомир Патрнogiћ, Зоран Петканић, Радоје
Савић, Весна Софреновић, Војислав Стамено-
вић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић,
Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранис-
лава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић
и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редак-
ција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска
29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Теле-
фони: секретаријат 324-471, редакција
324-483, техничка редакција 326-620, центра-
ла 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Ру-
кописи, фотографије и цртежи се не враћа-
ју. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел.
322-711. На основу мишљења Републичког
секретаријата за културу СР Србије, број
413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се
порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 48,00 динара, тромесечна 144,00
динара, полугодишња 288,00 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 96,00 динара, тромесечна 288,00
динара, полугодишња 576,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број
60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП
„Политика“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИ-
ТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	50.–
СР НЕМАЧКА	DEM	83.–
ШВЕДСКА	SEK	297.–
ФРАНЦУСКА	FRF	276.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	71.–

Уплате из иностранства слати на девизни ра-
чун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАН-
КЕ, Деоничарско друштво, Главна филијале
„ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број
60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну на-
знаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗА-
БАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

Насловна страна

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

...од памука,
мека, глашка,
свака ноћ би-
ће слашка!

децоо!
...децо!
свишке беси
једна фина
пред вама
је пос-
тељина!

...пајин
јорган,
шилтин чар-
шав, и микијев
јасшук меки
опрешиће вас у
свеи снора,
свеи чаробан,
свеи
далеки!

наруџбеница

постељина "Дизни снови", комплеи: душечни и
јоргански чаршав и јасшучница...
заокружише жељени ком. дезен

1. happy birthday.....
2. don't worry be happy.....
3. паја голф играч.....
4. паја пецарош.....
5. паја ♥ паша.....
6. мики ♥ тини.....

.....име.....

.....презиме.....

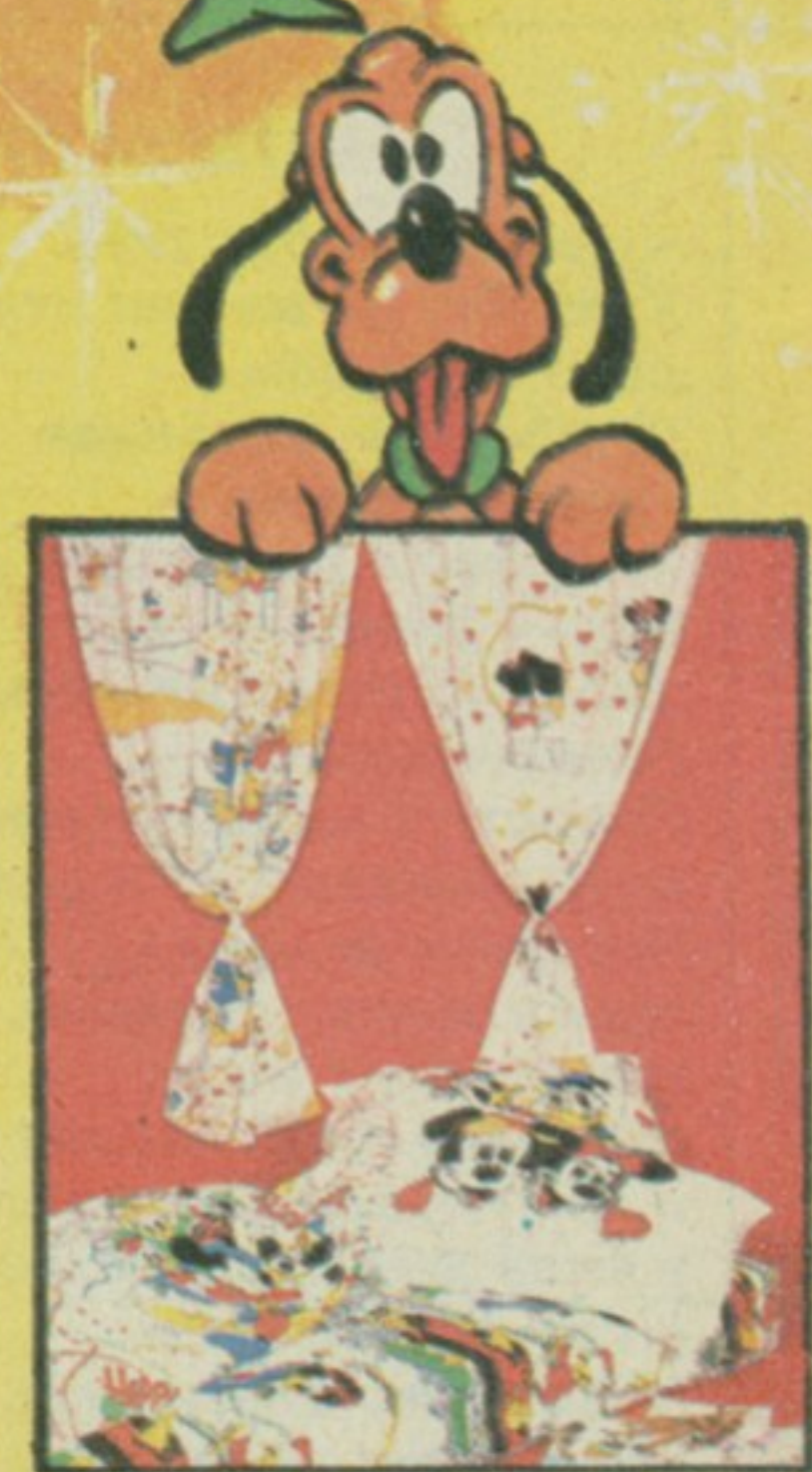
.....адреса.....

наруџбеницу слаши на адресу:

BEОГРАД
GOMA

цена 4800 дина
по комплеиу

Владимира поповића 6. шел. 011/2222-170
у цену је урачунаша поширина, плаћање поужећем

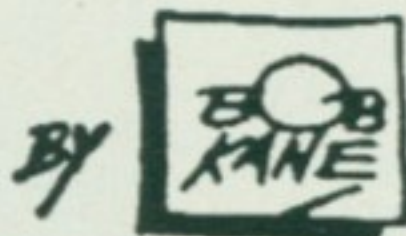

јасшучница... 60 x 80 cm
јоргански чаршав... 140 x 200 cm
душечни чаршав... 140 x 220 cm

IDEJA · beograd.

BATMAN

WITH
ROBIN

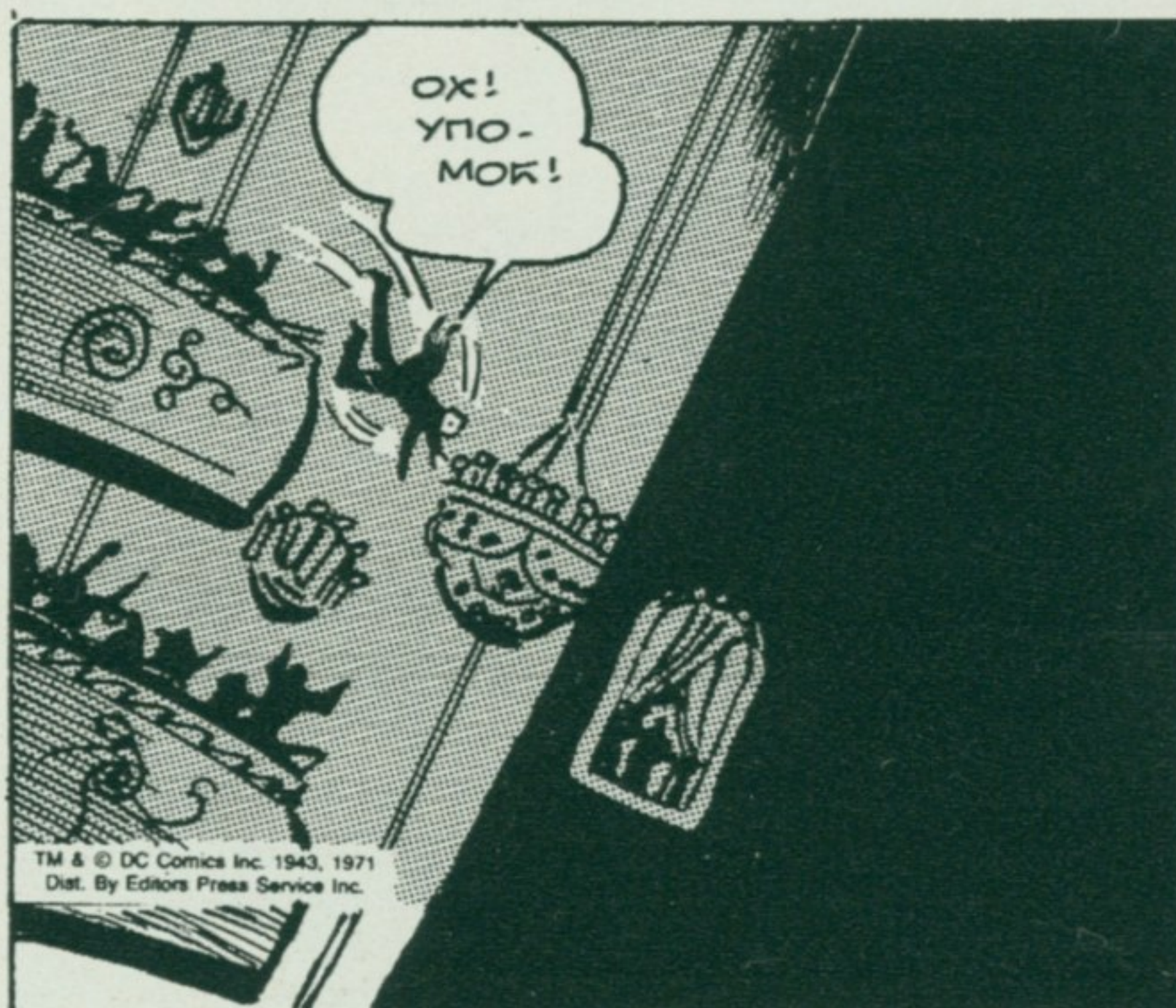

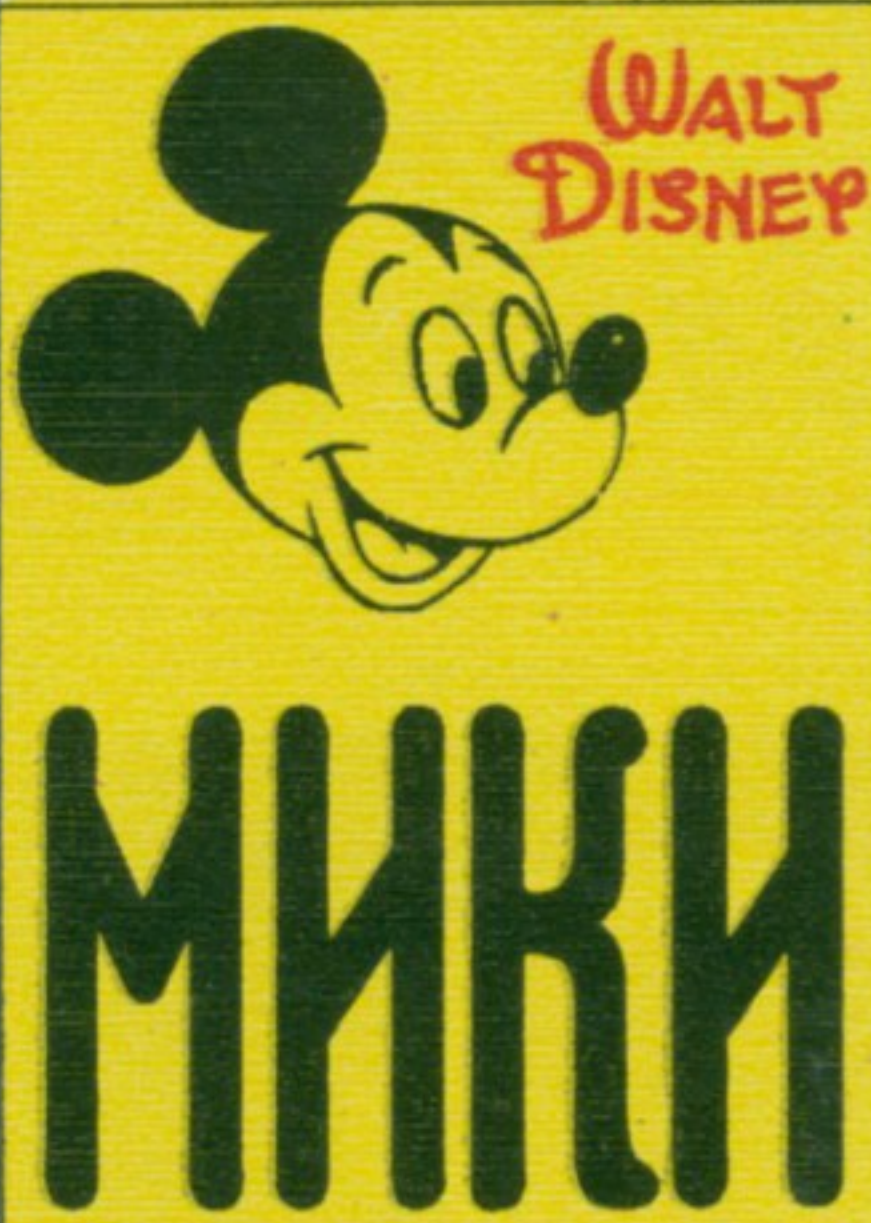
У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИННА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

ПОКУШАВАЈУКИ ДА БОЉЕ ВИДИ, АЛФРЕД ЈЕ МАЛО ПРЕТЕРАО...

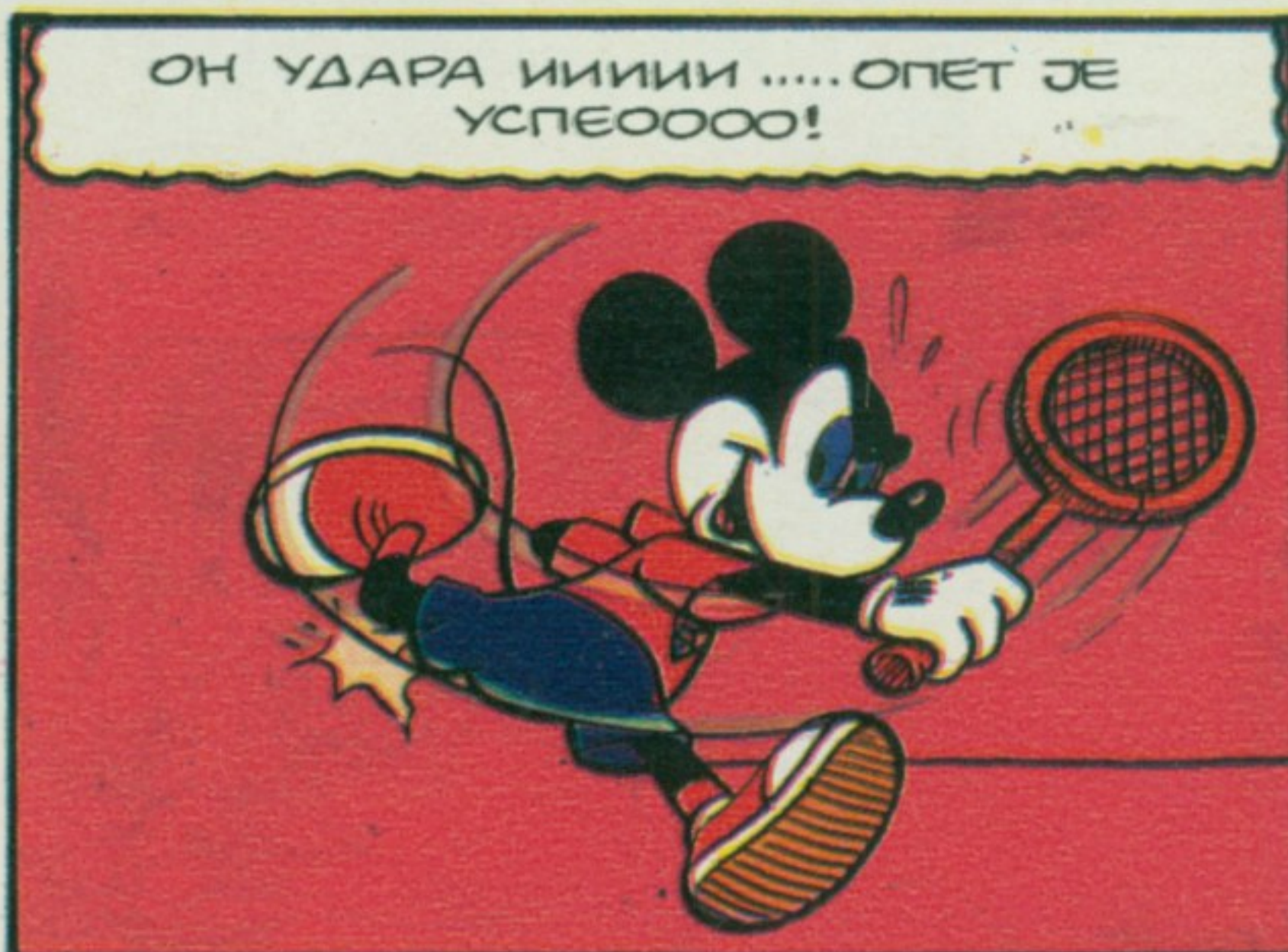
ШАМПИОН **ВЕЛИКИ МИ**
ЈЕ ДАНАС У ВРХУНСКОЈ
ФОРМИ! ШТА ЈЕ ЈЕДАН
БИМБЛДОН ЗА ТАКО
ВЕЛИКОГ ТЕНИСЕРА!

ОВАЈ ГЕМ ЋЕ ОДЛУЧИТИ ЦЕО МЕЧ,
ДАМЕ И ГОСПОДО! **ВЕЛИКИ МИ**
ИГРА ФАНТАСТИЧНО!

ОН УДАРА ИИИИИ ОПЕТ ЈЕ
УСПЕОООО!

КАО И УВЕК, ШАМПИОН ПРЕС-
КАЋЕ МРЕЖУ ДА СЕ РУКУЈЕ СА
СВОЈИМ ПРОТИВНИКОМ!

ГОМИЛА НАВИЈАЧА, ПРЕСКАЋЕ
ОГРАДУ ДА БИ ЧЕСТИТАЛА
НАЈВЕКЕМ СВЕТСКОМ ТЕНИ-
СЕРУ!

ААААХ! **ВЕЛИКИ МИ!**

МИКИ МАУСЕ! АКО
ИЗГУБИМО И ОВАЈ МЕЧ,
ОБЕКАВАМ ТИ ДА БЕШ ИМА-
ТИ ЈЕДНУ **ВЕЛИКУ** ЦВО-
РУГУ НА ГЛАВИ!

